

JÓB.

1. ¹ Volt egy ember Úcz országban, neve Jób; volt pedig az az ember gáncstalan és egyenes, istenfélő és rossztól távozó. ² És született neki hét fia és három leánya. ³ És volt jószága: hétezer juh és háromezer teve és ötszáz iga marha és ötszáz nőstény szamár és igen nagy cselédség; és volt az az ember nagyobb mind a Kelet fiaínál. ⁴ Mentek a fiai s lakomát rendeztek kinek-kinek házában a maga napján; s küldtek és meghívták három nővéröket, hogy egyenek és igyanak velök. ⁵ Volt pedig, midőn sorban lefolytak a lakoma napjai, küldött Jób és megszentelte őket; fölkelte reggel és bemutatott égőáldozatokat mindnyájok száma szerint, mert azt mondta Jób: hátha vétkeztek fiaim és káromolták Istent szivükben. Így szokott tenni Jób minden időben.

⁶ Történt egy napon, jöttek Isten fiai, hogy oda álljanak az Örökkévaló elé; s eljött a Vádló is köztük. ⁷ És szólt az Örökkévaló a Vádlóhoz: Honnan jössz? Felelt a Vádló az Örökkévalónak és mondta: Csatangoltam a földön és bejártam azt. ⁸ És szólt az Örökkévaló a Vádlóhoz: Ráfordítottad-e szivedet az én szolgámra Jóbra? Mert nincs olyan mint ő a földön: ember, a ki gáncstalan és egyenes, istenfélő és rossztól távozó. ⁹ Felelt a Vádló az Örökkévalónak és mondta: Ok nélkül féli-e Jób az Istent? ¹⁰ Nemde te kerítetted őt körül, meg há-

zát és mindenét, amiye van, köröskörül? Kezei munkáját megáldottad és jószága kiterjeszkedett az országban. ¹¹ Azonban nyújtsd csak ki kezedet és nyúlj hozzá mindenéhez, amiye van, ha nem arczodba fog-e áldani téged? ¹² Erre szólt az Örökkévaló a Vádlóhoz: Ime kezeden minden, amiye van, csak ő rá magára ne nyújtsd ki kezedet. És elment a Vádló az Örökkévaló színe előtt. ¹³ Történt pedig egy napon, fiai és leányai ettek s ittak bort elsőszülött fivérük házában, ¹⁴ jött egy követ Jóbhoz és mondta: A marha szántott és a nöstény szamarak legeltek mellette. ¹⁵ Ekkor berontottak a Sábabeliek s elvitték azokat, a legényeket pedig leverték kard élével; csak én egyedül menekültem meg, hogy hírt mondjak neked. ¹⁶ Még ez beszélt, jött a másik és mondta: Isten tüze hullott az égből és megégette a juhokat és a legényeket és megemésztette őket; én egyedül menekültem meg, hogy hírt mondjak neked. ¹⁷ Még ez beszélt, jött a másik és mondta: Kaldeusok három csapatot alkottak és portyázva ráütöttek a tevékre, s elvették azokat, a legényeket pedig leverték kard élével; csak én egyedül menekültem meg, hogy hírt mondjak neked. ¹⁸ Míg ez beszélt, jött a másik és mondta: Fiaid és leányaid ettek és ittak bort elsőszülött fivérük házában, ¹⁹ és ime nagy szél jött túl a pusztáról, hozzá ért a ház négy sarkához s rászakadt a fiatalokra és meghaltak; csak én egyedül menekültem meg, hogy hírt mondjak neked. ²⁰ Ekkor fölkelte Jób, megszaggatta köntösét, megnyírta fejét, földre vetette magát és leborúlt. ²¹ És mondta: Mezítelen jöttem ki anyám méhéből s mezítelen térek vissza oda; az Örökkévaló adta s az Örökkévaló elvette: legyen áldva az Örökkévaló neve! ²² Mind a mellett nem vétkezett Jób és nem fogott fonákságot Istenre.

2. ¹ S történt egy napon, jöttek az Isten fiai, hogy oda álljanak az Örökkévaló elé, és jött a Vádló is köztük, hogy oda álljon az Örökkévaló elé. ² Szólt az Örökkévaló a Vádlóhoz: Merről jössz? Felelt a Vádló az Örökkévalónak és mondta: Csatangoltam a földön és bejártam azt. ³ És szólt az Örökkévaló a Vádlóhoz: Ráfordítottad-e szivedet szolgálomra Jóbra, mert nincs olyan mint ő a földön, ember a ki gáncstalan és egyenes, istenfélő és rossztól távozó; és tovább ragaszkodik gáncstalanságához, s fölingereltél engem ellene, hogy ok nélkül megrontsam! ⁴ S felelt a Vádló az Örökkévalónak és mondta: Bört bőrért, és mindenét, a mije az embernek van, oda adja életéért. ⁵ Azonban nyújtsd csak ki kezedet és nyúlj csontjához és húsához, ha nem arczodba fog-e káromolni téged? ⁶ Erre szólt az Örökkévaló a Vádlóhoz: Ime kezekben ő, csak az életét őrizd meg! ⁷ S elment a Vádló az Örökkévaló színe előtt és megverte Jóbot gonosz fekélylyel lába talpától feje tetejéig. ⁸ Cserepet vett, hogy vakarja magát vele, és a hamúban ült. ⁹ És mondta neki felesége: Tovább is ragaszkodol gáncstalanságodhoz? Áldjad Istent és halj meg! ¹⁰ És szólt hozzá: Ahogy beszél egyike az aljas nőknek, úgy beszélsz te! A jót ugyan elfogadjuk Istentől, és a rosszat ne fogadjuk el? Mind a mellett nem vétkezett Jób ajkaival.

¹¹ S hallotta Jób három barátja ezt az egész szerencsétlenséget, mely reá jött; akkor jöttek kiki helyéből: a Témánbeli Elifáz, a Súachbeli Bildád és s Náamabeli Czófár. Összetalálkoztak, hogy oda menjenek, megszánni őt és megvigasztalni. ¹² És fölemelték messziről szemüket, de nem ismertek rá; ekkor fölemelték hangjukat és sirtak. Megszaggatták ki-ki köntösét és port hintettek

fejükre ég felé. ¹³ És ültek vele a földön hét nap és hét éjjel, és senki sem szólt hozzá semmit, mert látták, hogy igen nagy volt a fájdalom. ¹ Ezután felnyitotta Jób a száját és megátkozta napját. ² Megszólalt Jób és mondta:

³ Veszsen el a nap, melyen születtem, s az éj, mely mondta: fiúgyermek fogantatott. ⁴ Az a nap legyen sötétség, ne tartsa számon Isten fölülről s ne tündököljön reája napfény. ⁵ Váltsák magukhoz sötétség és vakhomály, lakozzék rajta felhőzet, ijesszék nappalnak elborulásai. ⁶ Az az éj — vigye el homályosság, ne örvendjen az év napjai között, a hónapok számába ne jusson. ⁷ Ime, az az éj legyen meddő, ne jusson belé ujjongás. ⁸ Szidalmazzák a napnak átkozói, kik készek felriasztani a leviatánt. ⁹ Sötétedjenek el szürkületének csillagai, reménykedjenek világosságra, de ne legyen, s ne lássa a hajnal szempilláit. ¹⁰ Mert nem zárta el méhemnek ajtait, hogy elrejtette volna a szenvedést szemeim elől. ¹¹ Miért nem haltam el az anyaméhtől fogva, hogy a méhből kijövet kimultam volna? ¹² Miért jöttek elémbe térdek, s miért emlők, hogy szopjak? ¹³ Mert most fekünném és pihennék, aludnám, akkor nyugtom volna; ¹⁴ királyokkal s országtanácsosokkal együtt, a kik romokat építettek maguknak, ¹⁵ vagy nagyokkal, kiknek aranyuk van, kik ezüsttel töltötték meg házaikat. ¹⁶ Vagy úgy, mint az elföldelt idétlen, nem volnék, mint kisdedek, kik világosságot nem láttak! ¹⁷ Ott felhagynak a gonoszok a háborgással, s ott nyugosznak a fáradt erejűek. ¹⁸ Egyaránt gond nélkül vannak a rabok, nem hallják a robotisztnek hangját. ¹⁹ Kicsiny és nagy ott van, s a szolga szabad az urától. ²⁰ Miért ad a szenvedőnek világosságot s életet az elkeseredett lelkűeknek? ²¹ Kik várják a halált, de nincs, jobban ásnak utána, mint kincsek után;

²² kik örülnek ujjongásig, örvendenek, midőn a sirt találják. ²³ A férfinak, kinek útja el van rejtve, a kit az Isten körülkerített? ²⁴ Mert kenyérem előtt jön sóhajtásom, és ömlenek, mint a víz, jajdulásaim. ²⁵ Mert mitől retteggve rettegtem, az utólért, és a mitől féltem, az reám jött. ²⁶ Nem volt boldogságom, s nem volt pihenésem és nem volt nyugtom, s jött a háborgás.

4. ¹ Felelt a Témánbeli Elifáz és mondta: ² Vajjon ha szólni próbálnánk hozzád, terhedre volna-e; de vissz tartani a szavakat ki bírja? ³ Ime, oktattál sokakat, és lankadt kezeket megerősítettél; ⁴ a megbotlót föntartották szavaid és görnyedező térdeket megszilárdítottál. ⁵ Most hogy reád jött, terhedre van, hozzád ér, és megrémültél? ⁶ Nemde istenfélelmed a te bizodalmaid, reményed pedig útjaid gáncstalansága! ⁷ Gondolj csak rá: ki az, ki ártatlanul veszett el, és hol semmisültek meg egyenesek? ⁸ A mint én láttam: kik jogtalanságot szántottak és bajt vetettek, azt aratják is; ⁹ Isten leheletétől elvesztek, s haragja fuvalatától elenyésznek. ¹⁰ Oroszlán ordítása, vadállat üvöltése és az oroszlánykölyök fogai kitörttek. ¹¹ Oroszlán elvész ragadmány hiján, s a nőstény-oroszlán fiai szertezüllenek. ¹² De én hozzám egy ige lopódzott, és neszt fogott fel fülem belőle. ¹³ Képzetek közt az éj látományaitól, mikor mély álmok esik az emberekre: ¹⁴ retteggés lepett meg és remegés, és összes csontjaimat megrettentette. ¹⁵ S egy szellem suhant el arczom mellett, borzadott testemnek hajaszála. ¹⁶ Ott áll, de nem ismerem meg ábrázatát, egy alak van szemeim előtt; suttogást meg hangot hallok: ¹⁷ Igaznak bizonyul-e halandó az Isten előtt, vagy alkotója előtt tisztának-e a férfi? ¹⁸ Lám, szolgáljaiban nem hisz és angyalaira vet gán-

csot; ¹⁹ hát még kik agyagházakban laknak, a kiknek a porban van alapjuk, összezúzzák őket hamarább moly-nál. ²⁰ Reggeltől estig összetöretnek, észrevétlenül elvesznek örökre. ²¹ Nemde megszakad bennök kötelük, meghalnak, de nem bölcseségben!

¹ Kiálts csak, van-e, ki felel neked, s kihez fordulnál a szentek közül? ² Mert az oktalant megöli a bosszúság, s az együgyüre halált hoz a vakbuzgalom. ³ Én láttam az oktalant meggyökeredzeni, és rögtön megátkoztam hajlékát. ⁴ Távol esnek gyermekei a segítségtől, összezúzatnak a kapuban és nincs mentő. ⁵ A kinek aratását megeszi az éhező, tövisek közül is elveszi, és áhítja vagyonukat a hurok. ⁶ Mert nem a porból nő ki a baj, s nem a földből sarjad a szenvedés; ⁷ hanem az ember szenvedésre született, a mint a villám fiai magasba repülnek. ⁸ Azonban én Istenhez fordulnék, és az Istenhez intézném ügyemet. ⁹ A ki nagyokat tesz, kikutathatatlanul, csodásokat, úgy hogy számuk sincsen. ¹⁰ A ki esőt ad a földnek színére s vizet küld a térségek színére, ¹¹ hogy az alacsonyokat magasra tegye, s a búsulók segítségre emelkednek. ¹² Megbontja a ravaszok gondolatait, s nem végeznek kezeik olyat, a mi valódiság. ¹³ Megfogja a bölcseket ravaszságukban, s a ferdék tanácsa elhamarkodott; ¹⁴ nappal sötétségre találhatnak, és mint éjjel tapogatóznak délben. ¹⁵ Így megsegíti a kardtól, szájuktól, és az erősnek kezétől a szűkölködőt; ¹⁶ s lett remény a szegény számára, és a jogtalanság elzárta száját. ¹⁷ Ime boldog a halandó, kit Isten megfenyít, s a Mindenható oktatását meg ne vesd; ¹⁸ mert ő fájdit és bekötöz, sebet üt és kezei gyógyítanak. ¹⁹ Hat szorongatásban megment és hétben nem ér téged baj: ²⁰ Éhségben megváltott a haláltól s háborúban kard hatalmától; ²¹ a nyelv

ostora előtt rejtve vagy s nem félsz pusztítástól, midőn jön; ²² pusztításon s éhinségen nevensz, s a föld vadjától nem kell félned, ²³ mert a mező köveivel van szövetséged s a mező vadja békére állott veled. ²⁴ Megtudod, hogy béke a te sátorod; vizsgálod hajlékodat és nincs vétked; ²⁵ s tudod, hogy sok a magzatod és sarjaid akár a földnek füve. ²⁶ Erő teljében jutsz el sírhoz, a mint fölmen az asztag a maga idején. ²⁷ Ime, ez az, a mit kiküldtünk, így van, hallgass rá és ismerd meg te!

6. ¹ Felelt Jób és mondta: ² Vajha mérve mérnék boszúságomat s gyötrelmemet mérlegre vetnék egyaránt! ³ Mert most tengerek fövenyénél nehezebb, azért megzavarodtak szavaim. ⁴ Mert a Mindenható nyilai vannak bennem, a melyeknek mérgét lelkem issza; Isten ijedelméi sorakoznak ellenem. ⁵ Ordít-e a vadszamár a pázsiton, avagy bög-e az ökör abraja mellett? ⁶ Ehető-e a mi izetlen, só nélkül, avagy van-e íz a tojás fehérjében? ⁷ Vonakodott hozzá nyulni a lelkem; azok az én kórságos ételém. ⁸ Bárcsak beteljesednék kérésem s reményemet megadná Isten; ⁹ s tetszenék Istennek, hogy összezúzzon engem, megoldaná kezét, hogy véget vessen nekem! ¹⁰ Akkor volna még vigasztalásom — fölszökném kiméletlen fájdalomban — hogy nem tagadtam meg a Szentnek szavait. ¹¹ Mi az erőm, hogy várakozzam, s mi a végem, hogy türtessem magam? ¹² Avagy kövek ereje-e az én erőm, vagy ércz az én húsom? ¹³ Hiszen segítségem nincs bennem, és üdvösségem elutasított tőlem. ¹⁴ Az elcsüggedőt barátjától szeretet illeti, ha el is hagyja a Mindenható félelmét! ¹⁵ Testvéreim hűtelenek lettek mint a patak, mint a hogy medrükben a patakok eltűnnek. ¹⁶ A melyek sötétlenek a jégtől, bennök rejtő-

zik el a hó; ¹⁷ mikor hőség éri, megsemmisülnek, midőn meleg van, elenyésznek helyükből. ¹⁸ Kanyarodnak útjuk ösvényei, elhúzódnak a pusztaságban és elvesznek. ¹⁹ Ide tekintettek Téma karavánjai, Sába vándorcsapatai reménykedtek bennük; ²⁰ megszégyenültek, hogy biztak, elérkeztek odáig és elpirultak. ²¹ Mert most az övéi vagytok, láttok rettegést és féltek. ²² Hát mondtam-e: adjatok nékem, és vagyontokból vesztegetést ajáljatok értem, ²³ és szabadítsatok ki szorongatónak kezéből s zsarnokok kezétől váltsatok meg engem? ²⁴ Tanítsatok engem s én elhallgatok, és ha mit tévedtem, értessétek meg velem. ²⁵ Mi hathatósak az egyenes beszédek, de mikép feddne feddés, minő a tietek? ²⁶ Szókat tekintetek-e feddésnek és szélnek az elcsüggedettnek beszédeit? ²⁷ Még árvának is nekiestek és áskálódtok barátotok ellen. ²⁸ Most hát egyeztetek bele, forduljatok felém, arczotokba vajjon hazudom-e? ²⁹ Térjete meg, kérlek, ne essék jogtalanság, igen, térjete meg, folyton áll ebben az igazam! ³⁰ Van-e nyelvemen jogtalanság, avagy inyem nem érezné-e a gyötrelmeket?

¹ Nemde szolgálati ideje van a halandónak a földön, 7. és mint a béres napjai olyanok a napjai! ² Mint rab-szolga, ki liheg árnyék után, s mint a zsoldos, ki reményli munkabérét: ³ úgy kaptam én örökbe bajnak hónapjait és szenvedésnek éjszakáit rendelték nekem. ⁴ Ha lefeküdtem, azt mondom: mikor kelek fel, és nyúlik az este és jóllakom a hánykódással szürkületig. ⁵ Magára öltött húsom férget és porgöröngyöt, bőröm felfakadt s megevesedett. ⁶ Napjaim gyorsabbak a vetéllőnél, s remény nélkül enyésztek el. ⁷ Gondolj rá, hogy lehellet az életem, jót nem fog többé látni a szemem; ⁸ nem pillant meg engem nézőm szeme, szemeid rajtam vannak, de

nem vagyok. ⁹ Felhő elenyészett és eltűnt: úgy ki a világba száll, nem jöhet fel, ¹⁰ nem tér vissza többé házába és nem ismer rá többé az ő helye. ¹¹ Én sem tartóztatom számat, hadd beszéljek lelkem szorultában, hadd panaszkodjam lelkem keservében! ¹² Tenger vagyok-e avagy szörnyeteg, hogy őrséget vetsz reám? ¹³ Ha azt mondom: majd megvigasztal ágyam, panaszomat viselnem segít fekvőhelyem: ¹⁴ akkor rémítgetsz engem álmokkal és látomások által ijesztesz engem. ¹⁵ Választotta lelkem a megfulladást, a halált inkább csontjaimnál. ¹⁶ Megvetettem: nem örökké élek; hagyj föl velem, mert lehellet a napjaim! ¹⁷ Mi a halandó, hogy nagyra tartod, s hogy reá fordítod szivedet, ¹⁸ és reá gondolsz reggelenként, perczenként megvizsgálod őt? ¹⁹ Meddig nem tekintesz el tőlem, nem eresztesz el, míg nyálam lenyelhetem? ²⁰ Vétettem: mit cselekszem neked, emberőrző? Miért tettél engem támadásul magadnak, hogy önmagamnak terhére lettem? ²¹ S mit nem bocsátod meg bűnömet s nem veszed el vétkeimet? Mert most porban feküdném, keresnél engem és nem volnék.

8. ¹ Felelt a Súaachbeli Bildád és mondta: ² Meddig beszélsz efféléket? hatalmas szél szádnak mondásai! ³ Vajjon Isten jogot ferdit-e, avagy igazságot ferdit-e a Mindenható? ⁴ Ha fiaid vétkeztek ellene, odabocsátotta őket bűnük kezébe. ⁵ Ha te keresve fordulnál Istenhez s a Mindenhatóhoz könyörögnél; ⁶ ha tiszta és egyenes vagy: bizony most virrasztana feletted s békét adna igazságos hajlékodnak; ⁷ s ha csekély volt multad, a te jövőd felette nagy lesz. ⁸ Mert kérdezd csak az előbbi nemzedéket s figyelj őseik kutatására; ⁹ mert mi tegnapiak vagyunk és nincs tudomásunk, mert árnyék nap-

jaink a földön! ¹⁰ Nemde ők oktatnak majd téged, megmondják neked és szívökből fakasztanak szavakat: ¹¹ Magasra nő-e a sás mocsár nélkül, nagyra-e a káka víz híján? ¹² Még rügyében van, le nem szakítható, és minden fűnél előbb szárad el. ¹³ Ilyenek az útjai mind az Istenről feledkezőknek s az istentelennek reménye elvesz. ¹⁴ A kinek megszakad a bizodalma és pókháló a menedéke; ¹⁵ rátámaszkodik házára, de meg nem áll, hozzá kapaszkodik, de nem marad meg. ¹⁶ Nedvében álló ő a nap előtt, s kertjén túl terjed a hajtása; ¹⁷ kőhalmon fonódnak össze gyökerei, kőházat szemel ki magának. ¹⁸ Ha kipusztítják helyéből, megtagadja őt: nem láttalak! ¹⁹ Lám, az az útjának a vígsága s a porból mások sarjadnak ki. ²⁰ Lám, Isten nem veti meg a gáncstalant s nem fogja kézen a gonosztevőket. ²¹ A míg nevetéssel tölti szájadat s ajkaidat rivalgással, ²² gyűlölőid szégyent öltenek, s nincs meg a gonoszoknak sátra.

¹ Felelt Jób és mondta: ² Valóban tudom, hogy így **9.** van; miképen is igazulhat Istennel szemben a halandó? ³ Ha kíván pörölni vele, nem felel neki egyre sem ezer közül. ⁴ Szívre bölcs, erőre hatalmas! Ki keményítette meg magát ellene és sértetlen maradt? ⁵ A ki hegyeket mozdít el, s nem is tudják, a melyeket felforgatott haragjában; ⁶ a ki megreszketteti a földet a helyéről, hogy oszlopai megrendülnek; ⁷ a ki szól a napnak s nem ragyog fel, s a csillagokra pecsétet tesz; ⁸ kiterjeszti az eget egymagában s lépdel a tenger magaslatain; ⁹ teremti a gönczölszekerét, az óriót s a fiastyúkot meg a Délnek kamaráit; ¹⁰ a ki nagyokat tesz kikutathatatlanúl, csodásokat, úgy hogy számuk sincsen: ¹¹ lám, elvonul mellettem s nem látom, elhalad s nem veszem észre;

¹² ha kit elragad, ki utasítaná vissza, ki szólna hozzá: mit művelsz? ¹³ Isten nem fordítja el haragját, alatta legörnyedtek Ráháb segítői; ¹⁴ hát még hogy felelnék én neki, választanám szavaimat vele szemben! ¹⁵ A ki, ha igazam volna, nem felelnék, az én birámhoz könyörögnék. ¹⁶ Ha szólítanám s felelne nekem, nem hinném, hogy figyel szavamra. ¹⁷ A ki viharban rám rohan, hogy sebeimet sokasítsa ok nélkül. ¹⁸ Nem enged lélekzetet vennem, hanem jóllakat keserűségekkel. ¹⁹ Ha erőn fordul meg: ime a hatalmas, és ha ítéleten: ki idéz meg engem? ²⁰ Ha igazam volna, szájam ítélne el engem; gáncstalan vagyok, fonákká tesz engem. ²¹ Gáncstalan vagyok, nem ismerem lelkeimet, megvetem életemet! ²² Egyre megy; azért azt mondom: Gáncstalant és gonoszt semmisít ő meg. ²³ Ha hirtelen öl az ostor, az ártatlanok elcsüggedésén gúnyolódik. ²⁴ Az ország gonoszok kezébe adatott; biráinak arczát eltakarja, ha ő nem, ugyan kicsoda? ²⁵ Napjaim pedig gyorsabbak voltak a futárnál, eliramodtak, nem láttak jót. ²⁶ Tovavonultak akár gyékényhajók, mint sas lecsap az étkére. ²⁷ Ha azt mondtam, hadd felejtsem el panaszomat, hagyom abba bánatos arczomat s hadd derülök fel: ²⁸ megfélemedtem mind a fájdalmaimtól, tudtam, hogy nem fogsz engem ártatlannak mondani. ²⁹ Nekem bűnösnek kell lennem — minek fáradozzam hát hiába? ³⁰ Ha megmosakodnám hóvízben s lúggal tisztítanám kezeimet: ³¹ akkor a verembe mártanál engem, hogy megutálnának ruháim. ³² Mert nem ember ő mint én, hogy felelhetnék neki, hogy együtt mehetnénk be ítéletre. ³³ Nem létezik, ki közöttünk dönt, ki rá tenné kezét mindkettőnkre. ³⁴ Távolítsa el rólam vesszejét, s rettentése ne ijeszsen engem: ³⁵ majd beszélnek s nem félnék tőle, mert nem olyan vagyok én magamban,

¹ Megundorodott lelkem életemtől, nekieresztem majd **10.** panaszomat, hadd beszéljek lelkem keservében. ² Megmondom Istennek: Ne kárhoztass engem, tudasd velem, mi miatt pörölsz velem! ³ Illik-e hozzád, hogy nyomorgatsz, hogy megveted kezeid szerzeményét, míg a gonoszok tanácsa fölött fényt árasztasz? ⁴ Testi szemeid vannak-e neked, avagy mint halandó lát, úgy látsz-e? ⁵ Mint halandó napjai, olyanok-e napjaid, avagy éveid, mint férfi napjai, ⁶ hogy keresgéled bűnömet és vétkem után kutatsz, ⁷ noha tudod, hogy nem vagyok bűnös s nincs, ki kezedből menthet? ⁸ Kezeid alakítottak engem és elkészítettek egyaránt köröskörül — és megsemmisítnél? ⁹ Gondolj csak rá, hogy mint agyagot készítettél te engem, s porba térítisz engem vissza? ¹⁰ Nemde mint a tejet kiöntöttél engem s mint a sajtot összefolyattál; ¹¹ bőrbe és húsba öltöztettél és csontokkal meg inakkal átszóttél; ¹² életet és szeretetet miveltél velem s gondviselésed megőrizte szellememet. ¹³ De ezeket tartogattad szívedben, tudom, hogy ez volt benned: ¹⁴ ha vétkezem, megvigyázol engem és bűnöm alól föl nem mentesz. ¹⁵ Ha gonosz vagyok, jaj nekem; s ha igaz vagyok, föl nem emelhetem fejemet, jóllakva szégyennel és eltelve nyomorommal. ¹⁶ S ha magasra emelkednék, mint fenevadra vadásznál rám, s ismételve csodálatosan bánnál velem; ¹⁷ megújítanád tanúidat ellenem, sokszor tanúsítanád haragodat velem szemben; egymást felváltó hadak ellenem! ¹⁸ S miért hoztál ki engem az anyaméhéből? kimultam volna s szem nem látna engem; ¹⁹ mintha nem lettem volna, olyan volnék, a méhből a sírba vitettem volna. ²⁰ Nemde kevesek a napjaim, hagyj föl tehát; fordulj el tőlem, hogy földerülhessek egy keveset! ²¹ Mielőtt elmennék, hogy ne térjek vissza, sötét-

ségnek és vakhomálynak országába, ²² országba, mely borús mint a homály, vakhomály, rend nélkül s fénylik — mint homály.

II. ¹ Felelt a Náamabeli Czófár és mondta: ² Szavak bőségére ne legyen felelet, avagy az ajkak emberének legyen igaza? ³ Fecsegésed férfiakat hallgattasson el? Gúnyolódtál s ne legyen, ki rád pirít? ⁴ Azt mondod: Tiszta a tanom, szeplőtlen vagyok szemeid előtt! ⁵ Azonban vajha beszélne az Isten s nyitná fel ajkait veled szemben, ⁶ hogy jelentse meg neked a bölcsesség rejtelmeit — mert kétszereset ér valódi tudásra nézve — s tudd meg, hogy elenged neked Isten a bűnödből. ⁷ Istent kikutatni eléred-e, avagy a Mindenhatónak végéig elérsz-e? ⁸ Egek magasságai — mit tehetsz? Mélyebb az alvilágnál — mit tudhatsz meg? ⁹ Hosszabb a földnél mérete és szélesebb a tengernél. ¹⁰ Ha elvonul és bezár és gyűlést tart — ki utasíthatja vissza? ¹¹ Mert ő ismeri a hamisság embereit, látta a jogtalanságot, pedig nem is ügyel. ¹² Hisz üres férfi is eszessé válik, s vadszamar vemhe emberré szülemedik. ¹³ Ha te irányítod szívedet s feléje terjeszted kezeidet — ¹⁴ ha igaztalanság van kezedben távolítsd el, s ne lakoztass sátraidban jogtalanságot — ¹⁵ bizony akkor felemelheted arcodat mocsoktalanul és szilárd leszel s nem kell félned; ¹⁶ bizony te elfelejtéd a szenvedést, mint elfolyt vizekre emlékszel reá. ¹⁷ S délnél fényesebben kél a földi lét, ha borulat van, olyan az mint a reggel. ¹⁸ És bizhatsz, mert van remény; körülfigyelsz — bizton fekszel le; ¹⁹ heversz, és nincs a ki fölijesztene és sokan fognak neked hízelegni. ²⁰ De a gonoszok szemei elepednek, menekvés elveszett számukra, reményük pedig: léleknek kilehelése.

¹ Felelt Jób és mondta: ² Valóban, ti vagytok ám a 12. nép, s veletek kihál a bölcsesség! ³ Nekem is van szívem, mint nektek, nem esem messze tőletek, hisz kinél nem volnának effélék? ⁴ Nevetségeül vagyok barátoknak, ki Istent szólította s ő meghallgatta; nevetségül az igaz, a gáncstalan! ⁵ A balvégzetnek megvetés, a gondtalannak vélekedése szerint, készen áll, a tántorgó lábuaknak. ⁶ Boldogságban vannak a rablók sátrai és biztosság azoké, kik Istent haragítják, azé, ki istenét kezében hordja. ⁷ Azonban kérdezd csak meg a barmot, majd tanít téged, s az ég madarát, majd megjelenti neked; ⁸ vagy szólj a földnek, majd tanít téged, és elbeszélnek neked a tenger halai. ⁹ Ki ne tudná mindezekből, hogy az Örökkévaló keze cselekedte ezt; ¹⁰ kinek kezében van minden élőnek a lelke, s minden ember testének a szelleme. ¹¹ Nemde a fül vizsgálja a szavakat s az íny az ételt ízleli meg? ¹² Aggastyánokban van bölcsesség, s hosszú élet: értelmesség. ¹³ Ő nála van bölcsesség és erő, övé tanács és értelmesség! ¹⁴ Lám, lerombol s nem építtetik föl, rázár valakire s nem nyittatják ki neki. ¹⁵ Im elrekeszt vizeket s kiszáradnak — megereszti őket s feldűlják a földet. ¹⁶ Ő nála van hatalom és üdvösség, övé a tévelygő és a megtévesztő. ¹⁷ Járatja a tanácsosokat megfosztottan s a birákat megtébolyítja; ¹⁸ a királyok kötelékét föloldotta és reákött övet az ő derekukra; ¹⁹ járatja a papokat megfosztottan s a szilárdakat elferdíti; ²⁰ megvonja a biztosszavúak beszédjét s a véneknek eszét elveszi; ²¹ csúfot önt a nemesekre s a hatalmasoknak kötését meglazítja. ²² Feltár mély dolgokat a sötétségből s kihozza világosságra a vakhomályt. ²³ Nagyra növeszti a nemzeteket s elveszíti, kiterjeszti a nemzeteket és elviszi. ²⁴ Szívét veszi az ország népe fejeinek s eltévelyíti

úttalan pusztaságban; ²⁵ tapogatóznak sötétségben vilá-
gosság nélkül, s eltévelyíti őket mint a részeget.

13. ¹ Lám, mindet látta szemem, hallotta fülem s meg-
értette. ² Tudástokhoz képest tudom én is, nem esem
messze tőletek. ³ Azonban én a Mindenhatóval beszél-
nék s Istennel szemben védekezni kívánok. ⁴ Azonban ti
hazugsággal tapasztók vagytok, semmit se gyógyítók mind-
nyájatok. ⁵ Vajha hallgatva hallgatnátok, s az bölcseségül
lenne nektek! ⁶ Halljátok csak védekezésemet s ajkaim
pörlésére figyeljete. ⁷ Istenért beszéltek-e jogtalanságot
és érte beszéltek csalárdságot? ⁸ Személyét tekintitek-e,
avagy Istenért pöröltök? ⁹ Jó lesz-e, midőn kikutat ben-
neteket, avagy mint embert ámitánátok, ámitjátok őt?
¹⁰ Feddve fedd majd titeket, ha titokban személyt válo-
gattok. ¹¹ Nemde a fensége megrémítene benneteket, s
rátok esne rettentése? ¹² Emlékmondásaitok hamu-példá-
zatok, akár agyag-magaslatok a ti magaslataitok. ¹³ Hall-
gassatok el előttem, hadd beszéljek én, essék meg rajtam
bármilyen is! ¹⁴ Bármiképen — fogaim között viszem húso-
mat, s lelkemet tenyeremre teszem. ¹⁵ Lám, megöl en-
gem: várakozom ő rá; csak útjaimat védeném arcza előtt.
¹⁶ Az is segítségemre való, hogy színe elé nem juthat
képmutató. ¹⁷ Hallva halljátok szavamat és közlésemet
füleitekkel. ¹⁸ Ime, kérlek, elrendeztem a jogügyet, tu-
dom, hogy nekem lesz igazam. ¹⁹ Ki az, ki perbe száll
velem, mert most ha hallgatnom kell, kimulok. ²⁰ Csak
kettőt ne tégy velem, akkor színed előtt nem rejtőzöm
el: ²¹ Kezedet távolítsd el rólam, és ijesztésed ne rémít-
sen engem; ²² aztán szólíts és én felelek, vagy beszéljek
én s te válaszolj nekem. ²³ Mennyi bűnöm és vétkem van
nekem, büntettemet és vétkemem tudasd velem! ²⁴ Miért
rejtet el arczodat és ellenségednek tekintesz engem?

²⁵ Vajjon elhajtott levelet riasztasz-e, és száraz tarlót üldözöl? ²⁶ Hogy keserőségeket irsz föl ellenem s örökölteted velem ifjúkorom bűneit; ²⁷ és karóba teszed lábaimat, megvigyázod mind az ösvényeimet, lábaim gyökerei köré húzod jeledet. ²⁸ És ő mint a rothadék szétmállik, mint ruha, melyet moly emésztett: ¹ az ember, **14.** asszony szülöttje, rövid életű és jól lakva háborgással. ² Mint virág hajtott ki és elfonnyadt, eliramodott mint az árnyék s meg nem áll. ³ Erre is fölnyitottad szemedet s engem viszel törvényre magaddal! ⁴ Származhat-e tiszta tisztátalanból? Egy sem! ⁵ Ha kiszabvák napjai, nálad van hónapjainak száma, törvényét megalakítottad, melyen túl nem léphet: ⁶ tekints el tőle, hogy szünete legyen, mígnem lerója, mint béres, a napját. ⁷ Mert van a fának reménye: ha kivágják, ismét megújul és csemetéje nem szünik meg. ⁸ Ha megvénül a földben gyökere és a porban elhal törzsöke: ⁹ víznek illatától felvirul és gallyat hajt mint ültetvény. ¹⁰ De férfi elgyengülvén, meghal, kimúlván az ember, hol van? ¹¹ Kikapadtak a vizek a tengerből, és a folyó elszárad, elszikkad: ¹² az ember is lefekszik s föl nem kél; az ég enyésztéig nem ébrednek ők és nem serkennek föl álmukból. ¹³ Vajha az alvilágba tennél el engem, elrejténél, míg lecsillapodik haragod, tűznél nekem törvényt s megemlékeznél rólam. ¹⁴ Ha elhal férfi, föléled-e? Szolgálati időm minden napjaiban várakoznám, míg nem megjön felváltásom. ¹⁵ Szólítanál és én felelnék neked, kezeid műve után vágyakoznál. ¹⁶ Mert most lépteimet számlálod, nem is várod be vétkeimet! ¹⁷ Zacskóba van pecsételve büntettem, s betapasztottad bűnömet. ¹⁸ Azonban düledező hegy szétomlik, szikla is kimozdul helyéből; ¹⁹ köveket szétmorzsol a víz, elsodorja áradása a

földnek porát: így vesztetted el a halandónak reményét.
²⁰Lebirod örökre, és eltűnt, eltorzítván arczát, elűzted
 őt. ²¹Tiszteletre jutnak fiai — nem tud róluk, cseké-
 lyekké válnak, nem veszi őket észre; ²²csak fájdalmat
 érez teste ő rajta, és lelke gyászol ő benne.

15. ¹Felelt a Témánbeli Elifáz s mondta: ²Vajjon bölcs
 felel-e szeles tudással s megtölti-e keleti széllel belse-
 jét — ³bizonyítgatva mitsem érő beszéddel és szavak-
 kal, melyekkel nem használ. ⁴Te az Isten félelmét is
 megbontod, csökkented az imaszót Isten előtt. ⁵Mert
 bűnöd tanítja szájadat s a ravaszok nyelvét választod.
⁶Szájad ítél el téged s nem én, s ajkaid vallanak elle-
 ned. ⁷Elsőnek születnél-e az emberek közt s a halmok-
 nál előbb létesültél? ⁸Isten tanácsában hallottál-e vala-
 mit és csentél magadnak bölcseséget? ⁹Mit tudsz te, mit
 mi nem tudunk, mit értesz, a mi nem volna mi nálunk?
¹⁰Vén is, aggastyán is van közöttünk, napokra apádnál
 korosabb. ¹¹Kevés-e neked Isten vigasztalása s az ige,
 mely csinján bánt veled? ¹²Mit ragad el téged szíved,
 és mit integetnek szemeid, ¹³hogy Isten ellen fordítod
 indulatodat és szájadból kibocsátasz szavakat? ¹⁴Mi a
 halandó, hogy tiszta legyen, s hogy igaz legyen asszony
 szülöttje? ¹⁵Lám, szentjeiben nem hisz, az egek sem
 tiszták szemeiben; ¹⁶hát még az utálatos és megromlott,
 az ember, ki mint vizet issza a jogtalanságot. ¹⁷Hadd
 oktatlak, hallgass reám, s a mit láttam, hadd beszéljem
 el; ¹⁸a mit hirdetnek bölcsék, és nem titkolták el őseik
 részéről — ¹⁹nekik egyedül adatott az ország, s idegen
 nem járt közöttük: ²⁰A gonosznak minden napjaiban
 kínlódik ő, s az évek száma alatt, melyek fentartvák az
 erőszakosnak. ²¹Rettegések hangja a fülében: békében

jön reá pusztító. ²² Nem hiszi, hogy visszatér a sötétségből, ki van szemelve a kard számára. ²³ Bolyong ő kenyér után, hol van; tudja, hogy készen áll oldalán a sötétség napja. ²⁴ Ijesztik őt szükség és szorongás, megragadja őt mint csatára kész király. ²⁵ Mert Isten ellen nyújtotta ki kezét s a Mindenható ellen hősködik; ²⁶ nyakkal szalad ellene, pajzsainak vastag dudoraival. ²⁷ Mert arcát befödte zsírjával s hájat szerzett ágyékára. ²⁸ Letelepült megsemmisített városokban, házakban, melyeket nem laknak, melyek rendelve vannak kőhalmoknak. ²⁹ Nem gazdagszik meg, nem áll fönn a vagyona, nem hajlik a földre szerzeménye; ³⁰ nem térhet ki a sötétség elől, csemetéjét láng szárítja el s eltűnik — az ő szája leheletétől. ³¹ Ne higgyen a semmisségben, a ki megtévedett, mert semmisség lesz, a mit cserébe kap. ³² Mielőtt itt volna a napja, beteljesedik, s pálmaága nem zöldelő. ³³ Mint szöllőtő elvetéli egresét, s mint olajfa hullatja el virágát. ³⁴ Mert az istentelennek községe meddő, és tűz emészti a megvesztegetés sátrait: ³⁵ bajt fogannak és jogtalanságot szülnek, és belsejük csalárdságot készít.

¹ Felelt Jób és mondta: ² Hallottam efféléket sokat, **16.** bajt hozó vigasztalók vagytok mindannyian! ³ Vége van-e a szeles szavaknak, vagy mi késztet téged, hogy felelj? ⁴ Én is úgy beszélnék, mint ti, ha lelketek volna az én lelkem helyén, összefüznék beszédeket ellenetek, csóvál-nám fölöttetek fejemet! ⁵ Szilárdítanálak titeket szájjammal, és ajkaim szánalma enyhülést adna. ⁶ Ha beszélnék, nem enyhül fájdalmam; s ha abbahagynám, mi tűnik el tőlem? ⁷ Ámde most kifárasztott engem; pusztává tetted egész környezetemet. ⁸ Ránczossá tettél, az tanúul tett, soványságom ellenem támadt, szemembe vall.

⁹ Haragja tépett, gyűlölettel támadt engem, vicsorított reám fogaival, szorongatóm szemeit feni reám. ¹⁰ Fel-tátották ellenem szájukat, gyalázattal verték orczáimat, együttesen összecsődülnek ellenem. ¹¹ Álnoknak szolgáltatt ki engem Isten és gonoszok kezébe dönt engem. ¹² Boldog voltam és összemorzsoló, nyakszirten fogott és összezúzott és céltáblául állított engem magának. ¹³ Körülfognak engem ijászai, átfúrja veséimet s nem kimél, földre ontja epémet. ¹⁴ Rést tör rajtam, rést résre, mint vitéz nekem rohan. ¹⁵ Zsákot varrtam foszló bőrömre és porba dugtam bele szarvamat. ¹⁶ Arczom kivörösödött a sírástól, és szempilláimon vakhomály ül: ¹⁷ bár nincs erőszak kezeimben és imádságom tiszta. ¹⁸ Oh föld, ne fedd be véreimet, s ne legyen hely kiáltásom számára! ¹⁹ Most is, ime az égben van tanúm, és bizonyágom a magasságban. ²⁰ Csúfolóim — barátim: Istenhez könyezve tekint szemem; ²¹ hogy döntsön a férfi mellett Istennel szemben, és ember fiával szemben a barátja mellett. ²² Mert még csak kisszámú évek jönnek, és útra, melyről vissza nem térek, megyek el.

17. ¹ Szellemem meg van törve, napjaim elenyésztek, sírok várnak rám! ² Bizony csúfolkodással illetnek engem, és zaklatásukon kell időznie szememnek. ³ Állj jót, kérlek: kezeskedjél értem tenmagadnál! Ki az, ki kezet csap velem? ⁴ Mert az ő szívöket elzártad az eszességtől, azért nem engeded felülkerekedniök. ⁵ Ki osztályrészt elárul barátot, fiainak szemei el fognak epedni. ⁶ Oda állított engem, hogy példálózzanak népek, s azzá lettem, hogy arczúl köpnek. ⁷ Elhomályosúlt bosszúságtól szemem, s tagjaim akár az árnyék mindannyi. ⁸ Eliszonyodnak e miatt az egyenesek, s az ártatlan fölgerjed az istentelen ellen; ⁹ és az igaz ragaszkodik útjához

s a tiszta kezű gyarapodik szilárdságban. ¹⁰ Azonban ti mindannyian csak jöjjetek újra, de nem találok köztetek bölcsét. ¹¹ Napjaim elmúltak, gondolataim elszakadtak, szívemnek tulajdonai! ¹² Az éjszakát nappallá teszik, a világosságot közelebbé a sötétségnek. ¹³ Ha az alvilágot házamúl reméltem, a sötétségben megterítette mágyamat, ¹⁴ a veremnek így szóltam: atyám vagy! anyám és testvérem! a féregnek: ¹⁵ hol van tehát reménységem, és reménységem — ki látja meg? ¹⁶ Az alvilág reteszeihez szállanak le, ha egyaránt porban lesz nyugalom.

¹ Felelt a Súaachbeli Bildád és mondta: ² Meddig fogtok 18. szavakra vadászni? Észre térjete s azután beszéljünk! ³ Miért tekintetünk baromnak, tisztátalanokká váltunk szemeitekben? ⁴ Ki önnönmagát széttépi haragjában, vajjon miattad elhagyottá legyen-e a föld, és szikla mozduljon el helyéből? ⁵ Mégis a gonoszok világossága kialszik, és nem fénylik tüzének lángja. ⁶ Világosság elsötétült sátorában, és mécsese ő fölötte kialszik. ⁷ Megszorúlnak erős léptei s oda veti őt saját tanácsa. ⁸ Mert hálóba kergettetett lábaival és rácsozat fölött járkál; ⁹ sarkon kapja a kelepce, megragadja a hurok; ¹⁰ a földön van elrejtve kötele és csapdája az ösvényen. ¹¹ Köröskörül ijesztették rémülések, hogy üzzék őt lépten-nyomon. ¹² Éhes lesz az ereje, és balsors kész az oldalán. ¹³ Megeszi bőrének tagjait, megeszi tagjait halálnak elsősülöttje. ¹⁴ Kiszakittatik sátrából bizalma, és lépnie kell a rémülések királyához. ¹⁵ Lakni fog sátrában — már nem az övé — kénkö szóratik hajlékára. ¹⁶ Alúl elszáradnak gyökerei, s felül elfonnyad a gallya. ¹⁷ Emlékezete elveszett az országból és nincs neki neve a tájakon. ¹⁸ Taszítják őt világosságból sötétségbe és a világból el-

bolyongtatják. ¹⁹ Nincs neki sarjadéka, sem ivadéka népében, és nincs maradék tanyáján. ²⁰ Napja miatt eliszonyodtak a nyugotiak, s a keletieket borzadály fogja el. ²¹ Bizony ilyenek a jogtalannak lakásai, és ilyen a helye annak, ki nem ismerte meg az Istent.

19. ¹ Felelt Jób és mondta: ² Meddig búsítjátok lelkemet és összezúztok szavakkal? ³ Immár tizedszer piritottatok reám, nem szégyenlitek durván bánni velem? ⁴ De ha valóban tévedtem is, magamnál marad tévedésem. ⁵ Ha valóban fenhéjázatok ellenem s rám bizonyítjátok gyaláztatomat: ⁶ tudjátok meg tehát, hogy Isten elnyomott engem s körülfogott engem hálójával. ⁷ Lám, kiáltok: erőszak, de nem hallgattatom meg, fohászkodom, de nincs ítélet. ⁸ Útam elfalazta, nem vonúlhatok tova, s ösvényeimre sötétséget vet. ⁹ Méltóságomat lehúzta rólam s levette fejem koronáját. ¹⁰ Leront engem köröskörül, hogy eltűnök, s kirántotta, mint a fát, reményemet. ¹¹ Fellobbantotta ellenem haragját s olyannak tekint engem mint ellenségeit. ¹² Egyaránt jöttek csapatai és feltöltik ellenem útjukat és táboroznak körülötte sátoromnak. ¹³ Testvéreimet eltávolította tőlem, és ismerőseim bizony elidegenedtek tőlem. ¹⁴ Elmaradtak rokonaim, és meghittjeim elfelejtettek. ¹⁵ Házam zsellérei és szolgálóim idegennek tekintenek engem, ismeretlen lettem szemeikben. ¹⁶ Szolgámat hívtam s nem felel, szájjammal kell könyörögnöm neki. ¹⁷ Leheletem undorító a feleségemnek, és szagom a velem egy méhből valóknak. ¹⁸ Gyerköczök is megvetnek engem, a mint felkeltem, beszéltek ellenem. ¹⁹ Megútáltak mind a bizalmas embereim, és a kiket szerettem, ellenem fordultak. ²⁰ Bőrömhöz és húsomhoz tapadt csontom, s csak fogaim bőrével menekültem

meg? ²¹ Könyörüljete, könyörüljete rajtam ti, én barátaim, mert Isten keze megérintett engem! ²² Mért üldöztök engem mint Isten s nem laktok jól hússommal? ²³ Bárha feliratnának szavaim, bárha csak könyvben jegyeztetnének föl; ²⁴ vastollal meg ólommal örökre sziklába vésetnének be! ²⁵ De én tudom, megváltóm él s utolsónak ott fog állni a por fölött. ²⁶ S bőröm után — leverték azt — s hússom nélkül fogom látni Istent! ²⁷ A kit én magam fogok látni, és szemeim látják meg s nem idegen: elepednek veséim belsőmben. ²⁸ Midőn mondjátok: mennyire üldözzük őt! s hogy a dolog gyökere én bennem találtatik: ²⁹ rettegjete hát a kardtól, mert harag éri a kardnak való bűnöket, azért hogy tudjátok, hogy ítélet vagyon.

¹ Felelt a Náamabeli Czófár és mondta: ² Azért gondolataim válasza bírnak, s minthogy bennem van felbuzdulásom. ³ Megszégyenítésem feddését hallom, és szellemem az én értelmemből bír feleletre. ⁴ Nem tudod-e azt, a mi öröktől fogva van, a mióta embert tettek a földre, ⁵ hogy a gonoszok újjongása rövid ideig tart s az istentelennek öröme egy pillanatig? ⁶ Ha égbe nyúl föl emelkedése és feje a felhőig ér: ⁷ mint sara örökre elvész, a kik látták, azt mondják: hol van? ⁸ Mint álom elrepül, s nem találják meg, s elüzetik, mint éji látomány; ⁹ a szem rátekintett, de nem teszi többé, és nem pillantja őt meg újra helye. ¹⁰ Fiai kérlelik a szegényeket, s önkezei adják vissza jogtalan vagyonát. ¹¹ Csontjai tele vannak ifjú erejével, s vele együtt porba fekszik. ¹² Ha édesnek ízlik szájában a rosszaság, rejtegeti nyelve alatt, ¹³ kiméli, de nem ereszti el, és visszatartja inyében: ¹⁴ beleiben elváltozik étele, viperák mérge van bel-

sejében. ¹⁵ Vagyont nyelt el és kihányta, hasából hajtja ki Isten. ¹⁶ Viperamérget szopik, megöli őt az áspis nyelve. ¹⁷ Nem szabad néznie ereit, folyóit, patakjait méznek és tejnek. ¹⁸ Visszaadja a szerzeményt, s nem nyeli le, cserébe vett vagyonával nem fog örvendeni. ¹⁹ Mert elnyomta, cserben hagyta a szegényeket, házat rabolt s nem építi föl. ²⁰ Mert nem ismert nyugtot hasában, azzal a mit megkívánt, nem menekül meg. ²¹ Nincsen maradék evéséből; azért nem lesz maradandó az ő java. ²² Bősége teljében meg fog szorulni; a szenvedésnek minden keze reá jön. ²³ Lesz majd hasának megtöltésére: belé bocsátja fellobbant haragját, esőként hullatja a testébe. ²⁴ Menekül a vasfegyver elől, érczúj járja által; ²⁵ húzza és kijön hátából, villogó nyíl megy ki epéjéből — rajta ijedelmek. ²⁶ Minden sötétség ólálkodik kincseire, megemészti őt szíthatlan tűz, lelegeli a maradékot sátrában. ²⁷ Bűnét feltárják az egek s föltámad ellene a föld. ²⁸ Elköltözik háza terméke, szétfoly haragja napján. ²⁹ Ez a gonosz ember része az Istentől és a rá kimondott örökség Istentől.

21. ¹ Felelt Jób és mondta: ² Hallva halljátok szavaimat s ez legyen vigasztalástok. ³ Tűrjete el engem, majd én beszélek, s miután beszéltem, gúnyolódhatsz! ⁴ Vajjon embernek szól-e az én panaszom, avagy miért nem volnék türelmetlen? ⁵ Forduljatok hozzám, iszonyodjatok el s tegyétek kezeteket szátokra! ⁶ Hisz, ha rá gondolok, megrémülök, s borzadály fogja el testemet. ⁷ Miért élnek a gonoszok, megszilárdulnak, meg is erősödnek vagyonban? ⁸ Magzatjuk bizton áll előttük, velök, és ivadékaik szemeik előtt. ⁹ Házaik csupa béke, félelem nélkül, és nincsen rajtuk Isten vesszeje. ¹⁰ Bikája hág s el nem ve-

tél, tehene ellik és nem szül idétlent. ¹¹ Kieresztik, mint a juhokat, gyerkőczeit, és gyermekeik ugrándoznak. ¹² Énekelnek dobszó és hárfa mellett s örülnek a fuvola hangjánál. ¹³ Jóban végzik el napjaikat s egy pillanat alatt az alvilágba szállanak alá. ¹⁴ Pedig mondták Istennek: Távozz tőlünk s útaidat megismerni nem kívánjuk; ¹⁵ mi a Mindenható, hogy szolgáljuk őt, s mi hasznunk lesz, ha imádjuk őt? ¹⁶ Lám, nem kezökben van javuk, — a gonoszok tanácsa távol legyen tőlem! ¹⁷ Hányszor alszik ki a gonoszok mécsese, és jön reájuk szerencsétlenségök, midőn részeket oszt ki haragjában! ¹⁸ Lesznek olyanok, mint szalma szél előtt s mint polyva, melyet elragad a vihar. — ¹⁹ Isten majd gyermekei számára teszi el jogtalanságát. — Fizessen neki magának, hogy érezze; ²⁰ saját szemei lássák vesztét és a Mindenható haragjából igyék! ²¹ Mert mi dolga van ő utána házával s hónapjainak száma után, melyek neki rendeltettek? ²² Istent lehet-e tanítani tudásra, őt, ki a magasakat is itéli? ²³ Emez teljes épségében hal el, egészen gondtalan és boldog; ²⁴ sajtárai telve voltak tejjel és csontjainak veleje üde. ²⁵ Amaz pedig keserű lélekkel hal meg és nem élvezett a jóból: ²⁶ Együtt a porban fekszenek és féreg fedi el őket. ²⁷ Lám, ismerem a ti gondolataitokat s a fondorlatokat, melyekkel erőszakot míveltek ellenem. ²⁸ Midőn mondjátok: hol van a hatalmasnak háza és hol a gonoszoknak sátra, lakása? — ²⁹ nem kérdeztétek-e az úton járókat, hisz az ő jeleiket nem ismerhetitek félre: ³⁰ hogy a szerencsétlenség napjára tartatik fenn az, a ki rossz, a harag napjára vitetik el? ³¹ Ki mondja meg neki szemébe az útját, s a mit cselekedett, ki fizeti meg neki? ³² Hisz ő a sírkertbe vitetik és a sírhalom fölött virraszt; ³³ édesek neki a völgy göröngyei, és ő utána húzódik

minden ember, s ő előtte számtalanok. ³⁴ Hogy vigasztaltok hát engem hiábavalóval, hisz válaszaitok — a mi marad, hűtelenség!

22. ¹ Felelt a Témánbeli Elifáz és mondta: ² Istennek tesz-e hasznot az ember? Bizony önmagának tesz hasznot az eszes! ³ Érdeke van-e a Mindenhatónak abban, hogy igaz vagy, avagy nyeresége, hogy gáncstalanná teszed útaidat? ⁴ Vajjon istenfélelmed miatt fenyít-e meg téged, száll veled itéledre? ⁵ Nemde nagy a te rosszáságod, s nincs vége bűneidnek! ⁶ Mert megzálogoltad testvéreidet ok nélkül, s a meztelenek ruháit lehúzó; ⁷ nem adtál vizet inni az elbágyadtnak s az éhezőtől megvontad a kenyeret. ⁸ S az erős kar emberéé az ország s a nagytekintetű marad benne lakónak. ⁹ Özvegyeket üresen bocsátottál el s az árvák karjai összezúzattak. ¹⁰ Azért vannak körülötted török, s rettegés rémít meg téged hirtelen. ¹¹ Vagy nem látod-e a sötétséget, a vízáradatot, mely téged elborít? ¹² Nemde Isten az ég magasságában van, s nézd a csillagok tetejét, mily magasak! ¹³ S te azt mondod: Mit tudhat Isten, vajjon sűrű ködön keresztül ítélhet-e? ¹⁴ Felhő az ő rejteke s nem lát s az egek körén járkal. ¹⁵ Vajjon az őskor ösvényét követed-e, melyet tapostak a jogtalanság emberei? ¹⁶ Kik megragadtattak idő előtt, folyammá omlott szét alapjuk; ¹⁷ kik azt mondták Istennek: távozz tőlünk, s hogy mit tehet nekik a Mindenható — ¹⁸ holott ő megtöltötte házaikat jóval: de távol legyen tőlem a gonoszok tanácsa! ¹⁹ Látják az igazak s örülnek s az ártatlan gúnyolódik rajtuk: ²⁰ bizony megsemmisült a mi támadónk, s a mi maradt tőlük, tűz emésztette meg! ²¹ Szegődjél csak hozzá s békéd lesz, az által jön reád a jó; ²² fogadj csak

el szájából tant és vedd mondásait szívedbe. ²³ Ha megtérsz a Mindenhatóhoz, fölépülsz, ha eltávolítsz jogtalanságot sátradból; ²⁴ s porba helyezd az érczet s patakok kavicsába az Ófir-aranyat, ²⁵ s legyen a Mindenható a te érczed s ragyogó ezüstöd neked: ²⁶ akkor bizony a Mindenhatóban fogsz gyönyörködni s felemelheted Istenhez arczodat. ²⁷ Fohászzkodol hozzá s ő hallgat rád s fogadalmadat megfizetheted. ²⁸ A mely szóval határozol, az beteljesül neked, és útaid fölött világosság derült föl. ²⁹ Ha kit megaláztak s azt mondd: emelkedés! a lecsüggedt szeműt megsegíti ő; ³⁰ megmenti a nem ártatlant s megmenekül kezeid tisztasága által.

¹ S felelt Jób és mondta: ² Ma is ellenszegülő a panasom: csapásom ránehezedik nyögésemre. ³ Vajha tudnám, hogy találhatom, hogy eljutok székhelyéig: ⁴ eléje terjeszteném az ügyet és szájamat megtölteném bizonyításokkal; ⁵ tudnám mely szavakkal felel nekem, s megérteném, mit mond nekem. ⁶ Vajjon erőnek teljével pörölné-e velem? Nem! Csakhogy ügyelne ő rám! ⁷ Akkor az egyenes szállt vele vitára, s örökre megmenekülnek birámtól. ⁸ Lám, keletre megyek — s ő nincs ott, nyugatra: s nem veszem észre; ⁹ balról midőn működik, nem nézhetem meg, jobbra fordul és nem látom. ¹⁰ Mert ismeri az utat, melyet követek; megvizsgálna: mint az arany kerülnék ki. ¹¹ Ösvényéhez ragaszkodott lábam, útját őriztem meg és nem hajlok el. ¹² Ajkai parancsától nem mozdulok el, törvényemnél fogva megóvtam szája szavait. ¹³ De ő az, egy, ki térítheti el? S a mit lelke megkivánt, azt megcselekszi. ¹⁴ Bizony befejezi azt, mi kiszabva van nekem s efféle sok van nála. ¹⁵ Azért rémülök meg miatta, elgondolkozom és rettegek tőle.

¹⁶ Hisz Isten csüggesztette el szívemet s a Mindenható rémített meg engem; ¹⁷ mert nem a sötétség miatt semmisültem meg, sem mivel arczomat a homály borította.

24. ¹ Miért nincsenek eltéve a Mindenható által idők s ismerői nem láthatják meg az ő napjait? ² Határokat tolnak el, nyáját raboltak s legeltették. ³ Árvák szamarát elhajtják, zálogul veszik özvegy marháját. ⁴ Az útról elhajtják a szükölködőket, egyaránt elbújtak az ország szegényei. ⁵ Lám, akár vadszamarak a pusztákban, kimentek dolgukra az eledelt keresve: sivatag neki kenyere a gyermekek számára. ⁶ A mezőn learatják abrakjukat s tallóznak a gonosznak szöllőjében. ⁷ Meztelenül hálnak, öltözet híján s nincs takarójuk a hidegben; ⁸ hegyek záporától átáznak s menedék híján sziklát ölelnek. ⁹ Emlőtől elrabolják az árvát s a mi rajta van a szegényen, zálogul veszik; ¹⁰ meztelenül járnak öltözet híján s éhesen hordanak kévét. ¹¹ Falaik között olajat készítenek, a présházakban sajtoltak és szomjaztak. ¹² A városból emberek hörögnek, a megöltek lelke könyörög és Isten ügyet sem vet a fonákságra. ¹³ Azok vannak a világosság ellen lázadók közt, nem ismerték fel útjait s nem laktak ösvényein. ¹⁴ Virradatra fölkel a gyilkos, megöli a szegényt és szükölködőt, éjjel pedig olyan lesz mint a tolvaj. ¹⁵ A házasságtörő szeme leste az alkonyatot, mondván: nem pillant meg engem szem, és leplet tesz arczára. ¹⁶ Sötétben betörnek házakba, nappal elzárták magukat, nem ismerik a világosságot; ¹⁷ mert egyaránt reggel nekik a vakhomály, mert ismerik a vakhomály rémségeit. ¹⁸ Gyorsan eltűnik a víz színén, átkozott a birtokuk az országban, nem fordul a szöllők útjára. ¹⁹ Szárazság meg hőség elrabolják a hó vizét, az alvilág azokat, kik

vétkeztek. ²⁰ Elfelejtí őt az anyaméh, édesnek találja a féreg; többé nem emlékeznek rá, s mint a fa, megtöretik a jogtalanság: ²¹ a ki kifosztja a magtalan nőt, ki nem szül, s az özvegygyel nem tesz jót. — ²² Ereje által tartós életű a hatalmas, fenmarad, bár nem bízik életében. ²³ Megadja neki, hogy bizton támaszkodik, és szemei rajta vannak útjaikon. ²⁴ Emelkedtek, kevés még s nincsenek, aláhanyatlottak, mint minden elkapatnak s mint kalász feje leváogatnak. ²⁵ S ha nem így van, ki hazudtol meg engem, hogy semmivé tegye szavamat?

¹ Felelt a Súachbeli Bildád és mondta: ² Uralom és **25.** rettegés van nála; békét szerez magasságaiban. ³ Van-e száma csapatainak, s ki fölött nem támad az ő fényessége? ⁴ Miképen is lehet igaz Istennel szemben a halandó, s hogy lehet tiszta asszony szülöttje? ⁵ Lám, még a hold sem ragyog, s a csillagok nem tiszták a szemeiben: ⁶ hát még a halandó, a féreg s az ember fia, a kukacz.

¹ Felelt Jób és mondta: ² Mint gyámolítottad a tehe- **26.** tetlent, segítetted az erőtlennek karját! ³ Mit tanácsoltál a bölcseségtelennek s valódi tudást bőven ismertettél! ⁴ Kinek adtál tudtúl szavakat s kinek szelleme fakadt belőled? ⁵ Az árnyak megreszketnek alúl a vizeken és lakóikon. ⁶ Meztelen az alvilág ő előtte s takarója az enyészet neki. ⁷ Kiterjeszti az Északot az űr fölé, lebegteti a földet a semmiségen; ⁸ beköti a vizet felhőibe, s nem hasad meg felleg alatta; ⁹ befogja a trón felszínét, kiterítette reá fellegét. ¹⁰ Határt vont a vizek színén odáig, hol vége van a világosságnak a sötétség mellett. ¹¹ Az ég oszlopai megrázkódnak s elámúlnak dorgálásától. ¹² Ere-

jével felkavarta a tengert s értelmével összezúzta Ráhabot. ¹³ Fuvallata által derültté válik az ég, átszúrta keze a futó kigyót. ¹⁴ Lám, ezek útjainak szélei, mily csekély nesz az, a mit róla hallunk, de hatalmának dörgését ki foghatja föl!

27. ¹ És továbbra előadta Jób a példázatát és mondta: ² Él az Isten, ki elvette jogomat, s a Mindenható, ki elkeserítette lelkemet: ³ bizony, valameddig lelkem bennem van és Isten lehellete orromban; ⁵ nem beszélnek ajkaim jogtalanságot s nyelvem nem szól csalárdságot! ⁵ Távolságon legyek tőlem, nem adok nektek igazat, amíg ki nem multam, nem vétetem el magamtól gáncstalanságot. ⁶ Igazságomhoz ragaszkodom, nem engedem el, nem szid szívem egyet sem napjaim közül. ⁷ Legyen olyan mint a gonosz az ellenségem és támadóm olyan, mint a jogtalan! ⁸ Mert mi az istentelennek reménye, midőn elvágja, midőn kirántja Isten a lelkét? ⁹ Kiáltását hallja-e Isten, midőn rája jön a szorongatás? ¹⁰ Avagy gyönyörködni fog-e a Mindenhatóban, hívhatja-e Istent minden időben? ¹¹ Megtanítlak benneteket Isten keze iránt, a mi a Mindenhatónál van, azt nem titkolom el. ¹² Lám, ti mindnyájatok láttátok, minek is hivalogtok hiábavalóan? ¹³ Ez a gonosz ember osztályrésze Istennél s az erőszakosok birtoka, melyet a Mindenhatótól kapnak. ¹⁴ Ha sokasodnak gyermekei — a kard számára, s ivadékai nem fognak jóllakni kenyérrel; ¹⁵ maradékai halálvészben temettetnek el s özvegyei nem fognak sírni. ¹⁶ Ha fölhalmoz ezüstöt, mint a por és öltözéket szerez, mint az agyag: ¹⁷ szerez, de az igaz ölti fel, s az ezüstön az ártatlan osztozkodik. ¹⁸ Felépítette, mint a moly, a házát s mint a kunyhót, melyet csősz készített: ¹⁹ gazdagon fekszik le, mint a ki nem ragadtatik el; kinyi-

totta szemeit s nincsen. ²⁰ Utóléri őt, mint a víz, a rémség, éjjel lopta el a szélvész. ²¹ Felkapja őt a keleti szél, és eltűnik, és elviharozza helyéből. ²² Hajít reá s nem kimél, keze elől kell futva futnia; ²³ összezsapják fölötte kezüket és piszszegnek rajta az ő helyéről.

¹ Mert van az ezüstnek eredete és helye az aranyak, **28.** a hol olvasztják; ² a vasat a porból veszik és rézzé öntik meg a követ. ³ Véget vetett a sötétségnek és végesvégig kutatja át a homálynak és vakhomálynak követ. ⁴ Aknát tört távol a lakóktól; a kik elfelejtvék a lábtól, lebegtek, bolyongtak, távol a halandóktól. ⁵ A föld — belőle ered a kenyér, s alatta fel van dülva, mint tűzzel. ⁶ Zafírnak helye az ő kövei, s aranyporai vannak. ⁷ Ösvény az, melyet nem ismer ragadozó madár s nem villant rá a sólyom szeme; ⁸ nem tiporták meg a büszke vadak, nem vonúlt el rajta oroszlán. ⁹ A kovára nyújtotta ki kezét, feldúlta tövükből a hegyeket. ¹⁰ A sziklákban csatornákat hasított s minden drágaságot meglátott a szeme. ¹¹ Hogy ne könnyezzenek, elkötötte a vízereket s a rejtelmet napvilágra hozza. ¹² De a bölcseség honnan található és merre van az értelem helye? ¹³ Halandó nem ismeri a becsét s nem található az élők országában. ¹⁴ A mélység mondta: nincs bennem, s a tenger mondta: nincsen nálam. ¹⁵ Finom arany nem adható helyébe s árául nem mérhető le ezüst; ¹⁶ nem mérhető föl Ófir színaranyával, drága sóhammal és zafírral; ¹⁷ nem ér fel vele arany és üveg, se nem cserében érte aranyedény; ¹⁸ korál és kristály nem is említhető, s a bölcseség birtoka gyöngyöknél különb; ¹⁹ nem ér fel vele Kús topáza, tiszta színaranyal nem mérhető fel. ²⁰ A bölcseség tehát honnan jön, s merre van az értelem helye? ²¹ El van az rejtve minden élőnek szeme elől, s az ég madarai elől

eltakarva. ²² Enyészet és halál mondták: füleinkkel hallottuk hírét. ²³ Isten érti az útját és ő tudja helyét. ²⁴ Mert ő a föld széléig tekint, a mi az egész ég alatt van, látja, ²⁵ hogy a szélnek súlyát szabja, s a vizet mérték szerint határozza meg. ²⁶ Midőn az esőnek törvényt szabott és utat a mennydörgő villámnak: ²⁷ akkor látta őt, számba foglalta, megállapította, át is kutatta; ²⁸ és mondta az embernek: lám, az Istenfélelem — az bölcsesség, s a rossztól távozni — értelem.

29. ¹ És továbbá előadta Jób a példázatát és mondta: ² Vajha úgy volnék, mint a multnak hónapjaiban, mint a napokban, mikor Isten megőrzött engem; ³ mikor ragyogott fejem fölött a mécsese s világosságánál sötétben jártam! ⁴ Mint a hogy voltam férfikorom napjaiban, midőn Isten meghittsége volt sátorom felett; ⁵ midőn még velem volt a Mindenható, körülöttem gyermekeim; ⁶ midőn lépteim tejfölben fürödtek; s a szikla ontott mellettem olajpatakokat. ⁷ Midőn a kapúhoz mentem a városba, a piacon választottam ülőhelyemet: ⁸ megláttak ifjak s elbújtak, aggastyánok fölkeltek, megállottak; ⁹ vezérek visszatartották beszédjüket és kezüket tették szájukra; ¹⁰ előkelőknek hangja elbújt és nyelvök inyökhöz tapadt. ¹¹ Mert fül, mely hallott, boldognak mondott engem és szem, mely látott, tanúskodott mellettem. ¹² Mert megmentettem a szegényt, ki esedezett, és az árvát, kinek nem volt segítője. ¹³ Bújdosónak áldása reám szállt és özvegynek szívét újjongtattam. ¹⁴ Igazságot öltöttem fel s az felöltött engem, mint köpeny és süveg volt jogosságom. ¹⁵ Szeme voltam a vaknak és lába én a sántának; ¹⁶ apjuk én a szükölködőknek, és annak, kit nem ismertem, pörét átkutattam. ¹⁷ Összetörtem a jogtalannak záp-

fogait, és fogai közül vetettem ki a ragadmányt. ¹⁸ Mondtam: fészkeimmel együtt fogok kimúlni s mint a fönix sokasítom napjaimat; ¹⁹ gyökerem nyitva van a víznek, és harmat időz gallyamon; ²⁰ dicsőségem szinte új nálam s íjam a kezemben megifjodik. ²¹ Rám hallgattak és várahoztak és csendben figyeltek tanácsomra. ²² Szavam után nem szóltak többet, rájuk cseppegett beszédem; ²³ s mint esőre várahoztak reám, és szájukat tátották tavaszi esőre. ²⁴ Mosolyogtam rájuk, nem hitték; de arczom világosságát nem sötétítették el. ²⁵ Választottam útjokat s fejtől ültem s ott időztem, mint király a csapatban, mint a ki gyászolókat vigasztal.

¹ És most kaczagnak rajtam, kik korra fiatalabbak nálam, kiknek atyáit megvetettem, hogy nyájam ebei mellé sem helyeztem volna el. ² Kezeik ereje is minek nekem? Rájok nézve elveszett erejük telje, ³ szűkölködés és éhezés által kiaszva. A kik bekószálják a sivatagot, a puszta és a pusztaság éjjelét; ⁴ a kik leszakítanak sós fűvet a bokor mellett s rekettye gyökere az ő kenyerek. ⁵ Az emberek köréből kiűzetnek, riadnak rájuk mint a tolvajra. ⁶ Rettenetes szakadékokban kell lakniok, földi lyukakban és sziklákön. ⁷ Bokrok között ordítanak, csalánok alatt verődnek össze. ⁸ Alávalónak fiai, meg név nélkül valónak a fiai, kiverettek az országból. ⁹ De most gúnydaluk vagyok, lettem nekik szóbeszédül. ¹⁰ Megútáltak, eltávoztak tőlem, s arczomat nem kímélték a köpéstől. ¹¹ Mert inamat megoldotta és elsanyargatott, neki eresztették előttem a gyeplőt. ¹² Jobbról kél a fajzat, lábaimat ellökték, és feltöltötték ellenem veszedelmes ösvényeiket. ¹³ Lerontották útam, elősegítik balsorsomat, ők, kiknek nincsen segítőjük. ¹⁴ Mint széles résen át jönnek, rom alatt hömpölyögnek tova. ¹⁵ Rémség fordúlt rám, üldözi,

mint a szél, nemes voltomat, s eltünt, mint a felhő, segítségem. ¹⁶ És most elomlik bennem a lelkem, elfogtak engem a nyomorúság napjai. ¹⁷ Az éjszaka levájta rólam csontjaimat, és idegeim nem pihennek. ¹⁸ Nagy erő által elváltozott öltözékem, mint köntösöm nyílása szorít engem. ¹⁹ Lecsapott a sárba, hogy hasonlóvá lettem porhoz, hamúhoz. ²⁰ Fohászkodom hozzád, de nem hallgatsz meg, megálltam és te rám meredtél; ²¹ kegyetlenre változol irántam, kezed hatalmával gyűlölsz engemet. ²² Felkapsz a szélre, hajtatsz engem és elcsüggesztesz engem üdvösségtől. ²⁴ Mert tudom, halál felé viszel, s minden élőnek találkozó házába. ²⁴ Csak rom ellen ne nyújtson ki kezet, ha ugyan dőlteben van győzelme! ²⁵ Avagy nem sirtam-e a nehéz sorsún, nem bánkódott-e lelkem a szűkölködőn? ²⁶ Mert jót reméltem és rossz jött, fényre várakoztam és homály jött. ²⁷ Beleim forrnak s nem csilapodnak, elém törtek a nyomor napjai. ²⁸ Elkomorodva járok, napfény nélkül, felállok a gyűlésben — könyörögök. ²⁹ Testvére lettem a sakáloknak és társa a struczmadaraknak. ³⁰ Bőröm lefeketélt rólam, és csontom ég a hévtől. ³¹ Így lett gyászszá a hárfám és lantom síróknak hangjává.

31. ¹ Szövetséget kötöttem szemeimmel, hogyan vetnék hát ügyet hajadonra? ² Hisz mely osztályrész jut Istentől felülről s mely örökség a Mindenhatótól a magasból? ³ Nemde balsors a jogtalannak s viszontagság a gonosztevőknek. ⁴ Nemde ő látja útaimat s mind a lépéseimet megszámlálja! ⁵ Ha hamissággal jártam és csalárdságra sietett a lábam — ⁶ mérjen meg engem igaz serpenyőn s tudja meg Isten gáncstalanságomat — ⁷ ha léptem elhajolt az útról és szemeim után járt a szívem, kezeimhez hiba tapadt: ⁸ hadd vessek és más egyék, és sarjaim

tépessenek ki gyökerestül! ⁹ Ha szívem elcsábította magát asszony miatt, felebarátom ajtaján leskelődtem: ¹⁰ másnak öröljön a feleségem és mások hajoljanak reá; ¹¹ mert gazság az, s bírák elé való bűn az, ¹² mert tűz az, mely az enyészetig emészt, s minden termésemet gyökerestül tépi ki! ¹³ Ha megvetettem szolgám és szolgálóm jogát, mikor pöröltek velem — ¹⁴ hiszen mit teszek majd, midőn Isten fölkel s midőn számon kér, mit felelek neki, ¹⁵ hiszen az anyaméhben ki engem alkotott, alkotta őt és Egy formált minket a méhben — ¹⁶ ha megvontam a kivántat a szegényektől s az özvegy szemeit epesztettem, ¹⁷ s én egyedül ettem falatomat s árva nem evett belőle ¹⁸ — hisz ifjúkorom óta nálam nőtt fel, mint atyánál, s mint anyám méhéből valót úgy vezettem —; ¹⁹ ha láttam bújdosót öltözet nélkül s takarója nincs a szűkölködőnek, ²⁰ ha nem áldottak engem ágyékai s bárányaim nyíretéből fel nem melegedett; ²¹ ha fölemeltem kezemet az árvára, midőn a kapuban láttam segítségemet: ²² vállam essék ki a lapoczkájából és törjék el karom a szárából; ²³ mert rettenet nekem az Istentől való balsors, s fensége miatt nem tehetném! ²⁴ Ha aranyat tettem bizalmammá és a színaranyat mondtam bizodalمامnak; ²⁵ ha örültem, hogy nagy a vagyonom s hogy sokat ért el kezem; ²⁶ ha láttam a napvilágot, hogy ragyog, s a holdat, a mint dicsőn halad, ²⁷ és szívem elcsábúlt titokban és kezem csókra nyúlt a szájamhoz: ²⁸ az is bíró elé való bűn, mert megtagadtam volna Istent felülről! ²⁹ Ha örültem gyűlölőm elesésén s felbuzdúltam, midőn baj érte — ³⁰ hisz nem engedtem ingyemet, hogy vétkezzen, hogy átokkal kérjem lelkét —; ³¹ ha nem mondták sátram emberei: bár volna, ki húsából nem lakott jól — ³² az utcán nem hált meg jövevény, az út felé tártam ki

ajtaimat —; ³³ ha emberek módjára takargattam bűntetteimet, keblemre rejtve bűnömet, ³⁴ mert rettegettem a nagy tömegtől s megijesztett a családok gúnyja, úgy hogy csendben voltam, nem mentem ki a kapún! ³⁵ Vajha volna, ki rám hallgatna — ime jegyem, feleljen nekem a Mindenható — és a vádlevél, melyet írt a pörös felem: ³⁶ bizony, vállamon hordanám azt, felfűzném koszorúnak magamra, ³⁷ lépéseim számát bevallanám neki, akár egy fejedelem közeledném hozzá! ³⁸ Ha ellenem kiáltott földem s egyaránt sirtak barázdái; ³⁹ ha erejét emésztettem pénz nélkül és gazdájával kileheltettem lelkét: ⁴⁰ búza helyett sarjadjon bogáncs, és árpa helyett gazfű!

Vége Jób beszédeinek.

32. ¹ S megszűnt ez a három férfi felelni Jóbnak, mert igaz volt a maga szemeiben. ² Akkor föllobbant haragja Elihúnak, a Búzbeli Barakél fiának a Rám nemzetségből; Jób ellen lobbant föl haragja, mivelhogy igazabbnak vélte magát Istennél, ³ s három barátja ellen lobbant föl haragja, mivelhogy nem találtak feleletet, de Jóbot gonosznak ítélték. ⁴ Elihú pedig kivárta Jóbot szavaival, mert azok korra öregebbek voltak nálánál. ⁵ De látta Elihú, hogy nincsen felelet a három férfi szájában, akkor föllobbant haragja.

⁶ S megszólalt Elihú, a Búzbeli Barakélnek fia és mondta: Fiatal vagyok én korra, ti pedig aggastyánok, azért tartózkodtam és féltem attól, hogy tudásomat közöljem veletek. ⁷ Azt mondtam: Napok beszéljenek és az évek sokasága tudasson bölcseséget. ⁸ Ámde a szellem az a halandóban s a Mindenható lehelete, a mi értelmessé teszi őket. ⁹ Nem a sokévűek bölcsek, s nem a vének értenek ítéletet; ¹⁰ azért mondtam: hallgass reám,

hadd közöljem én is tudásomat. ¹¹ Lám, várakoztam szavaitokra, figyeltem értelmezéseitekre, míg átkutatnátok a beszédeket. ¹² Ügyeltem is reátok, de ime nincs, ki Jóbot megczáfolná, ki közületek mondásaira felelne. ¹³ Nehogy mondjátok: találtunk bölcseséget; Isten taszítsa őt el, nem ember! ¹⁴ De nem én hozzám intézett beszédet, nem is a ti mondásaitokkal válaszolnék neki. ¹⁵ Megrettentek, nem feleltek többet, elszakadtak tőlük a szavak. ¹⁶ Várakozzam-e, mert ők nem beszélnek, mert elállottak, nem feleltek többé? ¹⁷ Hadd felelek én is a részemmel, hadd közlöm én is tudásomat. ¹⁸ Mert tele vagyok szavakkal, szorít engem bensőm szelleme. ¹⁹ Ime bensőm olyan, mint nyitatlan bor, mint a mely új tömlőkből kifakad. ²⁰ Hadd beszéljek, hogy megkönnyebbüljek, kinyitom ajkaimat és felelek. ²¹ Nem kell senki személyét tekintenem és embernek nem fogok hízelkedni; ²² mert nem is tudok én hízelkedni; csakhamar elvinne engem alkotóm.

¹ Azonban halljad csak, Jób, beszédemet és mind a **33.** szavaimra figyelj. ² Ime, kérlek, megnyitottam számat, nyelvem megszólalt ínyemen. ³ Szívem egyenessége az én mondásaim, s a tudást tisztán mondják meg ajkaim. ⁴ Isten szelleme alkotott engem, s a Mindenható lehellete éltet engem. ⁵ Ha teheted, válaszolj nekem, sorakozz elélem, állj ki. ⁶ Lám, én olyan vagyok Isten előtt, mint te magad, agyagból szakasztattam én is. ⁷ Ime, az én rettenésem nem ijeszt téged, és nyomásom nem nehezül rád. ⁸ Ugyancsak mondottad füleim hallatára, és szavak hangját hallottam: ⁹ Tiszta vagyok, büntett nélkül, mocskotalan vagyok és nincs bűnöm; ¹⁰ lám, ürügyeket talál ki ellenem, tekint engem a maga ellenségének; ¹¹ karóba teszi lábaimat, megvigyázza mind az ösvényeimmet. ¹² Lám, ebben nincs igazad, felelem neked, mert

halandónál nagyobb az Isten. ¹³ Miért pöröltél ellene, hogy semmi szavával nem felel? ¹⁴ Mert egyszer beszél Isten, meg kétszer — nem látja meg. ¹⁵ Álomban, éjjeli látományban, mikor mély álom esik az emberekre, szendregéskor a fekvőhelyen: ¹⁶ akkor megnyilatkozik az emberek füle előtt és fenyítésükre pecsétet tesz, ¹⁷ hogy eltávolítsa az embert attól a mit tett s a férfiú elől a gögöt eltakarja, ¹⁸ visszatartsa lelkét a sírveremtől, és életét attól, hogy fegyver által ne múlték ki. ¹⁹ S büntették fájdalom által fekvőhelyén, meg csontjainak legtöbbje állandóan; ²⁰ s undorra teszi előtte élete a kenyeret és lelke a kívánatos ételt. ²¹ Húsa lefogy, úgy hogy láthatatlan, s lekopasztattak csontjai, melyeket nem láttak; ²² s közeledett lelke a veremhez és élete a halálthozókhoz. ²³ Ha van mellette szószóló angyal, ezer közül egy, hogy valljon az ember mellett egyenességéről: ²⁴ akkor megkegyelmez neki és mondja: nehogy a verembe szálljon, mentsd föl, találtam váltságot! ²⁵ Duzzad a húsa az ifjú erőttől, visszatér fiatal kora napjaihoz. ²⁶ Fohászkozik Istenhez, és kedvesen fogadja, riadás közt látja színet és viszonozza az embernek az ő igazságát. ²⁷ Éneket mond az emberek előtt és szól: vétkeztem, az egyenest elgörbítettem, de nem bánt velem hasonlóan; ²⁸ megváltotta lelkemet, nehogy a verembe szálljon, és életem láthatja a világosságot. ²⁹ Lám, mindezeket míveli Isten, kétszer, háromszor a férfival; ³⁰ hogy visszahozza lelkét a sírveremből, hogy megvilágosodjék az élet világosságában. ³¹ Figyelj, Jób, hallgas rám, légy csendes, majd beszélek én! ³² Ha vannak szavaid, válaszolj nekem, beszélj, mert kívánom, hogy igazoljalak; ³³ ha nincsenek, hallgass te reám, légy csendes, és majd tanítlak bölcseségre.

34. ¹ S megszólalt Elíhú és mondta: ² Halljátok, bölcsek,

szavaimat, és tudók ti, figyeljetek rám; ³ mert a fül vizsgálja a szavakat s az íny ízlel, hogy egyék. ⁴ Válaszszuk magunknak, a mi jog, tudjuk meg egymás közt, mi a jó. ⁵ Mert azt mondta Jób: igazam van, de Isten elvette jogomat. ⁶ Jogom ellenére hazudjak-e? Végzetes a nyíl, mely talált, büntett nélkül. ⁷ Ki oly férfi, mint Jób, ki mint vizet iszsza a gúnyt; ⁸ s elmegy társúltni jogtalanság cselekvőivel és járni gonoszság embereivel! ⁹ Mert azt mondta: nincs haszna a férfinak, midőn Istennél kedvessé teszi magát. ¹⁰ Azért, ész emberei, hallgassatok reám, távol legyen Isten a gonoszságtól s a Mindenható a jogtalanságtól! ¹¹ Mert az ember művét megfizeti neki s a férfi útja szerint, úgy juttat neki. ¹² Úgy bizony, Isten nem tesz gonoszságot, és a Mindenható nem fordít jogot. ¹³ Ki bízta reá a földet, s ki tette reá az egész világot? ¹⁴ Ha csak önnönmagára fordítaná szívét, önnönmagához visszavonná szellemét és lehelletét: ¹⁵ kimúlna minden halandó együttesen s az ember porhoz térne vissza. ¹⁶ Ha tehát van értelem, halljad ezt, figyelj beszédem szavára. ¹⁷ Vajjon ki a jogot gyűlöli, kormányozhat-e, avagy az igazságost, hatalmast kárhoztathatod-e? ¹⁸ Mondhatni-e királynak: alávaló, nemeseknek: gonosz? ¹⁹ A ki nem tekintette fejedelmek személyét s nem tünette ki az előkelőt a szegénynyel szemben, mert kezeinek műve mindannyian. ²⁰ Pillanat alatt meghalnak, és éjfélkor megrendül a nép s eltűnik s elmozdítják a zsarnokot — nem kézzel. ²¹ Mert szemei rajta vannak az ember útjain, és mind a lépéseit látja. ²² Nincs sötétség, nincs vakhomály, hogy ott elrejtőzzenek a jogtalanság cselekvői. ²³ Mert nem kell többé ügyelnie az emberre, hogy Istenhez törvényre menjen. ²⁴ Megtöri a hatalmasakat kutatás nélkül s másokat állít helyökbe. ²⁵ Ennél-

fogva ismeri tetteiket, feldúlja őket éjjel és szétüzetnek;
²⁶ Mint gonoszokat lecsapta őket, nézőknek a helyén.
²⁷ Mivelhogy eltávoztak mellőle s mind az útjaira nem
 vetettek ügyet, ²⁸ juttatván eléje a sanyarúnak jajkiáltá-
 sát, hallja is a szegények jajkiáltását. ²⁹ S ha Ő nyugal-
 mat szerez, ki kárhozná őt, s ha elrejtí arcát, ki lát-
 hatja őt — mind népen, mind emberen egyaránt; ³⁰ ne-
 hogy uralkodjék istentelen ember, nehogy legyenek nép-
 nek törei. ³¹ Mert Istennek mondhatni-e: bűnhődöm, bár
 nem vétettem; ³² a mit nem látok, arra taníts te, ha
 jogtalanságot cselekedtem, nem teszem többé? ³³ Véle-
 kedésed szerint fizessen-e, mert megvetetted, mert te
 választasz s nem én? A mit tudsz, mondd el! ³⁴ Eszes
 emberek megmondják nekem, s bölcs férfiú, ki rám hall-
 gat: ³⁵ Jób nem tudással beszél és szavai nem belátással
 valók. ³⁶ Vajha vizsgálatnék Jób mindvégig válasza
 miatt jogtalan emberek módjára; ³⁷ mert vétkéhez hozzá-
 tesz büntettet, tapsolgat köztünk és sokasítja mondásait
 Istenhez.

35. ¹ S megszólalt Elíhú és mondta: ² Ezt gondolod-e jog-
 nak, erről mondod-e: igazságom Isten előtt, ³ hogy azt
 mondod, mi hasznod van, mit érek el többet, mint vét-
 kemmel? ⁴ Én válaszolok neked szavakkal s barátaidnak
 veled együtt. ⁵ Tekints az égre s láss, s nézd a fellege-
 ket, melyek magasabbak nálad! ⁶ Ha vétkeztél, mit mí-
 velsz ellene, s ha sok a büntetted, mit teszel neki; ⁷ ha
 igazad van, mit adsz neki, vagy mit fogad el kezedből?
⁸ A magadféle férfit illeti gonoszságod, és ember fiát
 igazságod. ⁹ A sok zsarolás miatt kiáltanak, panaszkod-
 nak sokaknak a karja miatt; ¹⁰ de nem mondják, hol
 van Isten, teremtőm, a ki adja, hogy énekre keljek éjjel,
¹¹ a ki oktat minket a föld barmai által, s az ég madarai

által bölcsekké tesz. ¹² Akkor kiáltanak, de nem felel, a rosszak gőgje miatt. ¹³ Bizony, hamisságot nem hall az Isten, s a Mindenható nem látja meg; ¹⁴ hát még midőn mondod, hogy nem látod Őt, előtte van az ügy és te vársz reá. ¹⁵ És most azzal, hogy: semmiért büntetett haragja és nem nagyon tudott büntettről — ¹⁶ Jób hiába-valóságra nyitja meg a száját, tudás nélkül szaporít szavakat.

¹ És folytatta Elíhú és mondta: ² Várj reám egy kicsit, **36.** hadd közöljem veled, mert még van Isten mellett mondani valóm. ³ Messzünnen hozom tudásomat és alkotómnak adok igazat. ⁴ Mert valóban, szavaim nem hazugság, teljes tudású van szemben veled. ⁵ Lám, Isten hatalmas, de kit sem vet meg, észérőre hatalmas. ⁶ Nem hagyja életben a gonoszt, s a szegényeknek jogát megadja. ⁷ Nem vonja el az igaztól szeméit, sőt királyok mellé, a trónra ültette őket örökre, hogy kimagasodtak. ⁸ S ha bilincsekkel vannak megkötve, ha megfogatnak a nyomorúság köteleivel: ⁹ megmondja nekik cselekedetüket és büntetteiket, hogy hősködtek; ¹⁰ megnyitja fülüket a feddésnek és azt mondja, hogy térjenek meg a jogtalanságtól. ¹¹ Ha hallgatnak rá és szolgálják őt, jólétben töltik el végig napjaikat és éveiket kellemetességben; ¹² de ha nem hallgatnak reá, fegyver által tűnnek el s kimúlnak megismerés híján. ¹³ S az istentelen szívűek haragot táplálnak, nem esedeznek, midőn megkötözte őket. ¹⁴ Ifjúkorban kell elhalnia lelküknek és életüknek a ledérek között. ¹⁵ Kiszabadítja a nyomorgót nyomorúsága által s a szorongatás által megnyitja fülüket. ¹⁶ Kicsábít téged is a szükség szájából, tág térre, melynek helyén nincs szorongás, s a mi rászáll asztalodra, tele van zsiradékkal.

¹⁷ De ha a gonosz ítéletével vagy tele, ítélet és törvény megragadnak téged. ¹⁸ Bizony, ne csábítson el téged a harag tömérdekségével és a váltság bősége ne hajlítson el. ¹⁹ Hát szorongás nélkül rendezze-e segítségedet s az erőszak minden megfeszítése nélkül? ²⁰ Ne áhítsd az éj-éjszakát, midőn népek tűnnek el helyükről. ²¹ Őrizkedjél, ne fordulj jogtalanság felé, mert ezt inkább választottad a nyomorúságnál. ²² Lám, Isten felmagasztosúl erejében; ki olyan oktató, mint ő! ²³ Ki kéri számon tőle útját, s ki mondja: jogtalanságot műveltél! ²⁴ Gondolj rá, hogy magasztald művét, melyet szemlélték férfiak; ²⁵ mind az emberek néztek rá, a halandó messziről tekinti. ²⁶ Lám, Isten magasztos, nem ismerjük meg, éveinek száma ki nem kutatható. ²⁷ Mert felvonja a víznek cseppjeit, hogy az ő köde számára tisztúljanak esővé, ²⁸ melyet folytatnak a fellegek, csurgatnak a sok emberre. ²⁹ Avagy értik-e a felhő terjedelmeit, sátrának robaját? ³⁰ Lám, magára terítette fényét s ráborította a tenger gyökereit, ³¹ mert velök itél népeket, eleséget ad busásan. ³² Kezeire fényt borított s kirendelte azt a támadó ellen. ³³ Hirdet róla az ő dörgése, a csorda is a keletkező viharról.

37. ¹ Igenis, ezért remeg szívem s felszökken helyéből. ² Hallva halljátok hangja háborgását s a morajt, mely szájából kél; ³ az egész ég alatt van terjedése és fénye a föld szélein. ⁴ Utána ordít a hang: dörög fenséges hangján, s nem tartja vissza, midőn hallatszík hangja. ⁵ Csodásan dörög Isten a hangján, nagyokat tesz, s nem ismerjük meg. ⁶ Mert a hónak mondja: szállj a földre, meg a hulló esőnek, hatalmasan hulló esőjének. ⁷ Minden ember kezét lepecsételi, hogy megismerje alkotását minden halandó. ⁸ S bemegy a vad a leshelyre, és tanyáiban lakozik. ⁹ A kamarából szélvész jó és a szóró szelek-

től a hideg. ¹⁰ Isten lehelletétől jég keletkezik s a vizek tágassága szilárddá lesz. ¹¹ Nedvességgel meg is terheli a felleget, szétterjeszti fényének felhőjét. ¹² S az körökben egyre forog, kormányzása által, cselekvésök szerint, bár mire rendeli őket a földkerekség színén; ¹³ hol ostorúl, ha földjének javára van, hol szeretetre nyújtja. ¹⁴ Figyelj erre, Jób, állj meg és vedd észre Isten csodáit! ¹⁵ Tudsz-e róla, midőn Isten ügyel rájuk, s tündökölteti felhőjének fényét? ¹⁶ Tudsz-e a fellegek lengéséről, a tökéletes tudásúnak csodáiról? ¹⁷ Te, kinek meleg a ruhái, midőn a földet pihenteti a déli szél által. ¹⁸ Vele boltozod a mennyeket, melyek erősek, mint a szilárd tükör? ¹⁹ Tudasd velünk, mit mondjunk neki! Mit sem hozhatunk fel a sötétség miatt. ²⁰ Jelentetik-e neki, hogy beszélek, avagy szólt-e ember, hogy elpusztíttassék? ²¹ Most ugyan nem látni a fényt, mely ragyogó a menyekben; de a szél átvonul s megtisztítja azokat. ²² Észak felől arany jön, Isten mellett félelmes fenség. ²³ A Mindenhatót, nem érjük őt fel, a nagy erejét, de a jogot és teljes igazságot nem sérti meg. ²⁴ Azért félik őt az emberek, nem nézi ő mind a bölcsszívűeket.

¹ S felelt az Örökkévaló Jóbnak a viharból és mondta: **38.**
² Ki az, ki elhomályosítja a tanácsot, tudás nélküli szavakkal. ³ Övezd csak föl férfiként ágyékosdat, hadd kérdelek, s te tudasd velem. ⁴ Hol voltál, midőn alapítottam a földet, jelentsd ki, ha tudsz értelmet! ⁵ Ki vonta méreteit, ha tudod, vagy ki nyújtotta ki reá a mérőzsinórt? ⁶ Mire sülyesztettek le oszloplábai, vagy ki vetette oda sarokkövét? ⁷ Midőn együtt ujjongtak a reggel csillagai s riadoztak mind az Istenfiak; ⁸ s elrekesztette ajtókkal a tengert, midőn előtörve kijött a méhből;

⁹ midőn felhőt tettem öltözetévé és sűrű ködöt pólyájává,
¹⁰ és reája szabtam törvényemet és elhelyeztem reteszt
meg ajtókat, ¹¹ és mondtam, idáig jőjj s ne tovább, s
itt legyen határa vetve hullámaid gögénének! ¹² Világéle-
tedben rendeltél-e reggelt, tudtad-e a hajnallal az ő
helyét? ¹³ Hogy megragadja a földnek széleit, hogy le-
rázassanak róla a gonoszok: ¹⁴ elváltozik mint pecsét-
agyag, s minden előáll mint egy ruha; ¹⁵ s megvonatik
a gonoszoktól világosságuk, s a fölemelt kar megtöretik.
¹⁶ Eljutottál-e a tenger örvényeiig, s a mélység fenekén
járkáltál-e? ¹⁷ Feltárúltak-e neked a halál kapui s lát-
tad-e a vakhomálynak kapuit? ¹⁸ Figyeltél-e a föld tá-
gasságáig? Jelentsd ki, ha mindezt tudod. ¹⁹ Melyik az
út oda, a hol lakik a világosság, és a sötétségnek merre
van helye, ²⁰ hogy elvinnéd határához, s hogy értenéd
házának ösvényét? ²¹ Tudhatod, mert akkor születél, és
sok a te napjaidnak száma! ²² Eljutottál-e a hó tárházai-
hoz, és a jégeső tárházait láttad-e, ²³ melyet tartogattam
szorongatás idejére, harcz és háború napjaira. ²⁴ Melyik
az út oda, a hol szétoszlik a világosság, szétterjed a ke-
leti szél a földre? ²⁵ Ki hasított csatornát az áradatnak
és útat a mennydörgés villámának, ²⁶ hogy esőt hullas-
son földre, hol nincs férfi, pusztára, melyben ember
nincs. ²⁷ Hogy jóllakasson pusztát és pusztaságot, és hogy
sarjasztóvá tegye a pázsit eredőjét? ²⁸ Van-e az esőnek
apja, vagy ki nemzette a harmat cseppjeit? ²⁹ Kinek
méhéből eredt a jég, s az égnek derét ki szülte? ³⁰ Mint
a kő összezsugorodnak a vizek, s a mélység felszíne
összefogódzik. ³¹ Megkötöd-e a fiastyúknak kötelékeit,
vagy megoldod-e órión pórázait; ³² kihozod-e a csil-
lagzatokat idején, és a gönczölszekeret fiaival együtt
vezeted-e? ³³ Ismered-e az ég törvényeit, avagy te álla-

pítod-e meg kormányát a földön? ³⁴ Emeled-e a hangodat a felhőhöz, hogy víznek bősége boritson el téged? ³⁵ Küldesz-e villámokat, hogy menjenek s hogy azt mondják neked: íme itt vagyunk? ³⁶ Ki helyezett a vesékbe bölcseséget, vagy ki adott a gondolatba értelmességet? ³⁷ Ki számlálja meg a fellegeket bölcseséggel s az ég tömlőit ki folytatja ki? ³⁸ Mikor tömörre tömörül a por s a göröngyök összetapadnak? ³⁹ Vadászol-e a nőoroszlánnak ragadmányt, s a fioroszlánok vágyát kitöltöd-e; ⁴⁰ midőn guggolnak az odúban, lesre ülnek a bozótban? ⁴¹ Ki készíti el a hollónak az ő prédáját, midőn gyermekei Istenhez fohászkodnak, kóvályognak eledel nélkül?

¹ Ismered-e a kőszáli zergék ellésének idejét, a szarvas-**39.** ünőnek vajudását megvigyázod-e; ² számlálod-e a hónapokat, melyeket kitöltenek, s ismered-e ellésük idejét? ³ Legörnyednek, kölykeiket világra hozzák, fájdalmaikat elbocsátják. ⁴ Fiaik erőre kapnak, felnövekednek a szabadban, kimennek és nem térnek vissza. ⁵ Ki bocsátotta szabadon a vadszamarat, s az erdei szamár köteleit ki oldotta meg? ⁶ Amelynek a sivatagot tettem házává, és lakásává a sós földet; ⁷ nevet a városnak zaján, a hajtónak lármázását nem hallja; ⁸ a mit a hegyeken kifürkészett, az legelője, s minden zöld után kutat. ⁹ Akarna-e a reém téged szolgálni, avagy meghál-e jászolodnál? ¹⁰ Oda-kötöd-e a reémet istrángjával a barázdához, vagy boronálja-e a völgyeket te utánad? ¹¹ Bízatsz-e benne, mert nagy az ereje, s ráhagyhatod-e szerzeményedet? ¹² Hisszel-e benne, hogy behordja vetésedet s begyűjti szérűdre? ¹³ A strucznak szárnya vígan csattog, vajjon tolla jámbor-e, meg tollazata? ¹⁴ Mert a földnek hagyja tojásait és a poron melegíti, ¹⁵ s felejtí, hogy a láb eltiporja s a mező vadja széttapossa; ¹⁶ keménykedik fiókáival, mintha

nem volnának övéi, hogy hiába a fáradalma, az nem a rettegetése; ¹⁷ mert Isten elfeledtette vele a bölcseséget, s nem adott neki részt az értelemben. ¹⁸ A midőn a magasba szökel, neveti a lovat és lovasát. ¹⁹ Adsz-e a lónak erőt, öltesz-e nyakára sörényt? ²⁰ Ugráltatod-e mint a sáskát? Fenséges tüsszögése — rettenet. ²¹ Kémlelnek a síkon, akkor örvend erejében, kivonúl a fegyver elébe; ²² nevet a félelemnek, s nem retten meg s nem hátrál meg kard előtt. ²³ Fölötte zörög a tegez, villogó dárda és lándzsa; ²⁴ tombolva és háborogva habzsolja a földet, s nem marad helyén, a mikor hallik a harsona. ²⁵ A mint hallik a harsona, azt mondja: Haj; messziről szimatolja a csatát, a vezérek dörgedelmét és a riadást. ²⁶ A te értelmedből repül-e fel a karvaly s terjeszti szárnyait a délnek; ²⁷ avagy parancsodra emelkedik-e a sas, midőn magasba rakja fészket? ²⁸ Sziklán lakik és honol, sziklának fokán és hegyi várban; ²⁹ onnan kémlel eledelre, messzire tekintenek ki szemei: ³⁰ fiókái pedig vért hörpölnek, s a hol holttetemek vannak, ott van ő.

40. ¹ És felelt az Örökkévaló Jóbnak és mondta: ² Pörölni mer-e a Mindenhatóval a gáncsoló? Istennek a feddője feleljen rá!

³ S felelt Jób az Örökkévalónak és mondta: ⁴ Lám, csekély vagyok, mit válaszoljak neked? Szájamra tettem kezemet; ⁵ egyet szóltam — nem felelhetek, kettőt, de nem teszem többé.

⁶ S felelt az Örökkévaló Jóbnak a viharból és mondta: ⁷ Övezd csak fel férfiként ágyékidat, hadd kérdelek s te tudasd velem. ⁸ Vajjon ítéletemet bontod-e meg, kárhóztatsz engem, hogy neked legyen igazad? ⁹ Hát van-e karod olyan mint Istené, és olyan hanggal dörögysz-e

mint ő? ¹⁰ Ékesítsd csak magadat büszkeséggel és fenséggel, dicsőséget és díszet öltösz fel! ¹¹ Szórd szét haragod kitöréseit, s láss minden büszkét és alacsonyítsd le; ¹² láss minden büszkét és alázd meg és zúzd össze a gonoszokat a maguk helyén; ¹³ rejtsd el őket a porba egyaránt, kötözd le arcukat a rejtekbe: ¹⁴ akkor én is magasztalalak téged, hogy tenjobbod segít neked.

¹⁵ Íme csak a viziló, melyet alkottam, mint tégedet: füvet eszik mint a marha. ¹⁶ Íme csak, derekában van az ereje, és hatalma hasának izmaiban. ¹⁷ Mereszti farkát, akár a cédrus, czombjainak inai összefonódnak. ¹⁸ Csontjai érczsatornák, tagjai akár a vasdorong. ¹⁹ Ő Isten útjainak eleje, a ki alkotta, oda nyujtotta kardját. ²⁰ Mert takarmányt a hegyek teremnek neki, s a mező minden vadja játszadozik ott. ²¹ Lótuscserjék alatt fekszik, nádnak és mocsárnak rejtekében. ²² Befödik őt árnyékaúl lótus-cserjék, a patak füzei körülveszik őt. ²³ Ha folyam szorongatja, nem ijed meg, bizakodik, midőn egy Jordán tör szájába. ²⁴ Szemei láttára megfoghatni-e őt, törökkel átlyukasztva az orrát?

²⁵ Kihúzod-e a leviátánt horoggal, s kötéllel lenyomod-e nyelvét? ²⁶ Teszel-e kákagúzszt orrába és kampóval átlyukaszthatod-e állkapcsát? ²⁷ Fog-e könyörögni neked, avagy szeliden beszél-e hozzád? ²⁸ Köt-e veled szövetséget, veheted-e örökre szolgálóul? ²⁹ Játszhatsz-e vele mint madárral, s megkötöd-e leányzóid számára? ³⁰ Alkudnak-e rajta kalmártársak, szétosztják-e kereskedők közt? ³¹ Megrakod-e tüskékkel a bőrét és halászszi-gonynyal fejét? ³² Vesd rá kezedet, gondolj harcra — nem teheted többé. ¹ Lám, az ember várakozása meg-**41.** csalatkozott, hisz már láttára is leterül. ² Nincs vakmerő, ki felingerelné: ki az tehát, ki én eléembe áll?

³ Ki előzött meg valamivel, hogy fizessek? Mi az egész ég alatt van, enyém az. ⁴ Nem hallgathatom el tagjait, sem hatalmának mivoltát, sem testalkatának kellemét. ⁵ Ki takarta fel ruhájának felszínét, páros fogsora közé ki hatol be? ⁶ Arczának ajtait ki nyitotta fel, fogai körül rettenet! ⁷ Büszkeség pajzsainak csatornái, szoros pecséttel lezárva; ⁸ egyik éri a másikat, s levegő sem jut közéjük; ⁹ egyik tapad a másikhoz, összefogódnak s nem válnak szét. ¹⁰ Tüsszentése fényt sugározta és szemei olyanok mint a hajnal szempillái. ¹¹ Szájából fáklyák csapnak ki, tüzes sziporkák szökkennek el. ¹² Orrlyukai-ból füst megy ki, mint forró üstből kákatörzsön. ¹³ Lehellete parazsat lobbant föl, és láng megy ki szájából. ¹⁴ Nyakán erő tanyázik, előtte szökik a csüggedés. ¹⁵ Húsának lafantyúi feszesek, szilárdak rajta, nem fityegnek. ¹⁶ Szíve szilárd mint a kő és szilárd mint az alsó malomkő. ¹⁷ Emelkedésétől hatalmasak félnek, megtöretésétől megzavarodnak. ¹⁸ Ha ki karddal éri, ez nem áll meg benne, sem dárda, kopja s nyílvas. ¹⁹ Szalmának tekinti a vasat, korhadt fának az érczet; ²⁰ meg nem szalasztja az íjj fia, tarlóvá változnak át rajta parittyakövek. ²¹ Tarlónak tekinti a buzogányt, s nevet a lándzsának süvítésén. ²² Alul rajta kiélezett cserepek, cséplőszánt terít az iszapra. ²³ Felforralja, mint a fazekat, a mélységet, olyanná teszi a tengert, mint keverő üstöt. ²⁴ Mögötte világít egy ösvény, őszhajnak lehet gondolni az árt. ²⁵ Nincs földön párja neki, mely alkotva van rettenthetetlennek. ²⁶ Minden magast lenéz, király ő mind a büszke vadak fölött.

42. ¹ És felelt Jób az Örökkévalónak és mondta: ² Tudom, hogy mindent tehetsz, s nem vonható meg tőled semmi

szándék. ³ — Ki az, ki elburkolja a tanácsot tudás nélkül? — Azért hát olyat hirdettem, mit nem értek, olyakat, a mik csodások nekem s nem tudom. — ⁴ Halljad csak, majd beszélek én, hadd kérdelek, s te tudasd velem. — ⁵ Fülhallás szerint hallottam rólad, de most szemem látott téged. ⁶ Azért elvetem és megbánom, porban és hamuban.

⁷ És volt, miután elmondta az Örökkévaló e szavakat Jóbnak, szólt az Örökkévaló a Témánbeli Élifázhoz: Föllobbant haragom ellened és két barátod ellen, mert nem beszéltetek rólam helyeset, úgy mint szolgám Jób. ⁸ Most tehát vegyetek magatoknak hét tulkot és hét kost s menjetek szolgámhoz, Jóbhoz és hozzatok magatokért égőáldozatot; Jób szolgám pedig imádkozni fog értetek, mert csak az ő személyét tekintem, hogy valami csúfságot nem tesztek veletek, mert nem beszéltetek rólam helyeset, úgy mint szolgám, Jób. ⁹ És mentek a Témánbeli Élifáz, a Súachbeli Bildád és a Náamabeli Czófar és cselekedtek, a mint szólott hozzájuk az Örökkévaló; és tekintettel volt az Örökkévaló Jób személyére. ¹⁰ Az Örökkévaló pedig helyrehozta Jób veszteségét, midőn barátjaiért imádkozott; s megtoldotta az Örökkévaló mind azt, a mi Jóbé volt, kétszeresére. ¹¹ Eljöttek hozzá mind a fivérei és mind a nővérei és mind az előbbi ismerősei s ettek kenyeret vele az ő házában, szánakoztak rajta és megvigasztalták őt mind azon veszedelem miatt, a melyet reá hozott az Örökkévaló, és adtak neki ki-ki egy keszítát és ki-ki egy arany gyűrűt. ¹² S az Örökkévaló megáldotta Jób végét, inkább mint a kezdetét; és volt neki tizennégyezer juha, hatezer tevéje, ezer iga marhája és ezer nöstény számar. ¹³ S volt neki hét fia és három leánya. ¹⁴ És elnevezte az egyiket Jemimának, a

másodiknak neve pedig Keczia és a harmadiknak neve: Kéren-Happúkh. ¹⁵ S nem találtattak oly szép nők, mint Jób leányai, az egész országban; s adott nekik atyjok birtokot fivéreik között. ¹⁶ És élt Jób ezután száznegyven esztendőt, és látta gyermekeit és gyermekeinek gyermekeit: négy nemzedéket. ¹⁷ És meghalt Jób öregen és napokkal telten.

ÉNEKEK ÉNEKE.

¹ Énekek éneke, Salamontól.

1.

² Csókoljon engem szája csókjaival: mert bornál jobb a szerelmed. ³ Illatnak jók az olajaid, kiöntött olaj a neved; azért szeretnek téged a leányzók. ⁴ Vonj engem, utánad hadd szaladjunk — termeibe bevitt engem a király — hadd ujjongjunk és örvendjünk benned, hadd emlegessük szerelmedet inkább a bornál: méltán szeretnek téged.

⁵ Fekete vagyok, de szép, ti Jeruzsálem leányai, mint Kédár sátrai, mint Salamon szőnyegei. ⁶ Ne nézzetek rám, hogy kissé fekete vagyok, hogy lesütött engem a nap! Anyám fiai megharagudtak reám, tettek engem örzőjévé a szőlőknek: a magam szőlőjét nem őriztem. ⁷ Mondd meg nekem te, kit lelkelem szeret, merre legeltetsz, merre heverésztetsz délben? Mert minek legyek mint a ki elburkolja magát, társaid nyájainál? ⁸ Ha te ezt nem tudod, legszebbike az asszonyoknak, indulj el a juhok nyomdokain és legeltesd gödölyéidet a pásztorok hajlékainál.

⁹ Paripámhoz Fáraó szekereinél mondlak hasonlónak, kedvesem! ¹⁰ Bájosak az orczáid a füzérekben, nyakad a gyöngysorokban. ¹¹ Aranyfüzéreket készítünk neked ezüst

gombocskákkal. ¹² Mialatt a király asztalkörében ült, az én nárdusom megadta illatát. ¹³ Myrrhacsokor az én barátom nekem, mely kebleim között pihen; ¹⁴ cziprusfürt az én barátom nekem, Én-Gédi szőlőiben.

¹⁵ Íme, szép vagy te kedvesem, íme, szép vagy, szemeid galambok. ¹⁶ Íme, szép vagy te barátom, kedves is, nyoszolyánk is zöldelő; ¹⁷ házaink gerendái czédrusok, padozatunk cziprusok.

2. ¹ Én vagyok a Sárón nárczisa, a völgyek lilioma. ² Mint lilium a tövisek közt, olyan kedvesem a leányok között. ³ Mint almafa az erdő fáinak közt, olyan barátom a fiúk közt, árnyékát megkivántam és ültem benne, és gyümölcse édes az ínyemnek. ⁴ Bevitt engem a boros házba és zászlója fölöttem a szerelem. ⁵ Erősítetek engem szőlőlepénnyel, üdítetek föl almával, mert betegje vagyok a szerelemnek. ⁶ Balja fejemen alól és jobbjára átölel! ⁷ Megesketelek titeket, Jeruzsálem leányai, a szarvas-ünökre vagy a mező őzikéire: ne ébreszszétek és ne ébresztgessétek a szerelmet, míg nincsen kedve.

⁸ Hallga, barátom imhol jön, szökdel a hegyeken, ugrándoz a halmokon. ⁹ Hasonlít barátom a szarvashoz vagy az őzök gidájához; imhol áll házfalunk mögött, betekint az ablakon át, bepillant a rácson át. ¹⁰ Megszólalt barátom és mondta nekem: Kelj föl, kedvesem, én szépem, és jőj el! ¹¹ Mert íme a tél elmúlt, az esőzés elvonult, elment; ¹² a virágok mutatkoztak az országban, az ének ideje érkezett, és a gerle hangja hallatszott országunkban; ¹³ a fügefa érlelni kezdte gyümölcseit s a szőlőtők virágban állnak, illatot adnak: kelj föl, kedvesem, én szépem, és jőj el.

¹⁴ Galambom a sziklahasadékokban, a lejtő rejtekében,

hadd látnom ábrázatodat, hadd hallanom hangodat, mert hangod kellemes és ábrázatod bájos. ¹⁵ Fogjátok meg nekünk a rókákat, a kis rókákat, szőlőrontókat, hisz a mi szőlőink virágban állanak. ¹⁶ Barátom az enyim s én vagyok az övé, a ki a liliomok közt legeltet. ¹⁷ Mig hűvösödik a nap és futnak az árnyékok, fordulj, légy hasonlónak, barátom, a szarvashoz vagy az őzök gidájához a szakadékos hegyeken.

¹ Fekvőhelyemen az éjszakákon kerestem azt, kit lelkem szeret, kerestem, de nem találtam. ² Hadd kelek csak föl, hadd járok körül a városban, az utczákon és tereken, hadd keressem azt, kit lelkem szeret; kerestem, de nem találtam. ³ Találtak engem az örök, kik körüljárják a városban: azt, kit lelkem szeret, láttátok-e? ⁴ Alig, hogy odébb mentem tőlük, már is találtam azt, kit lelkem szeret; megfogtam és nem is engedem el, míg be nem viszem anyám házába, szülőm kamarájába. ⁵ Megeskettek titeket, Jeruzsálem leányai a szarvasünőkre vagy a mező őzikéire: ne ébreszszétek és ne ébresztgessétek a szerelmet, míg nincsen kedve.

⁶ Mi az, a mi feljön a pusztá felől, mint füstnek oszlopai, átillatozva myrrhától és tömjéntől, a kalmár minden fűszerporától? ⁷ Íme ágya Salamonnak — hatvan vitéz körülötte Izraél vitézei közül; ⁸ mindannyian kardot fogók, harczhoz szokottak, mindegyiknek kardja a csipőjén az éjszakák rettegése miatt. ⁹ Gyaloghintót készített magának Salamon király a Libánon fáiból; ¹⁰ oszlopait ezüstből készítette, támláját aranyból, ülését biborból; belseje pedig kirakva szerelemmel Jeruzsálem leányaitól. ¹¹ Menjetek ki és nézzétek, Czión leányai, Salamon királyt, a koszorúban, melylyel meg-

koszorúzta őt az anyja, nászának napján, lelke örömének napján.

4. ¹ Íme, szép vagy te, kedvesem, ime, szép vagy, szemeid galambok fátyolod mögött; hajad mint a kecskék nyája, melyek leereszkednek Gileád hegyéről. ² Fogaid mint a lenyirt juhok nyája, melyek feljöttek a mosdatóból, a melyek mind párosak és meddő nincs közöttük. ³ Mint karmazsinfonal ajkaid, és beszéded bájos; mint gránátalma hasábja a halántékod fátyolod mögött. ⁴ Mint Dávid tornya a nyakad, mely fokozatokban épült; ezer pajzs van rá akasztva, mind fegyverei a vitézeknek. ⁵ Két emlőd mint két gida, szarvasünőnek ikrei, melyek liliumok között legelnek. ⁶ Míg hűvösödik a nap és futnak az árnyékok, elmegyek én a myrrhás hegyre és a tömjénes halomra. ⁷ Mindenestül szép vagy, kedvesem, és hiba nincsen benned.

⁸ Velem a Libánonról, arám, velem jőjj el a Libánonról, tekints le az Amána csúcsáról, a Szenír és Chermón csúcsáról, oroszlánok tanyáiról, párduczok hegyeiről. ⁹ Felbátorítottál engem, én nővérem, én arám, felbátorítottál egyikével a te szemeidnek, egyik lánczával a te nyakdíszednek. ¹⁰ Mily szép a te szerelmed, én nővérem, én arám, mily jó a szerelmed, inkább a bornál, olajaid illata minden fűszernél. ¹¹ Színméztől cseppegnek ajkaid, arám, méz és tej van nyelved alatt; s ruhád illata olyan, mint a Libánon illata.

¹² Elzárt kert az én nővérem arám, elzárt kútfő, lepecsételt forrás. ¹³ Hajtásaid díszkert: gránátfák drága gyümölcsökkel, cziprusok nárdusokkal; ¹⁴ nárdus és sáfrány, illatos nád meg fahéj, mindenféle tömjénfákkal, myrrha és alóék, mindenféle kiváló fűszerekkel. ¹⁵ Kertek forrása, élő vizek kútja és a melyek lefolynak a Libánonról. ¹⁶ Serkenj, észak, s jőjj el, dél, leheld át a kertemet,

folyjanak fűszerei. Jöjjön barátom az ő kertjébe s egye drága gyümölcsseit.

¹ Eljöttem kertembe, én nővérem, én arám, leszedtem 5. myrrhámát fűszeremmel együtt, ettem lépemet a mézemmél együtt, ittam boromat a tejemmel együtt; egyetek, társaim, igyatok és részegedjetek, barátaim!

² Alszom én, de szívem ébren van. Hallga, barátom kopog: nyiss ki, nővérem, kedvesem, galambom, jámborom, mert fejem harmattal van tele, fürteim az éjnek csepjeivel.

³ Levettem köntösömet, hogyan ölteném föl, megmostam lábaimat, hogyan szennyoznám be? ⁵ Barátom benyújtotta kezét a nyíláson, és beleim zúgtak miatta.

⁵ Fölkeltem én kinyitni barátomnak, s kezeim cseppegtek myrrhától és ujjaim myrrhától, mely folyt a závárágaira. ⁶ Kinyitottam én barátomnak, de barátom elfordult, eltűnt, --- lelkem elszállt beszéde alatt — kerestem őt, de nem találtam; szólítottam, de nem felelt nekem.

⁷ Találtak engem az örök, kik körüljárnak a városban, vertek engem, megsebesítettek, levették fátyolomat rólam a falak őrei. ⁸ Megesketlek titeket, Jeruzsálem leányai: ha találjátok barátomat, mit mondjatok neki? Hogy betegje vagyok a szerelemnek. ⁹ Miben különb a barátod

más barátnál, te legszebbike az asszonyoknak, miben különb a barátod más barátnál, hogy úgy megesketsz minket? Barátom fehér és piros, kiemelkedő tízezer közül; ¹¹ feje finom arany, fűrtjei bodrosak, feketék mint a holló; ¹² szemei mint galambok a víz medreinél, tejben fürödnek, foglalatban ülnek; ¹³ orczái mint fűszeres virágágyak, illatszereket termők; ajkai liliomok, cseppegve folyó myrrhától; ¹⁴ kezei aranyhengerek tarsiskövekkel foglalva, teste remekmű elefántcsontból, borítva zafirkövekkel; ¹⁵ lábszárai márványoszlopok, ráillesztve arany-

talpakra; ábrázata olyan, mint a Libánon, válogatott, mint a czedrusok; ¹⁶ inye édesség és mindenestől gyönyörűség. Ez az én barátom s ez az én társam, Jeruzsálem leányai!

6. ¹ Hová ment barátod, legszebbike te az asszonyoknak, hová fordult barátod, hadd keressük együtt veled? ² Barátom lement kertjébe, a fűszeres virágágyakhoz, hogy legeltessen a kertekben és hogy liliomot szedjen. ³ Én barátomé vagyok és barátom az enyém, ki liliomok között legeltet.

⁴ Szép vagy te, kedvesem, mint Tircza, bájos mint Jeruzsálem, félelmetes, mint a zászlós hadak. ⁵ Fordítsd el tőlem szemeidet, mert azok megzavartak engem! Hajad mint a kecskék nyája, melyek leereszkednek a Gileádról. ⁶ Fogaid mint a juhok nyája, melyek feljöttek a mosdatóból, melyek mind párosak és meddő nincs közöttük. ⁷ Mint gránátalma hasábja a halántékod fátyolod mögött. ⁸ Hatvanan vannak a királynők és nyolczvanan az ágyasak, leányzók pedig szám nélkül: ⁹ egy ő, az én galambom, jámborom, egy ő az anyjának, kiváló ő a szülőjének; látták a leányok és boldognak mondták, királynők és ágyasak s dicsérték.

¹⁰ Ki az, ki letekint mint a hajnal, szép mint a hold, fényes mint a nap s félelmetes mint zászlós hadak? ¹¹ A diófás kertbe mentem le, megnézni a völgynek rügyeit, látni, vajjon kivirult-e a szőlő, kivirágoztak-e a gránátfák. ¹² Nem tudom, lelkem tett engem Amminádáb szekereire.

7. ¹ Térj vissza, térj vissza Sulammit, térj vissza, térj vissza, hadd nézzünk téged. Mit akartok nézni Sulammiton? Olyat mint a máchanájimi tánczot! ² Mily szépek a te lábaid a sarukban, nemesnek leánya te; csipőid fordulatai mint ékszerek, művész kezeinek a munkája. ³ Köl-

dököd mint a kerek medencze — ne legyen hiján a kész italnak; hasad buzahalmaz, bekerítve liliomokkal. ⁴ Két emlőd mint két gida, szarvasünőnek ikrei; ⁵ nyakad mint elefántcsont-torony, szemeid ama tavak Chesbónban, a népes város kapuja mellett; orrod mint a Libánon tornya, mely Damaszkus felé tekint. ⁶ Fejed te rajtad mint a Karmel, s fejed hajzata olyan, mint a bibor: király, megkötve fürtökben. ⁷ Mily szép vagy és mily kedves vagy, szerelem, a gyönyörűségekben! ⁸ Ez a te termeted hasonlít a pálmához és emlőid szőlőfürtökhöz; ⁹ azt mondtam: hadd megyek föl a pálmára, megragadom galyait; s legyenek a te emlőid mint szőlőtőnek fürtjei és orrod illata, mint az almáké, ¹⁰ és inyed mint a jó bor — mely símán folyik barátomnak, megszólaltatja az alvók ajkait. ¹¹ Én barátomé vagyok s hozzám van vágyakozása.

¹² Jer, barátom, menjünk ki a mezőre, háljunk meg a falvakon; ¹³ korán induljunk a szőlőkbe, lássuk, vajjon kivirult-e a szőlőtő, megnyílt-e a szőlővirág, kivirágoztak-e a gránátfák: ott adom neked szerelmemet. ¹⁴ A nadragulyák illatot adnak és ajtóink mellett mindenféle drága gyümölcsök, újak is, régiek is: számodra, barátom, tettem el.

¹ Vajha úgy volnál mint testvérem nékem, ki anyám 8. emlőit szopta; találnálak az utczán, megcsókolnálak, nem is gúnyolódnának rajtam. ² Elvezetnélek, bevinnélek anyám házába, hogy tanítson engem; inni adnék neked a fűszeres borból, gránátalmám mustjából.

³ Balja fejem alatt és jobbjá átölel.

⁴ Megesketlek titeket, Jeruzsálem leányai, ne ébreszszétek és ne ébresztgessétek a szerelmet, míg nincsen kedve.

⁵ Ki az, a ki feljön a puszta felől, támaszkodva barátjára? Az almafa alatt ébresztettek föl; amott vajudott veled az anyád, amott vajudott az, ki téged szült. ⁶ Tégy engem mint a pecsétgyűrűt szívedre, mint a pecsétgyűrűt karodra; mert erős mint a halál a szerelem, kemény mint az alvilág a féltékenység, hevei tűznek hevei, Istennek lángja. ⁷ Sok víz nem bírja kioltani a szerelmet és folyamok nem sodorják el; ha háza egész vagyonát adná valaki a szerelemért, gúnyolódva gúnyolódnának rajta. ⁸ Van nekünk kis nővérünk és emlői nincsenek; mit tegyünk nővérünkkel azon a napon, a melyen majd megkérik? ⁹ Ha kőfal ő, építünk rá ezüst toronysort; s ha kapu ő, zárjuk el őt czédrusfa táblával. ¹⁰ Én kőfal vagyok és emlőim mint a tornyok; akkor lettem szemében, mint nő, a ki békét talált. ¹¹ Volt Salamonnak egy szőlője Báal-Hámónban; átadta a szőlőt az őrzőknek, ki-ki hoz fejében ezer ezüstöt. ¹² Az én szőlőm előttem van, az ezer a tied, Salamon, s a kétszáz azoké, kik őrzik a gyümölcsét. ¹³ Te, ki a kertekben lakol, társak figyelnek hangodra, hallasd velem! ¹⁴ Fuss el, barátom és légy hasonlónak a szarvashoz vagy az özök gidájához a fűszerek hegyein.

RÚTH.

¹ Volt azon napokban, midőn a bírák bíráskodtak, éhínség volt az országban. Ekkor ment egy férfi a Jehúdabeli Bét-Léchemből, hogy tartózkodjék Móáb mezőségén, ő és felesége és két fia. ²A férfinak neve pedig Elimélekh s feleségének neve Noémi, s két fiának neve Machlón és Kiljón, Efrátbeliek, a Jehúdabeli Bét-Léchemből. Elérkeztek Móáb mezőségére és ott maradtak. ³S meghalt Elimélekh, Noémi férje; s hátramaradt ő és két fia. ⁴És vettek maguknak móabita feleségeket, az egyiknek neve Orpa volt, s a másiknak neve Rúth; és laktak ott mintegy tíz évig. ⁵És meghaltak ők is mindketten, Machlón és Kiljón; s hátramaradt az asszony két gyermeke és férje nélkül. ⁶Erre felkelt ő meg menyei és visszatért Móáb mezőségéről; mert azt hallotta Móáb mezőségén, hogy gondolt az Örökkévaló az ő népére, adván nekik kenyeret. ⁷S elment a helyről, a hol volt, és két menyé ő vele; és mentek az úton, hogy visszatérne Jehúda országába. ⁸Ekkor mondta Noémi két menyének: Menjete, térjete vissza, ki-ki az ő anyja házába; tegyen veletek az Örökkévaló szeretetet, a mint ti tettetek az elholtakkal és én velem. ⁹Adja nektek az Örökkévaló, hogy

nyugalmat találjatok, ki-ki a férje házában! S megcsókolta őket, s fölemelték hangjukat és sirtak. ¹⁰ És mondták neki: Inkább veled térünk vissza a te népedhez. ¹¹ Mondta Noémi: Térjetek vissza, leányaim, mért jönnétek velem? Vannak-e még fiuk az én méhemben, hogy nektek férjeitek lehetnének? ¹² Térjetek vissza, leányaim, menjetek, mert öregebb vagyok, semhogy férjé lehetnék. Mert ha mondanám: van reménységem, még az éjjel is férjé lennék és fiakat is szülnék: ¹³ vajjon azért várnátok-e, míg megnőnek, azért elzárkóznátok-e, hogy férjé ne legyetek? Nem, leányaim! Mert keserűségem van nagyon, inkább mint nektek, mert ellenem fordult az Örökkévaló keze. ¹⁴ Erre felemelték hangjukat és sirtak sokáig; s megcsókolta Orpa az ő napát, Rúth pedig ragaszkodott hozzá. ¹⁵ És mondta: Ime visszatért sógorasszonyod az ő népéhez és istenéhez: térj vissza sógorasszonyod után! ¹⁶ Mondta Rúth: Ne unszolj engem, hogy elhagyjalak, visszatérve mellőled; mert a hová te mész, megyek én s a hol meghálsz, hálok meg én, néped az én népem, istened az én istenem; ¹⁷ a hol meghalsz te, halok meg én és ott akarok eltemetve lenni. Úgy tegyen velem az Örökkévaló és úgy folytassa, csak a halál választ el tőled engemet. ¹⁸ Midőn látta, hogy erősködik vele menni, felhagyott azzal, hogy hozzá beszéljen. ¹⁹ Mentek tehát ketten, míglen elérkeztek Bét-Léchembe. S történt, midőn elérkeztek Bét-Léchembe, felzúdult miattuk az egész város, és mondták a nők: ez-e Noémi? ²⁰ És szólt hozzájuk: Ne hívjatok engem Noéminak, hívjatok engem Márának, mert keserűséggel illetett engem a Mindenható nagyon; ²¹ én teljesen mentem el innen és üresen hozott vissza az Örökkevaló; miért hívtok engem Noéminak, holott az Örökkevaló vallott ellenem és

a Mindenható rosszal illetett engem! ²² Így tért vissza Noémi meg a menyé, a móabita Rúth ő vele, visszatérvén Móáb mezőségéről; s ők elérkeztek Bét-Léchembe az árpaaratás kezdetén.

¹ Noéminak pedig volt egy rokona a férjéről, egy derék vitéz férfi, Elímélekh családjából, s neve Bóáz. ² És szólt a móabita Rúth Noémihoz: Hadd megyek, kérlek, a mezőre, és hadd szedek kalászsokat olyan után, a kinek szemében kegyet találok. Mondta neki: menj leányom! ³ Ment tehát, oda ért és szedegetett a mezőn az aratók után; s történetesen úgy esik vele, hogy az egy telke volt Bóáz mezejének, a ki Elímélekh családjából való volt. ⁴ S íme Bóáz jött Bét-Léchemből és mondta az aratóknak: Az Örökkévaló veletek! Mondták neki: Áldjon meg az Örökkévaló! ⁵ És mondta Bóáz a legényének, a ki felügyelt az aratók fölött: Kié ez a leány? ⁶ Felelt a legény, a ki felügyelt az aratók fölött s mondta: Móabita leány az, a ki visszatért Noémival Móáb mezőségéről; ⁷ mondta ugyanis: hadd szedegetek, kérlek, és gyűjtsek a kévék közt az aratók után, el is jött és maradt reggel óta mostanáig; csak keveset tartózkodik a házban. ⁸ Erre szólt Bóáz Rúthhoz: Nemde hallottad leányom, ne menj más mezőre szedni, s ne is távozz el innen, hanem itt csatlakozzál az én leányzóimhoz. ⁹ Szemeid azon mezőn legyenek, melyet aratnak, s menj utánuk; nemde megparancsoltam a legényeknek, hogy ne bántsanak téged; s ha szomjuzol, menj az edényekhez és igyál abból, a mit merítenek a legények. ¹⁰ És arczára vetette magát és földre borult és szólt hozzá: Miért találtam kegyet szemeidben, hogy ismersz engem, holott idegen vagyok? ¹¹ Felelt Bóáz és mondta neki: Jól megmondták nekem mindazt, a mit cselekedtél napaddal férjed halála után,

elhagyta ugyanis atyádat és anyádat meg szülőföldedet és mentél oly néphez, melyet nem ismertél tegnap, tegnapelőtt. ¹² Fizesse meg az Örökkévaló cselekedetedet s legyen jutalmad teljes az Örökkévaló, Izraél Istene részéről, a kihez jöttél, szárnyai alá menedéket keresni. ¹³ Mondta: Találjak kegyet a te szemedben, uram! Mert megvigasztaltál és szívére beszéltél szolgálódnak, holott olyan sem vagyok, mint egyike a te szolgálóidnak. ¹⁴ És mondta neki Bóáz az evés idején: Lépj ide s egyél a kenyérből és mártsd be falatodat az eczetbe. Leült tehát az aratók oldalán; oda nyujtott neki pörkölt gabona-szemet, evett, jóllakott és még hagyott is. ¹⁵ Erre fölkelte szedegetni; s megparancsolta Bóáz a legényeinek, mondván: a kévék közt is szedegethet s ne szégyenítsétek meg; ¹⁶ ki is huzogathattok számára a csomókból, hogy elhagyjátok, ő meg felszedje, s ne dorgáljátok őt! ¹⁷ És szedegetett a mezőn egész estig, s kiverte azt, a mit szedegetett, s lett mintegy éfányi árpa. ¹⁸ Fölvette és bement a városba, s látta a napa azt, a mit szedegetett; erre elővette és oda adta neki azt, a mit meghagyott jóllakta után. ¹⁹ S mondta neki az ő napa: Hol szedegettél ma s hol dolgoztál? Áldott legyen, a ki tekintettel volt reád! Ekkor tudtára adta napának, hogy kinél dolgozott s mondta: a férfiu neve, kinél ma dolgoztam, Bóáz. ²⁰ S mondta Noémi a menyének: Áldott legyen ő az Örökkévalótól, hogy nem hagyta el szeretetét az élők iránt és a holtak iránt! S mondta neki Noémi: Közel áll hozzánk a férfi, rokonaink közül való. ²¹ És szólt a móabita Rúth: Sőt így szólt hozzám: az én cselédeimhez csatlakozzál, míg el nem végezték az én egész aratásomat. ²² És szólt Noémi menyéhez Rúthhoz: Jó az, leányom, hogy kimész az ő szolgálóival s ne érjenek téged más

mezőn. ²³ Csatlakozott tehát Bóáz szolgálóihoz, hogy szedegessen, míg nem vége volt az árpaaratásnak és a búzaaratásnak. Lakott pedig az ő napával.

¹ S mondta neki Noémi, az ő napa: leányom, ne keressek-e neked nyugvó helyet, hogy jó dolgod legyen?

² Most hát, nemde rokonunk, Bóáz, a kinek szolgálóival együtt voltál, ime ő árpát szór a szerűn az éjjel. ³ Mosa-kodjál tehát és kend meg magadat és vedd fel magadra ruháidat, menj le a szerűre, de észre ne vétesd magad a férfiu által, míg nem végezte evését és ivását.

⁴ És lészen mikor lefekszik, tudd meg a helyet, a hol fekszik, menj oda, takard fel lábai helyét és feküdj le; ő majd megmondja neked, hogy mit cselekedjél. ⁵ Szólt hozzá: Mindazt, a mit nekem mondasz, megcselekszem.

⁶ Ekkor lement a szerűre és cselekedett, mind a szerint, a mint parancsolta neki a napa. ⁷ Bóáz evett és ivott és szíve vidám volt; s odament, hogy lefeküdjék az asztag szélén. Ő meg odament titkon, feltakarta lábai helyét és lefeküdt. ⁸ Volt pedig éjfélkor, felriadt a férfiu, félrehajolt és ime egy asszony fekszik lábainál. ⁹ És mondta: Ki vagy? Mondta: Én Rúth vagyok, a te szolgálód, terítsd ki ruhád szárnyait a te szolgálódra, mert te rokon vagy. ¹⁰ És mondta: Áldott légy az Örökkévalótól, leányom! Jobban cselekedtél ez utóbbi szereteteddel, mint az elsővel: hogy nem jártál az ifjak után, akár szegény, akár gazdag.

¹¹ Most tehát, leányom, ne félj, mindazt, a mit mondasz, megteszem neked, mert tudja népem egész kapuja, hogy derék asszony vagy. ¹² S mert, bár valóban úgy van, hogy rokon vagyok, mégis van nálamnál közelebbi rokon. ¹³ Hálj itt az éjjel; s lészen reggel, ha megváltani akar, jó, váltson meg; ha pedig nem kíván megváltani, megváltalak én, él az Örökkévaló! Feküdj reggelig.

¹⁴ És feküdt lábainál reggelig és fölkelte, mielőtt felismerhetné egyik ember a másikat. Amaz ugyanis mondta: ki ne tudódjék, hogy asszony jött a szérüre. ¹⁵ És mondta: Add ide a palástot, mely rajtad van s fogd meg. Megfogta, ő pedig lemért hat mérő árpát, reá tette és be ment a városba. ¹⁶ Eljött az ő napához, s ez mondta: Hogy vagy leányom? S tudtára adta neki mindazt, a mit cselekedett vele a férfiu. ¹⁷ S mondta: Ezt a hat mérő árpát adta nekem, mert így szólt hozzám: ne menj üresen a te napadhoz. ¹⁸ Ekkor mondta: Maradj, leányom, míg meg nem tudod, miképen dől el a dolog; mert nem fog nyugodni a férfiu, míg ma be nem végezte a dolgot.

4. ¹ Bóáz pedig fölment a kapuba s leült ott; s íme arra ment a rokon, kiről beszélt Bóáz. S mondta: Térj be, ülj itt le, ez meg ez! Betért és leült. ² Erre vett tíz embert a város vénei közül s mondta: Üljetek le itt! S leültek. ³ S mondta a rokonnak: Azon mezőtelket, mely testvérünké Elímélekhé volt, eladta Noémi, a ki visszajött Móáb mezőségéről. ⁴ Én pedig azt mondtam, kinyilvánítom előtted, mondván: vedd meg az itt ülők előtt és népem vénei előtt; ha meg akarod váltani, váltsd meg, s ha nem váltod meg, add tudtomra, hogy tudjam, mert nincs rajtad kívül, a ki megváltaná, én pedig utánad következem. Mondta: Én megváltom. ⁵ S mondta Bóáz: a mely napon megveszed a mezőt Noémi kezéből, a móabita Rúthtól, az elhaltnak feleségétől is megvetted, hogy fentartsad az elhaltnak nevét az ő birtokán. ⁶ Erre mondta a rokon: Nem válthatom meg magamnak, nehogy megrontsam birtokomat; váltsd meg te magadnak az általam megváltandót, mert én nem válthatom meg. ⁷ Ez volt pedig azelőtt a szokás Izraélben a

megváltásnál s a cserénél, bármily dolog megerősítésére : lehúzta egyik a saruját és odaadta a másikának ; az volt a bizonyosság Izraélben. ⁸ S mondta a rokon Bóáznak : Vedd meg magadnak. És lehúzta saruját. ⁹ Ekkor mondta Bóáz a véneknek és az egész népnek : Tanúk vagytok ma, hogy megvettem mindazt, a mi Elíméléké volt s mindazt, a mi Kiljóné és Machlóné volt, Noémi kezéből ; ¹⁰ s a móabita Rúthot is, Machlón feleségét, megvettem magamnak feleségül, hogy fentartsam az elhaltnak nevét az ő birtokán, nehogy kiirtassék az elhaltnak neve a testvérei közül és helységének kapujából ; tanúk vagytok ma ! ¹¹ És mondta az egész nép, mely a kapuban volt meg a vének : Tanúk ! Tegye az Örökkévaló az asszonyt, a ki bemegy a házába olyanná, mint Ráchel és Léa, a kik fölépítették ketten Izraél házát ; s végezz derekasat Efrátban, s adj nevet Bét-Léchemben ! ¹² S legyen házad olyan, mint Pérecz háza, a kit Támár szült Jehúdának, azon magzatból, melyet ad majd neked az Örökkévaló a leánytól. ¹³ És elvette Bóáz Rúthot, lett neki feleségül, s bement hozzá ; és adott neki az Örökkévaló terheséget és fiut szült. ¹⁴ És szóltak az asszonyok Noémihoz : Áldva legyen az Örökkévaló, a ki ma nem engedett téged maradnod vérrokon nélkül, s legyen neki neve Izraélben ; ¹⁵ s legyen számodra léleküdítőnek és hogy táplálja vénségedet, mert menyed, ki szeret téged, szülte őt, az, a ki jobb neked hét fiunál. ¹⁶ És vette Noémi a gyermeket, ölébe tette és lett neki nevelőanyjává. ¹⁷ És adtak neki a szomszédnők nevet, mondván : fiu született Noéminak ; és így nevezték őt : Óbéd. Az Jísájnak, Dávid atyjának az atyja.

¹⁸ És ezek Pérecz nemzetségei : Pérecz nemzette Chec-

rónt; ¹⁹ s Checyrón nemzette Rámot, és Rám nemzette Amminádábot; ²⁰ s Amminádáb nemzette Nachsónt, és Nachsón nemzette Szalmát; ²¹ s Szalmón nemzette Bóázt, és Bóáz nemzette Óbédot; ²² s Óbéd nemzette Jísájt, Jísáj pedig nemzette Dávidot.

SIRALMAK.

¹ Mint maradt magánosan a város, a népben bővelkedő! olyan lett mint özvegy; a ki nagy volt a nemzetek közt, úrnő az országok közt, robotolóvá lett! ² Sírva sír az éjszakában s könnye az orcáján, nincs vigasztalója néki mind a szeretői közt, mind a barátai hűtelek hozzá, lettek neki ellenségeivé. ³ Elbujdosott Jehúda az inség és nagy szolgaság miatt; leült a nemzetek közt, nyugalmat nem talált; mind az üldözői utólérték őt a szorosok közepette. ⁴ Czión útjai gyászosak, ünnepre érkezők hián, mind a kapui elpusztulva, papjai sóhajtanak, hajadonai bánkódók s ő — keserve van. ⁵ Szorongatói fejjé lettek, ellenségei boldogok, mert az Örökkévaló megbúsította sok büntette miatt, kisdedei foglyul mentek a szorongató előtt. ⁶ Eltűnt Czión leányától minden ékessége; olyanok lettek nagyjai mint a szarvasok, melyek legelőt nem találtak, s mentek erőtlenül az üldöző előtt. ⁷ Megemlékezett Jeruzsálem nyomorúsága és hontalansága napjaiban mind a drágaságairól, melyek voltak a hajdan napjaitól fogva; midőn népe szorongatónak kezébe esett, s nem volt segítője, látták őt a szorongatók, nevettek elenyészten. ⁸ Vétket vétett Jeruzsálem, azért lett fertőzötté; mind a tisztelői lekicsinyelték, mert látták meztelenségét, só-

hajtott is ő és hátrafordult. ⁹ Tisztátalansága az uszályain, nem gondolt végére, csodálatosan hanyatlott, nincs neki vigasztalója: lásd, Örökkévaló, nyomorúságomat, mert fennhéjázott az ellenség! ¹⁰ Kezét vetette rá a szorongató mind a drágaságaira; bizony látott bemenni szentélyébe nemzeteket, melyekről parancsoltad: ne jussanak be a te gyülekezetedbe! ¹¹ Mind az emberei sóhajtanak, kenyeret koldulnak, odaadták drágaságaikat ételért, hogy lelkeket üdíthessék; lásd, Örökkévaló, és tekintsd, hogy lekicsinyelt vagyok! ¹² Ne nektek, ti úton járók mind! Tekintsetek ide és lássátok, van-e fájdalom mint az én fájdalomam, mely nekem okoztatott, kit megbúsított az Örökkévaló, haragja föllobbanásának napján? ¹³ Magasból küldött tüzet csontjaimba és gyötörte őket; hálót terített lábaimnak, hátra vetett engem, tett engem pusztulttá, egész napon sínylővé. ¹⁴ Összerovatott keze által bűntetteim járma, egybefonódnak, nyakamra szállnak, elgyengítette erőmet; odaadott engem az Úr olyannak kezeibe, ki előtt nem állhatok meg. ¹⁵ Elvette az Úr mind az erőseimet én bennem, hirdetett ellenem gyülekezést, hogy megtörje ifjaimat, prést tiprott az Úr Jehúda szüz leányának. ¹⁶ Ezek miatt sirok én, szemem, szemem víztől folyik szét, mert távol van tőlem vigasztaló, lelkemet üdítő; lettek fiaim pusztultakká, hogy győzelmeskedett az ellenség. ¹⁷ Kitárta Czión a kezeit, nincs neki vigasztalója, Jákóbra rendelte az Örökkévaló körülötte szorongatóit; lett Jeruzsálem fertőzetté közöttük. ¹⁸ Igazságos ő, az Örökkévaló, mert parancsa iránt engedetlen voltam; halljátok csak, oh népek mind és lássátok fájdalomamat: hajadonaim és ifjaim fogságba mentek. ¹⁹ Hívtam szeretőimet, ők megcsaltak engem, papjaim és véneim a városban múltak ki; mert ételt kerestek maguknak, hogy

felüdíthessék lelköket. ²⁰ Lásd, Örökkévaló, hogy megszorúltam, beleim megtüzesedtek, megfordult szívem én bennem, mert fölötte engedetlen voltam; kívülről öldös a kard, a házban mintha halál volna. ²¹ Hallották, hogy sóhajtok, nincs nekem vigasztalom, ellenségeim mind hallották veszedelmemet, örvendeztek, hogy te cselekedted; ha majd elhoztad a napot, melyet hirdettél, olyanok lesznek mint én! ²² Jusson minden rosszaságuk te eléd, s bánj velök, a mint velem bántál mind a büntetteim miatt; mert sok a sóhajtásom és sínylő a szívem.

¹ Mint felhőzi be haragjával az Úr Czión leányát, az 2. égből a földre vetette Izraél pompáját s nem emlékezett meg lábai zsámolyáról haragja napján! ² Feldúlta az Úr s nem sajnálta mind a hajlékait Jákóbnak, lerombolta indulatában Jehúda leányának erősségeit, földre döntötte; megszenségtelenítette a királyságot és nagyjait. ³ Levágta föllobbant haragban Izraél minden szarvát, hátra vonta jobbját az ellenség elől; égette Jákóbot, mint lángoló tűz: emésztett köröskörül. ⁴ Feszítette íjját, mint ellenség, ott állva jobbával mint szorongató, s megölte mind a szemnek drágaságait; Czión leánya sátrában tűz gyanánt ontotta ki hevét. ⁵ Olyan lett az Úr mint ellenség, feldúlta Izraélt, feldúlta mind a kastélyait, megrontotta erősségeit; szaporított Jehúda leányában jajgatást és jajdulást. ⁶ Szétdúlta, mint a kertet, sátorát, megrontotta gyülekező helyét; elfeledtetett az Örökkévaló Cziónban ünnepet és szombatot, elvetett mérges haragjában királyt és papot. ⁷ Megutálta az Úr az ő oltárát, megcsúfította szentélyét, ellenség kezébe szolgáltatta kastélyainak falait; zajt csaptak az Úr házában, akár ünnep napján. ⁸ Eltökélte az Örökkévaló, hogy megrontja Czión

leányának falát, mérőzsinórt feszített ki, nem vonta vissza kezét a dúlástól; gyászba döntött bástyát és falat; egyaránt elbusúltak. ⁹ Földbe sülyedtek kapui, elveszítette és eltörte reteszeit; királya és nagyjai a nemzetek közt, nincsen tan, prófétái sem nyernek látomást az Örökkévalótól. ¹⁰ Földön ülnek, hallgatnak Czión leányának vénei, port tettek föl fejökre, zsákokat kötöttek magukra, földre horgasztották fejöket Jeruzsálem hajadonai. ¹¹ Könnyekben epedtek el szemeim, megtüzesedtek beleim, földre omlott májam népem leányának romlása miatt, midőn elalélt kisdéd és csecsemő a város terein. ¹² Anyáiknak mondják: hol van gabona és bor? Midőn elaléltak sebzettként a város terein, midőn kiomlott lelkük anyáik ölébe. ¹³ Mit állítsak bizonyságul neked, mit hasonlitsak össze veled, Jeruzsálem leánya? Mit mondjak veled egyenlőnek, hogy megvigasztaljalak, Czión hajadon leánya? Mert nagy mint a tenger a romlásod, ki gyógyíthatna téged? ¹⁴ Prófétáid hamisat és izetlent láttak számodra. S nem tárták fel bűnödöt, hogy visszahozzák foglyaidat; de láttak számodra hamis jóslatokat és elcsábítást. ¹⁵ Összecsapták fölötted kezüket, mind az úton járók, pisszegtek és csóválták fejöket Jeruzsálem leánya fölött: Ez-e a város, melyről mondják: tökéletes szépségű, gyönyörűsége az egész földnek? ¹⁶ Szájukat nyitották rád mind az ellenségeid, pisszegtek és fogat vicsorítottak, mondták: feldúltuk! Bizony az a nap, melyet reméltünk, megértük, megláttuk! ¹⁷ Megtette az Örökkévaló, a mit szándékolt, véghezvitte mondását, melyet elrendelt a hajdan napjai óta, rombolt és nem sajnált, örvendeztetett rajtad ellenséget, fölemelte szorongatóid szarvát. ¹⁸ Kiáltott az Úrhoz szivök. Czión leányának fala, folyass pataként könnyet nappal és éjjel, ne engedj szünetet ma-

gadnak, ne csendesedjék el szemgolyód! ¹⁹ Kelj föl, zokogj éjjel, az őrszakok elején, öntsd ki vízként szívedet az Úr színe előtt; emeld hozzá kezeidet kisdedeid lelkéért, kik éhségtől elaléltek minden utcának sarkán. ²⁰ Lásd, Örökkévaló és tekintsd, kivel bántál így! Hát egyék-e nők gyümölcsüket, beczézett kisdedeiket, hát ölessék meg az Úrnak szentélyében pap és próféta? ²¹ Földön fekszenek utczaszerte fiatal és vén, hajadonaim és ifjaim kard alatt hullottak el: öltél haragod napján, mészároltál, nem sajnáltál. ²² Összehívtad mint ünnep napjára réműleteimet köröskörül s nem volt az Örökkévaló haragjának napján megmenekülő és megmaradó; a kiket beczéztem és felnöveltem — ellenségem megsemmisítette.

¹ Én vagyok a férfi, ki látta a nyomort indulatának **3.** vesszéjével. ² Engem hajtott és elvitt sötétségben és nem világosságban. ³ Bizony ellenem újra meg újra fordítja kezét egész nap. ⁴ Elenyészttette husomat és bőrömet, összetörte csontjaimat. ⁵ Épített ellenem és közrefogott méreggel és fáradalommal. ⁶ Sötét helyeken lakoztatott, mint őskornak holtjait. ⁷ Körülfalazott engem, s nem mehetek ki, súlyosította bilincsemet. ⁸ Ha kiáltok is és fohászkodom, elrekeszti imámat. ⁹ Elfalazta útjaimat faragott kővel, elgörbítette ösvényeimet. ¹⁰ Leselkedő medve ő nekem, oroszlán a rejtekben. ¹¹ Útjaimat eltérítette, szétvagdalt engem, pusztává tett. ¹² Megfeszítette íjját s odaállított engem mint czélt a nyilnak. ¹³ Bevitte veséimbe tegzének fiait. ¹⁴ Nevetsége lettem egész népemnek, gúnydaluk egész nap. ¹⁵ Jóllakatott engem keserűségekkel, megittasított örömmel. ¹⁶ Megzúzta kavicscsal fogaimat, leszorított a hamuba. ¹⁷ Letett a békéről lelkem, elfelejtettem a jólétet. ¹⁸ S mondtam: Elveszett az életerőm és

várakozásom az Örökkévalótól. ¹⁹ Gondolj nyomoromra és hontalanságomra; üröm és méreg! ²⁰ Gondolva gondol rá és meggörnyed bennem a lelkelem. ²¹ Ezt veszem szívemre, azért várakozom. ²² Az Örökkévaló kegyei bizony nem fogytak el, bizony nem lett vége irgalmának. ²³ Újak reggelenként, nagy a te hűséged! ²⁴ Osztályrészem az Örökkévaló, mondta lelkelem, azért várakozom reá. ²⁵ Jó-ságos az Örökkévaló az őt remélőkhez, a lélekhez, mely őt keresi. ²⁶ Jó, midőn hallgatagon várakozik az Örökkévaló segedelmére. ²⁷ Jó a férfinak, midőn jármot visel, ifju korában! ²⁸ Magánosan üljön és hallgasson, mert ő vetette rá. ²⁹ Porba tegye száját — hátha van remény. ³⁰ Odaadja orczáját az őt ütőnek, lakjék jól gyalázattal. ³¹ Mert nem vet el örökre az Úr. ³² Mert ha bűt okozott, majd irgalmaz kegyei bősége szerint. ³³ Mert nem szíve szerint sanyargatta és búsította az ember fiait, ³⁴ hogy valaki lesújtja lábai alá mind az ország foglyait, ³⁵ hogy elhajlítja a férfi jogát a legfelsőnek színe előtt; ³⁶ hogy elgörbíti az embert pörében — nem látta volna az Úr? ³⁷ Ki az, ki mondta, és lett, a mit az Úr nem parancsolt volna? ³⁸ A Legfelsőnek szájából nem származik-e a rossz és a jó? ³⁹ Hát mit panaszkodik az ember, míg él, a férfi az ő vétkei mellett? ⁴⁰ Kutassuk át utainkat s vizsgáljuk meg, hogy megtérjünk az Örökkévalóhoz! ⁴¹ Emeljük fel szívünket kezeinkkel együtt Istenhez az égben! ⁴² Mi elpártoltunk és engedetlenkedtünk, te nem bocsátottál meg. ⁴³ Haragban elfödted magadat s üldöztél minket, öltél, nem sajnáltál. ⁴⁴ Elfödted magadat felhővel, hogy át nem hatott imádság. ⁴⁵ Szemétté és megvetéssé tettél minket a népek közt. ⁴⁶ Szájukat nyitották reánk mind az ellenségeink. ⁴⁷ Rettegés és örvény jutott nekünk, a pusztulás és romlás. ⁴⁸ Vizpatakoktól folyik szét szemem népem

leányának romlása miatt. ⁴⁹ Szemem elomlott s nem csillapodott, szünet nélkül, ⁵⁰ míg le nem tekint és nem látja az Örökkévaló az égből. ⁵¹ Szemem bút okozott lelkemnek városomnak mind a leányai miatt. ⁵² Vadászva vadásztak rám, mint madárra, ok nélkül való ellenségeim. ⁵³ Gödörbe szorították éltemet s követ hajítottak reám. ⁵⁴ Vizek áradtak fejem fölé, azt mondtam: el vagyok veszve. ⁵⁵ Szólitottam nevedet, Örökkévaló, mélységes gödörből. ⁵⁶ Szavamat hallottad, ne rejtse el füledet, szabadulásom kedvéért, fohászom elől! ⁵⁷ Közel voltál, a mely napon hívtalak, azt mondtad: ne félj! ⁵⁸ Vitted, Uram, lelkem ügyeit, megváltottad éltemet. ⁵⁹ Láttad, Örökkévaló, bánalmamat, szerezz jogot nekem! ⁶⁰ Láttad minden boszúállásukat, mind az ő gondolataikat ellenem. ⁶¹ Hallottad gyalázásukat, Örökkévaló, mind az ő gondolataikat ellenem. ⁶² Támadóim ajkai és elmélkedésük ellenem vannak egész nap. ⁶³ Ütöket és keltöket tekintsd, én vagyok gúnydaluk. ⁶⁴ Viszonozd nekik tettüket, Örökkévaló, kezeik műve szerint! ⁶⁵ Adjad nekik szívnek elborulását: átkodat nekik! ⁶⁶ Üldözd haragban és semmisítsd meg őket az Örökkévaló egei alól.

¹ Mikép fakult meg az arany, elváltozott a jó színarany, ⁴ szétömlenek a szent kövek minden utcza sarkán! ² Cziónnak drága gyermekei, a kiket aranynyal mérték fel, mint tekintetnek cserépkorsóknak, fazekas kezei művének! ³ Sakálok is emlőt nyújtanak, szoptatják kölykeiket; népem leánya kegyetlenné vált mint struczmadarak a pusztában. ⁴ Oda tapadt a csecsemő nyelve inyéhez a szomjúságban, kisdedek kenyeret kértek, de nincs, ki szegne nekik. ⁵ Kik csemegéket ettek, elpusztultak az utczákon, a kiket biboron neveltek, szemétdombot öleltek át. ⁶ Nagyobb

volt népem leányának bűne, mint Szodoma vétke, mely pillanat alatt dúlatott fel s nem bajlódtak vele kezek. ⁷Hónál voltak tisztábbak názirjai, fehérebbek a tejnél, pirosabb volt testük koráloknál, zafir az idomuk. ⁸Koromnál sötétebb lett az alakjuk, föl nem ismerhették az utczákon, összezsugorodott bőrük a csontjukon, kiaszott, olyan lett mint a fa. ⁹Jobban jártak a kard megöltjei, mint az éhség megöltjei, a kik szétfolynak leszúrva, mező termése hián. ¹⁰Irgalmas asszonyok kezei megfőzték gyermekeiket, táplálékul lettek nekik népem leányának romlásában. ¹¹Véghez vitte hevét az Örökkévaló, kiontotta fellobant haragját; tüzet gyujtott Czióban s az megemésztette alapjait. ¹²Nem hitték a föld királyai, a világ lakói mind, hogy bejuthat szorongató és ellenség Jeruzsálem kapuiba. ¹³Prófétáinak vétkei, papjainak bűnei miatt, kik igazak vérét ontották benne, ¹⁴mint vakok bolyongnak az utczákon, bemocskítva vértől, úgy hogy nem lehet megérinteni ruháikat. ¹⁵Térjete ki! tisztátalan! — kiáltják nekik — térjete ki, térjete ki, meg ne érintsetek! Sőt elrebbenek, el is bolyongnak, azt mondják a nemzetek közt: nem fognak többé maradni! ¹⁶Az Örökkévaló haragja szétoszlatta őket, nem fog többé rájuk tekinteni; papokat nem vesznek tekintetbe, véneken nem könyörülnek. ¹⁷Még egyre epednek szemeink hiábavaló segítségünk után, várakozásunkban oly nemzetre várakoztunk, mely nem segít. ¹⁸Ólalkodtak lép-teinkre, hogy nem járhattunk tereinken, végünk közeledett, leteltek napjaink, mert eljött a végünk. ¹⁹Gyorsabbak voltak üldözőink az ég sasainál, úzóbe vettek a hegyeken, a pusztában lestek ránk. ²⁰Orrunk lehellete, az Örökkévaló fölmentje, megfogatott vermeikben, kiről mondtuk: az ő árnyékában élünk majd a nemzetek közt.

²¹ Örvendj és örülj, Edóm leánya, Úcz országában lakozó te! Te rád is kerül a serleg, megrészegülsz s megmeztelenedel. ²² Vége a te bünödnek, Czión leánya, téged nem fog többé számkivetni; rágondol a te bünödre, Edóm leánya, feltakarja vétkeidet!

¹ Emlékezzél meg, mi lett velünk, tekintsd és nézd ⁵. gyalázatunkat! ² Birtokunk átszállt idegenekre, házaink külföldiekre. ³ Árvák lettünk, apátlanok, anyáink mintegy özvegyek. ⁴ Vizünket pénzért ittuk, fát díjon szerzünk. ⁵ Nyakunkon üldöztek minket, elfáradtunk, nem adatott pihennünk. ⁶ Egyiptomnak adtunk kezet, Assúrnak, hogy jóllakjunk kenyérral. ⁷ Atyáink vétkeztek és nincsenek, mi pedig bűneiket hordoztuk. ⁸ Szolgák uralkodnak rajtunk, nincs ki kezökből kiszabadítana. ⁹ Lelkünk árán szerezzük kenyerünket a pusztának kardja miatt. ¹⁰ Bőrünk megfeketélett mint a kemencze az éhség forrósága miatt. ¹¹ Asszonyokat bántalmaztak Cziónban, hajadonokat Jehúda városaiban. ¹² Vezérek akasztattak fel kezük által, vének arcza nem tiszteltetett. ¹³ Ifjak malmot hordtak és fiuk a fában botlottak meg. ¹⁴ Vének eltűntek a kapuból, ifjak az ő daluktól. ¹⁵ Eltűnt szivünk vigalma, gyászra fordult körtánczunk. ¹⁶ Leesett fejünk koronája, oh jaj nekünk, hogy vétkeztünk. ¹⁷ Ezért lett sínylővé a szivünk, ezek miatt sötétültek el szemeink: ¹⁸ Czión hegyéért, hogy elpusztult, rókák kószálnak rajta. ¹⁹ Te, Örökkévaló, székelisz örökre, trónod nemzedékre meg nemzedékre. ²⁰ Miért felejtész el bennünket mindig, elhagysz minket hosszú időkre? ²¹ Téríts bennünket magadhoz, hogy megtérjünk, újítsd meg napjainkat mint hajdanta. ²² Avagy végkép elvetettél minket, olyannyira haragudtál ránk!

KÓHÉLET.

1. ¹ Szavai Kóhéletnek, Dávid fiának, a ki király volt Jeruzsálemben.

² Hiúságok hiúsága, mondja Kóhélet, hiúságok hiúsága, minden hiúság! ³ Mi nyeresége van az embernek minden fáradságában, melylyel fárad a nap alatt? ⁴ Nemzedék megy s nemzedék jön, de a föld fönnáll örökké. ⁵ S fölkél a nap és lenyugszik a nap, s a helyére siet, a hol fölkél. ⁶ Megy délnek, majd északnak kerül át, folyton kerülve jár a szél és kerüléseihez tér vissza a szél. ⁷ Mind a patakok a tengerbe folynak, de a tenger nem telik meg; azon helyre, a hova folynak a patakok, oda folynak ők ismét. ⁸ Mind a dolgok fáradoznak: nem bírja senki elmondani, szem nem lakik jól látással és fül nem telik meg hallással. ⁹ A mi volt, ugyancsak az, a mi lesz, a mi történt, ugyancsak az, a mi történni fog; s nincs semmi új a nap alatt. ¹⁰ Van dolog, melyről azt mondják: nézd, ez új — rég meg volt az ősidőkben, melyek előttünk voltak. ¹¹ Nincs megemlékezés az előbbiekről, s az utóbbiakról sem, a kik lesznek majd, nem lesz megemlékezés azoknál, kik legutóbb lesznek.

¹² Én, Kóhélet, király voltam Izraél fölött Jeruzsálemben. ¹³ És rá adtam szívemet, hogy kutassak és vizsgálódjam a bölcseséggel mind arról, a mi történt az ég alatt; rossz egy bajlódás az, melyet Isten adott az ember fiainak, hogy vele bajlódjanak. ¹⁴ Láttam mind a dolgokat, melyek történtek a nap alatt; s íme mind hiúság és szélnek hajhászása. ¹⁵ A mi görbe, nem bír egyenessé válni, és hiányt nem lehet számlálni. ¹⁶ Beszéltem én szívemmel, mondván: én íme nagyobbítottam és gyarapítottam bölcseségemet mindazok fölött, kik előttem voltak Jeruzsálem fölött, és szívem sok bölcseséget és tudást látott. ¹⁷ És ráadtam szívemet, hogy megismerjek bölcseséget, és megismerjek eszelősséget és balgaságot; megismertem, hogy ez is szélnek hajhászata. ¹⁸ Mert ahol sok a bölcsesség, sok a boszúság; és a ki tudást gyarapít, fájdalmat gyarapít.

¹ Mondtam én szívemben: jer csak, hadd kísértelek meg **2.** az örömmel és élvezd a jót! És íme, ez is hiúság. ² A nevetésről mondtam: eszelős, és az örömről: mit tesz az? ³ Vizsgálódtam szívemben, hogy jól tartom borral testemet — szívem pedig bölcseséggel vezet — s megragadom a balgaságot, mígnem látom, mi a jó az ember fiai számára, a mit cselekedjenek az ég alatt életük napjai tartamára? ⁴ Nagy műveimet megalkottam: építettem magamnak házakat, ültettem magamnak szőlőket; ⁵ készítettem magamnak kerteket és parkokat és ültettem bennük mindennemű gyümölcsfát; ⁶ készítettem magamnak víztavakat, hogy megáztassak belőlük fákat sarjasztó erdőt. ⁷ Vettem szolgákat és szolgálókat, házban szülöttjeim is voltak nekem; jószágom is volt marhában és juhban, több mint mindazoknak, kik előttem voltak

Jeruzsálemben. ⁸Gyűjtöttem magamnak ezüstöt és aranyat is, királyoknak meg a tartományoknak kincsét; szereztem magamnak énekeseket és énekesnőket, és az ember fiainak gyönyörűségét: asszonyt meg asszonyokat. ⁹S nagygyá lettem és gyarapodtam inkább mindazoknál, kik előttem voltak Jeruzsálemben; bölcseségem is megmaradt nekem. ¹⁰S mind azt, a mit kívántak szemeim, nem vontam meg tőlük, nem tartottam vissza szívemet semmi örömtől, mert szívem örült minden fáradságom által; hisz ez volt osztályrészem minden fáradságomból. ¹¹Fordúltam én mind a tetteim felé, melyeket kezeim cselekedtek és a fáradság felé, melylyel munkálkodva fáradtam: s íme, minden hiúság és szélnek hajhászása, és nincsen nyereség a nap alatt.

¹²És fordultam én, hogy nézzem a bölcseséget, az eszelősséget meg a balgaságot; mert mit tehet az ember, a ki majd a király után jön: azt, a mit már rég tettek! ¹³Láttam én, hogy van elsőbbsége a bölcseségnek a balgaság fölött, a milyen a világosság elsőbbsége a sötétség fölött. ¹⁴A bölcsnek — fejében a szemei, de a balga sötétségben jár; de azt is tudom én, hogy azon egy eset esik meg mindnyájukon. ¹⁵Mondottam én szívemben: A milyen a balgának esete, úgy esik meg velem is; miért lettem én tehát akkor kiválóan bölcsesé? Beszéltem hát szívemben, hogy ez is hiúság! ¹⁶Mert nincs megemlékezés a bölcsről a balgával együtt, örökre; mivel hogy a jövő napokban rég el lesznek felejtve mind, s miképen hal meg a bölcs a balgával együtt! ¹⁷Meggyülöltem tehát az életet; mert rossznak tetszett nekem a dolog, mely történt a nap alatt; mert mind hiúság és szélnek hajhászása. ¹⁸Meggyülöltem én min-

den fáradságomat, melylyel fáradtam a nap alatt, hogy ráhagyjam azon emberre, ki utánam lesz; ¹⁹ hisz ki tudja, bölcs lesz-e, vagy balga? Pedig uralkodni fog minden fáradságomon, melylyel fáradtam és melynél bölcs voltam a nap alatt. Ez is hiúság! ²⁰ S megfordultam én, hogy csüggedtté tegyem szívemet mindazon fáradságért, melylyel fáradtam a nap alatt. ²¹ Mert van ember, kinek fáradsága volt bölcseséggel és tudással és ügyességgel, és oly embernek, a ki nem fáradozott vele, adja oda osztályrészeül. Ez is hiúság és nagy baj! ²² Mert mi jut az embernek minden fáradságáért és szívének törekedéséért, melylyel ő fáradozik a nap alatt? ²³ Mert mind a napjai fájdalmak, és boszúság az ő bajlódása; éjjel sem nyugszik az ő szíve. Ez is hiúság! ²⁴ Nincs jobb az ember számára, mint hogy egyék és igyék és jót élveztessen lelkével az ő fáradságáért; ez is, úgy láttam én, Isten kezétől van. — ²⁵ Mert ki ehet s ki sűröghet énnálam különben? — ²⁶ Mert az embernek, a ki ő előtte jó, adott bölcseséget és tudást meg örömet, de a vétkesnek adott bajlódást, hogy gyűjtsön és felhalmozzon, hogy oda adja annak, a ki Isten előtt jó. Ez is hiúság és szélnek hajhászata.

¹ Mindennek megvan a kora, és ideje van minden dolognak az ég alatt. ² Ideje van a születésnek és ideje a meghalásnak; ideje van az ültetésnek és ideje az ültetés kiszakításának. ³ Ideje van a megölésnek és ideje a gyógyításnak; ideje a lebontásnak és ideje az építésnek. ⁴ Ideje van a sírásnak és ideje a nevetésnek; ideje van a gyásztartásnak és ideje a tánczolásnak. ⁵ Ideje van a kövek eldobásának és ideje a kövek fölhalmozásának; ideje van az ölelésnek és ideje az öleléstől való távolo-

dásnak. ⁶Ideje van a keresésnek és ideje az elvesztésnek; ideje a megőrzésnek és ideje az eldobásnak. ⁷Ideje van a megszaggatásnak és ideje az összevarrásnak; ideje van a hallgatásnak és ideje a beszélésnek. ⁸Ideje van a szeretésnek és ideje a gyűlölésnek; ideje van a háborúnak és ideje a békének.

⁹Mi nyeresége van a munkálónak abban, a miben fáradozik? ¹⁰Láttam a bajlódást, melyet Isten adott az ember fiainak, hogy vele bajlódjanak. ¹¹Mindent szépen alkotott a maga idejében, az örökkévalóságot is adta szívükbe, a nélkül hogy az ember fölfoghatná azon művet, melyet Isten alkotott, kezdettől végig. ¹²Megismertem, hogy nincs számára jó, hanemha hogy örüljön és jót tegyen magával életében. ¹³Az is, bármely ember, a ki eszik és iszik és jót élvez minden fáradságáért: Isten adománya az. ¹⁴Tudom, hogy mind az, a mit Isten cselekszik, megmarad örökké, ahhoz nem lehet hozzá tenni, sem belőle nem lehet elvenni semmit; Isten pedig úgy cselekedte, hogy féljenek tőle. ¹⁵A mi lett, már régen van és a mi majd lesz, már régen volt; Isten pedig fölkeresi azt, a mi eltűnt. ¹⁶És továbbá láttam a nap alatt: a jognak helyén ott a gonoszság, és az igazság helyén ott a gonoszság. ¹⁷Mondtam én szívemben: az igazat és a gonoszt itéli az Isten; mert ideje van minden dolognak és minden cselekedetért ottan. ¹⁸Mondtam én szívemben: az ember fiai kedvéért van az, hogy megvizsgálja őket az Isten, és hogy lássák, hogy ők magukban olyanok mint a barom. ¹⁹Mert eset éri az ember fiait, és eset éri a barmot, és azon egy esetjük van: a milyen ennek a halála, olyan annak a halála, és egy lelkük van mindnek; és az ember elsőbbsége az állat fölött semmi, mert minden hiúság! ²⁰Minden azon egy helyre megy, minden

a porból lett és minden visszatér a porhoz. ²¹Ki ismeri az ember fiainak lelkét, vajjon felszáll-e fölfelé, és a barom lelkét, vajjon alászáll-e lefelé a földre? ²²És láttam, hogy nincsen jobb, mint hogy örüljön az ember a műveivel, mert az az ő osztályrésze; mert ki hozza őt majd ide, hogy nézze azt, a mi utána leszen?

¹S rátértem én és láttam mindazon elnyomásokat, melyek történnek a nap alatt; s íme az elnyomottak könnye, s nincs nekik vigasztalójuk, s elnyomóik kezéből erőszak kél, de nincs nekik vigasztalójuk. ²És dicsértem én a holtakat, azokat, kik rég meghaltak, inkább mint az élőket, kik még életben vannak; ³de boldogabbnak mindkettőjüknél azt, ki még nem is lett, a ki nem látta a rossz dolgot, mely történik a nap alatt. ⁴És láttam én minden fáradságot és a cselekvésnek minden ügyességét, hogy az az egyiknek irígysége a másik ellen. Ez is hiúság és szélnek hajhászása. ⁵A balga összefonja kezzeit és saját húsát emészti. ⁶Jobb teli tenyérszél nyugalom, mint két teli maroknyi fáradság és szélhajhászás. ⁷És rátértem én és láttam egy hiúságot a nap alatt: ⁸van egy s nincs vele második, sem fia, sem testvére nincs neki; de nincs vége minden fáradságának, szeme sem lakik jól gazdagsággal: kiért fáradok én tehát, és megvonom lelkemtől a jót? Ez is hiúság és rossz egy bajlódás! ⁹Jobb a kettő mint az egy, mert van nekik jó jutalmuk fáradságukért. ¹⁰Mert ha elesnek, az egyik fölemeli társát; de jaj neki az egynek, ki elesik, és nincs második, hogy fölemelje. ¹¹Épúgy, ha ketten fekszenek, melegjük lesz, de az egynek miképp legyen melege? ¹²És ha valaki megtámadja az egyiket, a kettő áll neki ellen; s a hármasság nem egyhamar szakad szét. ¹³Jobb

szegény és bölcs ifjú, mint vén és balga király, a ki többé nem képes intést elfogadni. ¹⁴Mert a foglyok házából jött ki, hogy király legyen, bár királyságában szegénynek született is. ¹⁵Láttam mind az élőket, kik járnak a nap alatt, az ifjú, ama másik mellett, a ki helyette támad. ¹⁶Nincs vége mind a népnek, mindazoknak, kiknek élén van; de nem fognak vele sem örülni az utóbbiak, mert ez is hiúság és szélnek hajhászata.

¹⁷Őrizd lábadat, midőn Isten házába mész; s oda lépni, hogy figyelj, jobb mint mikor a balgák áldozatot adnak, mert nincs tudásuk, úgy hogy rosszat cselekesznek.

5. ¹Ne hirtelenkedjél szájaddal, és szíved ne siessen szót kiejteni Isten előtt, mert Isten az égben van, te pedig a földön vagy, azért legyenek a te szavaid kevesek. ²Mert jön az álom sok bajlódással és a balgának hangja sok beszéddel. ³Midőn fogadást teszel Istennek, ne késsél azt megfizetni, mert nem telik kedve a balgákban; a mit fogadtál, fizess meg! ⁴Jobb, ha nem fogadsz, mintsem hogy fogadsz és nem fizeted meg. ⁵Ne engedd szádnak, hogy vétekbe ejtse a te testedet, s ne mondd a küldött előtt, hogy tévedés volt; mért haragudják Isten haragod miatt és rontsa meg kezed munkáját? ⁶Mert sok álom és sok hiúság mellett sok beszéd is van; hanem az Istent féljed.

⁷Ha szegénynek elnyomását és jognak és igazságnak megrablását látod a tartományban, ne csodálkozzál a dolgon; mert magas örködik magas fölött, és legmagasabb van fölöttük. ⁸S az országnak nyeresége mindenképen az: király, ki szolgája lett a szántóföldnek. ⁹A ki szereti az ezüstöt, nem lakik jól ezüsttel, s a ki szereti a gazdagságot, annak nincs termése. Ez is hiúság. ¹⁰Meg-

sokasodván a jószág, megsokasodtak annak emésztői, s mi haszna van a gazdájának abban, ha csak nem szemének látása? ¹¹Édes a munkásnak alvása, akár keveset, akár sokat eszik; s a gazdagnak jóllakottsága nem engedi őt aludni. ¹²Van egy fájó baj, melyet láttam a nap alatt: gazdagság megőrizve gazdájának a saját bajára. ¹³S elvész ama gazdagság gonosz bajlódás mellett; fiat nemzett, de nincs kezében semmi. ¹⁴A mint kijött anyja méhéből, mezítelen megy megint oda, úgy a mint jött; és mit sem visz el fáradságáért, hogy elvigye kezében. ¹⁵És ez is fájó baj: megfelelően annak, a hogy jött, úgy fog elmenni; mi nyeresége van tehát neki, hogy a szélnek fáradozik. ¹⁶Sőt mind az ő napjaiban sötétségben élvez és boszankodik sokat, betegsége is van meg harag. ¹⁷Íme a mit én jónak, a mit szépnek láttam: hogy egyék és igyék és élvezze a jót minden fáradságáért, melylyel fáradozik a nap alatt élete napjainak tartamára, melyet Isten adott neki; mert az az ő osztályrésze. ¹⁸Az is: bármely ember, kinek adott az Isten gazdagságot és javakat és urává tette annak, hogy élvezzen belőle és hogy kivegye az osztályrészét és hogy örüljön fáradságában — az Istennek az adománya. ¹⁹Mert nem sokat fog emlékezni élete napjairól, mivel Isten megengedi szívének örömét.

¹Van egy baj, melyet láttam a nap alatt, és sokszor **6.** nehezedik az emberre: ²Valaki, kinek Isten ad gazdagságot és javakat és dicsőséget, és nincs híjával a maga számára semminek mind abból, a mit kíván, de Isten nem teszi urává annak, hogy élvezzen belőle, hanem idegen ember fogja élvezni: ez is hiúság és gonosz betegség! ³Ha százat is nemzene valaki és sok esztendő

élne és legyenek bármily számosak életének évei, de lelke nem lakik jól a jóból és még temetése sem volt neki: azt mondom, jobb nálánál az idétlen! ⁴Mert hiúsággal jött és sötétségben megy, és sötétségbe boríttatik a neve; ⁵a napot sem látta s nem ismerte: nyugalma ennek inkább van, mint amannak. ⁶S habár ezer esztendőtt él kétszer, de jót nem lát: nemde egy helyre megy el minden?

⁷Az embernek minden fáradsága a szájáért van, de a lélek még sem telik meg. ⁸Mert mi elsőbbsége van a bölcsnek a balga fölött, mi a szegénynek, ki tud járni az élők előtt? ⁹Jobb a szemnek látása, mint a lélek barangolása. Ez is hiúság és szélnek hajhászása.

¹⁰Minden, a mi van, rég neveztetett annak neve, s tudva van, hogy az ember micsoda, és nem tud pörölni azzal, ki nálánál hatalmasabb. ¹¹Noha van sok beszéd, mely hiúságot sokasít: mi nyeresége van az embernek? ¹²Mert ki tudja, mi jó az embernek az életben, hívságos élete napjainak tartamára, melyeket eltölt mint az árnyék? Ugyanis ki mondja meg az embernek, hogy mi lesz ő utána a nap alatt?

7. ¹Jobb a név a jó olajnál és a halál napja a születés napjánál. ²Jobb menni a gyásznak házába, mint menni a lakomának házába, mivelhogy az minden embernek a vége s az élő szívére veszi. ³Jobb a bánat a nevetésnél, mert szomorú arcz mellett felvidül a szív. ⁴A bölcsnek szíve a gyász házában van, a balgák szíve pedig az öröm házában. ⁵Jobb hallgatni a bölcsnek dorgálását, mint hogy valaki hallgatja a balgák énekét; ⁶mert a milyen a tövisek ropogása a fazék alatt, olyan a balgának nevetése. S ez is hiúság! — ⁷Mert az elnyomás megtébo-

lyítja a bölcseséget s a szívet elveszíti az ajándék. ⁸Jobb a dolog vége mint kezdete; jobb a türelmes lelkű a büszke lelkűnél. ⁹Ne hirtelenkedj lelkedben boszankodásra, mert a boszúság a balgák ölében nyugszik. ¹⁰Ne mondd: hogy van az, hogy az előbbi napok jobbak voltak emezeknél? Mert nem bölcseségből kérdezted ezt! ¹¹Jó a bölcsesség a birtokkal és nyereség a napot látóknak. ¹²Mert árnyékúl van a bölcsesség, árnyékúl az ezüst, de a tudás elsőbbsége: a bölcsesség életben tartja gazdáját. ¹³Nézd az Isten művét; mert ki egyenesítheti ki azt, amit ő meggörbített? ¹⁴A jónak napján légy jóban és a bajnak napján lásd: emezt is megfelelően amannak alkotta Isten, annak okából, hogy az ember nem talál maga után semmit.

¹⁵Mindent láttam hiúságom napjaiban; van igaz, a ki elvész igazságában, és van gonosz, ki sokáig él gonoszságában. ¹⁶Ne légy szerfölött igaz, s ne mutatkozzál bölcsnek túlságosan; minek pusztúlnál el? ¹⁷Ne légy szerfölött gonosz s ne légy balga; miért halnál meg időd előtt? ¹⁸Jó, hogy megragadod ezt is és amattól sem vonod meg kezedet; mert az Istenfélő mindannyitól szabadúl.

¹⁹A bölcsesség erejévé válik a bölcsnek, inkább mint tíz hatalmas, kik a városban vannak. ²⁰Mert ember nincs igaz a földön, ki jót cselekszik és nem vétkezik. ²¹Mind azon beszédekre, melyeket beszélnek, ne add szívedet, nehogy halljad szolgádat, a mint átkoz tégedet. ²²Mert bizony sok ízben úgy tudja szíved, hogy te is átkoztál másokat.

²³Mindezeket megkísérlettem bölcseséggel; mondtam: hadd leszek bölcs, de ő távol van én tőlem! ²⁴Távol van az, a mi van, s mély, mély: ki találhatja meg? ²⁵Fordúl-

tam én és arra volt szívem, hogy tudjak és vizsgálódjam, keressek bölcseséget meg számítást és tudjam, hogy a gonoszság balgaság, a balgatagság pedig eszelősség.²⁶ És találtam én a halálnál keserűbbnek az asszonyt, a ki olyan, hogy csupa tör, és háló a szíve és bilincsek a kezei; a ki Isten előtt jó, megmenekül tőle, de a vétkes megfogatik általa.²⁷ Lásd, ezt találtam, mondja Kóhélet, egyet egyhez adván hogy megtaláljam a számítást.²⁸ A mit lelkem még keresett, de nem találtam: férfit egyet találtam ezer közt, de asszonyt mindezek közt nem találtam.²⁹ Csupán, lásd, ezt találtam: hogy Isten az embert egyenesnek alkotta, de ők sokféle mesterkedést kerestek.

8. ¹ Ki olyan, mint a bölcs, s ki tudja a dolog megfejtését? Az embernek bölcsesége megvilágosítja arcát és arcának keménysége megváltozik. ² Én azt mondom: a király parancsát őrizd meg, és pedig az Isten esküje kedvéért, ³ Ne hirtelenkedjél elmenni tőle; ne állj meg rossz dologban, mert mindent, a mit akar, megcselekszik. ⁴ Mivelhogy a király szava hatalmas s ki mondja neki: mit cselekszel? ⁵ A ki megőrzi a parancsot, rossz dolgot nem ismer; és időt és ítéletet ismer a bölcs szíve. ⁶ Mert minden dolognak megvan a maga ideje és ítélete, mert nagy az embernek rosszasága ő rajta. ⁷ Mert nem tudja azt, a mi lesz, mert a midőn lesz, ki mondja meg neki? ⁸ Nincs ember, ki úr a szél fölött, hogy elzárja a szelet; s nincs uralom a halál napja fölött, s nincs elbocsátás a háborúban s meg nem menti a gonoszság az ő gazdáját. ⁹ Mindezt láttam és rá adtam szívemet minden dologra, mely történik a nap alatt, oly időben, a midőn úr lett az ember az emberen annak kárára.

¹⁰ És azután láttam gonoszokat, kik eltemették és betértek, míg szent helyről eltávoznak és a városban elfelejtetnek azok, kik helyesen cselekedtek. Ez is hiúság! ¹¹ Mivel nem történik ítélet a rossz tett ellen gyorsan, azért van tele az ember fiainak szíve azzal, hogy rosszat cselekedjenek; ¹² mivel a vétkes százszorta cselekszik rosszat és hosszúéletű — bár tudom én azt is, hogy jó dolguk lesz az istenfélőknek, mivel tőle félnek. ¹³ De jó dolga nem lesz a gonosznak s nem lesz hosszú életű, úgy mint az árnyék, mivel nem fél az Istentől. ¹⁴ Van egy hiúság, mely történik a földön: vannak igazak, kiknek jut a gonoszok cselekedete szerint és vannak gonoszok, kiknek jut az igazak cselekedete szerint. Mondtam, hogy ez is hiúság! ¹⁵ Tehát dicsértem én az örömet, mivel nincs jó az ember számára, hacsak nem az, hogy egyék és igyék és örüljön, és az kíséri majd őt fáradsága mellett életének napjaiban, melyeket adott neki Isten a nap alatt. ¹⁶ Midőn ráadtam szívemet, hogy megismerjek bölcseséget s hogy lássam a bajlódást, mely történik a földön, hogy sem nappal, sem éjjel álmod a szemekben nem lát: ¹⁷ láttam az Istennek minden cselekvését, hogy nem bírja az ember megtalálni a dolgot, mely történt a nap alatt, bármennyire fáradjon is az ember, hogy keresse, de nem találja; ha mondja is a bölcs, hogy ismeri, nem bírja megtalálni.

¹ Mert mindezt szívemre vettem, hogy megvizsgáljam 9. mindezt: hogy az igazak és a bölcsék és az ő tetteik az Isten kezében vannak; sem szeretetet, sem gyűlöletet nem ismer az ember, minden előttük van. ² Minden mindenkinek egyformán: azon egy esete van az igaznak és a gonosznak, a jónak meg a tisztának és a tisztáta-

lannak, az áldozónak és annak, a ki nem áldoz; olyan a jó, mint a vétkező, olyan, a ki esküszik, mint az ki eskútől fél. ³Ez a baj mindenben, a mi történik a nap alatt, hogy azon egy esete van mindnek, és az ember fiainak szíve tele is van rosszasággal és eszelősség van szívükben életükön át, s annak utána — a holtakhoz. ⁴Mert valaki, a ki mind az élőkhöz csatolva van, annak számára van bizalom; mert az élő ebnek jobb a dolga, mint a holt oroszlánnak. ⁵Mert az élők tudják, hogy meg fognak halni, de a holtak mit sem tudnak, és nincs többé számukra jutalom, mert felejtve van emlékezetük. ⁶Szeretetük is, gyűlöletük is, irigységük is rég elveszett; és osztályrész nincs számukra többé örökké, mindabban, ami történik a nap alatt.

⁷Menj, egyed örömmel kenyeredet és igyad vidám szívvel borodat, mert már megkedvelte Isten a te tetteidet. ⁸Minden időben legyenek a te ruháid fehérek és olaj ne hiányozzék a fejedén. ⁹Élvezd az életet az asszonynyal, a kit szeretsz, hívságos életed minden napjaiban, melyeket adott neked a nap alatt, mind a te hívságos napjaidban; mert az a te osztályrészed az életben és fáradtságodért, melylyel fáradozol a nap alatt. ¹⁰Mindent, a mit elér kezed, hogy erőddel megtegyed, tedd meg, mert nincsen cselekvés és számítás és tudás és bölcsesség az alvilágban, a hová te mégy.

¹¹Rátértem és láttam a nap alatt, hogy nem a gyorsaké a futás s sem a vitézeké a harcz, nem is a bölcséké a kenyér s nem is az értelmeseké a gazdagság és nem is a tudósoké a kedvesség, mert idő és véletlen esik meg mindannyin. ¹²Mert nem is ismeri az ember az ő idejét — mint a halak, melyek megfogatnak gonosz var-

sában és mint a madarak, melyek megfogatnak a törben: mint ők törbe ejtetnek az ember fiai a szerencsétlenség idejében, a midőn rájuk esik hirtelenül.

¹³ Ezt is bölcseségnek láttam a nap alatt s az nagy én előtttem: ¹⁴ Kis város és ember benne kevés és jön ellene nagy király, körülzárja azt és épít ellene nagy ostromműveket; ¹⁵ és találtatik benne egy szegény ember, a ki bölcs: az megmenti a várost bölcseségével, és senki sem gondolt arra a szegény emberre. ¹⁶ Mondtam én tehát: jobb a bölcsesség a vitézségnél, bár a szegénynek bölcsesége megvetve van, és szavai nem hallgattattak meg. ¹⁷ A bölcsök szavai, nyugodtsággal elmondva, meghallgattatnak, inkább mint uralkodónak kiáltása a balgák közt. ¹⁸ Jobb a bölcsesség a hadiszernél, és egy vétkes sok jót veszíthet el.

¹ Halált hozó légy büzhödtté, erjedővé teszi a kenőcs-**10.** keverőnek olaját; nyomósabb bölcseségnél, dicsőségnél egy kevés balgaság. ² A bölcsnek szive jobbjára felől van, és a balgának szive balja felől. ³ Az úton is, a midőn a balgatag jár, hiányzik a szive, és mindenkinek azt mondja, hogy balgatag ő.

⁴ Ha az uralkodónak indulata fölgerjed ellened, helyedet el ne hagyd, mert a szelídség nagy vétségeket enyhít. ⁵ Van egy baj, melyet láttam a nap alatt, — mint egy tévedés, mely a hatalmastól ered: ⁶ a balgaság nagy magasságba helyeztetett, míg a gazdagok alacsonyságban ülnek. ⁷ Szolgákat láttam lovakon, míg vezérek a földön jártak, miként szolgák.

⁸ A ki vermet ás, belé esik; s a ki falat áttör, azt kígyó marja meg. ⁹ A ki köveket szakít ki, megsérül általa, a ki fát hasogat, veszélyeztetik általa. ¹⁰ Ha meg-

tompult a vas s ő nem köszörülte meg az élet, akkor meg kell feszíteni az erőt, s ügyes eljárás nyereségét a bölcsesség adja. ¹¹Ha mar a kígyó, nem lévén igézés, akkor nincsen nyeresége a nyelv emberének.

¹²A bölcs szájának szavai csupa kellem, de a balgának ajkai megrontják őt; ¹³szája szavainak kezdete balgaság, szájának vége pedig gonosz eszelősség. ¹⁴S a balgatag szaporítja a szókat; nem tudja az ember azt, a mi lesz, és ahogy lesz ő utána, ki mondhatja meg neki? ¹⁵A balgának fáradsága kifárasztja őt, a ki nem tud a városba menni.

¹⁶Jaj neked ország, te melynek királya gyermek, míg vezéreid reggel étkeznek! ¹⁷Boldog vagy ország, te melynek királya nemesek fia, míg vezéreid a maga idején étkeznek — erőben és nem ivásban. ¹⁸Renyheség folytán sülyed a gerendázat és a kezek tunyasága folytán csepeg a ház. ¹⁹Vígságra készítenek lakomát és a bor megörvendezteteti az életet; a pénz módot ad mindenre. ²⁰Még gondolatodban se átkozd a királyt és hálósobáidban se átkozd a gazdagot; mert az ég madara elviszi a hangot és a szárnyas tudtúl adja a szót.

11. ¹Bocsásd kenyeredet a víznek színére, mert sok idő múltán megtalálod. ²Adj részt hétnek és nyolcznak is, mert nem tudod, mily szerencsétlenség lesz a földön. ³Ha megtelnek a felhők esővel, a földre ürítik; és akár délen, akár északon ledől egy fa, a helyen, a hol ledől a fa, ott marad. ⁴A ki a szelet vigyázza, nem vet, s a ki a felhőket nézi, nem arat. ⁵Valamint nem tudod, mi a szélnek útja s milyenek a csontok a várandós nő testében: azonképen nem ismered Istennek cselekvéseit, aki mindezt cselekszi. ⁶Reggel vesd el magodat és este se

nyugodtasd kezedet, mert nem tudod, melyik fog sikerülni, ez-e vagy amaz, avagy mind a kettő egyaránt jó?

⁷ És édes a világosság és jó a szemeknek látni a napot.

⁸ Mert ha sok esztendőt él az ember, mindannyiban örüljön és gondoljon a sötétség napjaira, hogy számosak lesznek: minden a mi jön, hiúság!

⁹ Örülj, ifjú, gyermekkorodban és vidítson téged szíved ifjúságod napjaiban, és járj szíved útjaiban és szemeid látása szerint; de tudd meg, hogy mindezekért Isten majd ítéletbe visz tégedet! ¹⁰ S távolíts el boszúságot szívedből és mozdítsd el a bajt testedtől, mert a gyermekkor és a fiatalkor hiúság!

¹ És gondolj teremtődre ifjúságod napjaiban, a mig **12.** el nem jönnek a bajnak napjai és el nem érkeznek az évek, melyekről azt mondog: nem telik bennük kedvem; ² a mig el nem sötétül a nap s a világosság, meg a hold és a csillagok, és visszatérnek a felhők az eső után; ³ azon napon, midőn meginognak a háznak őrzői és meggömbülnek a vitéz férfiak és szünetelnek az őrlőnők, mert megfogytak, és elsötétülnek az ablakokon kitekintők. ⁴ És elzáratnak az ajtók az utcán, midőn alászáll a malom hangja és fölkel az ember a madár hangjára és halkká válnak mind az ének leányai; ⁵ a magastól is félnek, s ijedelmek vannak az úton; s kivirúl a mandolafa és vánszorog a sáska és hasztalannak bizonyul a kapor; mert elmegy az ember az ő örök házába és körüljárnak az utcán a gyásztartók. ⁶ Mig el nem szakad az ezüst kötél és szétzúzódik az arany csésze és eltörrik a korszó a forrásnál és összezúzzatik a kerék, be a gödörbe; ⁷ és visszatér a por a földbe, a mint volt azelőtt, és a szellem visszatér Istenhez, a ki adta. ⁸ Hiúságok hiúsága, mondja Kóhélet, minden hiúság.

⁸ Azonfelül, hogy Kóhélet bölcs volt, még tanította a népet megismerésre, és fontolgatott és vizsgálódott, sok példabeszédet szerzett. ¹⁰ Törekedett Kóhélet értékes szavakat találni és a helyességgel irottat: igaz szavakat. ¹¹ A bölcsek szavai olyanok, mint az ösztökék és mint a bevert szögek a gyülekezetben levőkéi: egy pásztortól adattak. ¹² És amazokon felül, fiam, óvakodjál! A sok könyvcsinálásnak nincsen vége, és a sok tanulás testnek kifárasztása.

¹³ A dolognak végén az egész így értendő: Az Istent féljed és parancsolatait őrizd meg, mert ez az egész ember. ¹⁴ Mert minden cselekvést törvénybe fog vinni az Isten, minden rejtett dolog fölött, akár jó az, akár rossz.

ESZTER.

¹ Volt Achasvérós napjaiban — azon Achasvérós az, a l. ki Indiától Aethiopiáig uralkodott százhuszonhét tartományon — ² ama napokban, midőn Achasvérós király ült királyi trónján, mely Súsán fővárosban volt, ³ uralkodásának harmadik évében lakomát rendezett mind a nagyjainak és szolgálóinak, Perzsia és Média hadserege pedig, a főnemesek s a tartományok nagyjai előtte voltak; ⁴ a midőn megmutatta dicső királyságának gazdagságát és pompás nagyságának fényét sok napon át, száznyolczvan napig. ⁵ S midőn e napok leteltek, rendezett a király az egész népnek, a mely Súsán fővárosban tállatott, nagyjától aprajáig lakomát hét napon át a királyi palota kertjének udvarában. ⁶ Fehér, zöld és kék-bíbor szövet, megerősítve byssus és pirosbíbor zsinórokkal, ezüst hengerekre és márványoszlopokra; arany s ezüst kerevetek, alabástrom és márvány és gyöngyház és tarka kő mozaikpadozaton. ⁷ És inni adtak arany edényekben, és az edények egymástól különbözők voltak, és sok királyi bor volt a király kezéhez képest. ⁸ Az ivás pedig a rendelet szerint volt, senkit sem erőltettek, mert úgy hagyta meg a király háza minden tisztjének, hogy cselekedjenek kinek-kinek tetszése szerint.

⁹ Vasti királyné is rendezett lakomát a nők számára Achaszvérós királynak királyi palotájában. ¹⁰ A hetedik napon, midőn vidám volt a király szíve a bortól, azt mondotta Mehúmán, Bizeta, Charbóna, Bigeta, Abágeta, Zétár s Karkásznak, a hét udvari tisztnek, a kik szolgálatot végeztek Achaszvérós király színe előtt: ¹¹ hogy hozzák a király elé Vasti királynét királyi koronában, hogy láttassa a népekkel s a nagyokkal szépségét, mert szép ábrázatú volt. ¹² De Vasti királyné vonakodott eljönni a királynak az udvari tisztnek által küldött parancsára; s megharagudott a király nagyon és indulata föllobbant benne. ¹³ S mondta a király a bölcseknek, az idők tudóinak — mert így tétetik a király szava mind a törvény és jog tudói elé; ¹⁴ a hozzá legközelebb állók pedig: Karsená, Sétár, Admáta, Tarsís, Méresz, Marszená, Memúkhán, Perzsia és Média hét nagyja, a kik látják a király színét, a kik elsőkül ülnek a királtságban — ¹⁵ törvény szerint mi teendő Vasti királynéval, mivelhogy nem tette meg Achaszvérós királynak az udvari tisztnek által küldött parancsát. ¹⁶ És szólt Memúkhán a király és a nagyok előtt: Nem egyedül a király ellen vétett Vasti királyné, hanem mind a nagyok és mind a népek ellen, a kik Achaszvérós király valamennyi tartományaiban vannak. ¹⁷ Mert el fog terjedni a királyné dolga mind az asszonyokhoz, hogy megvetésül lesznek férjeik az ő szemeikben, midőn mondják: Achaszvérós király azt mondta, hogy eléje hozzák Vasti királynét, de nem jött el; ¹⁸ és e napon el fogják mondani Perzsia és Média nagyasszonyai, a kik hallották a királyné dolgát, mind a király nagyjainak; és elég lesz a megvetés és harag. ¹⁹ Ha a király előtt jónak tetszik, induljon ki tőle királyi parancs, és irassék Perzsia s

Média törvényeibe, hogy ne legyen megszeghető: hogy ne jöjjön Vasti Achasvérós király elé, királyságát pedig adja a király társnőjének, ki jobb nálánál. ²⁰ S ha meghallatszik a király rendelete, melyet kibocsát egész királyságában, mert nagy az, akkor mind az asszonyok megadják a becsülést férjüknek, nagyjától aprajáig. ²¹ Jónak látszott a dolog a király és a nagyok szemeiben, és cselekedett a király Memúkhán szava szerint. ²² És küldött leveleket a király minden tartományába, mindegyik tartományba annak írása szerint és mindegyik néphez annak nyelve szerint: hogy minden férfi úr legyen a maga házában s beszéljen népének nyelve szerint.

¹ E dolgok után, a mint lecsillapult Achasvérós király-² nak indulata, megemlékezett Vastiról s arról, a mit cselekedett s arról, a mi felőle végeztetett. ² És mondták a király ifjú szolgálói, az ő szolgálattevői: Keressenek a király számára szép ábrázatú hajadon leányokat; ³ s rendeljen a király tisztviselőket királysága minden tartományában, hogy gyűjtsenek egybe minden szép ábrázatú hajadon leányt Súsán fővárosba, az asszonyok házába, Hégének, a király udvari tisztjének, az asszonyok örének kezére, s adják meg a nekik való kenést; ⁴ azon leány pedig, a ki szépnek fog tetszeni a király szemeiben, királyné legyen Vasti helyett. És jónak tetszett a dolog a király szemeiben, és úgy tett.

⁵ Volt egy zsidó férfi Súsán fővárosban, neve Mordekháj, Jáir fia, Simei fia, Kis fia, Benjaminbeli ember, ⁶ a ki számkivetésbe vitetett Jeruzsálemből a számkivetéssel, mely elvitetett Jekhonnjával, Jehúda királyával, a melyet elvitt Nebukadnecczár, Babel királya. ⁷ S fölnevelte Hadasszát, Eszter az, nagybátyja leányát, mert nem

volt neki atyja és anyja; a leány pedig szép alakú és szép ábrázatú volt, s midőn atyja és anyja meghalt, magához vette Mordekháj leányául. ⁸ És volt, midőn meghallatszott a király szava és törvénye és midőn egybegyűjtetett sok leány Súsán fővárosba, Hégáj kezére, akkor vitetett Eszter a király palotájába, Hégájnak, az asszonyok őrének kezére. ⁹ És szépnek tetszett szemeiben a leány és kegyet nyert előtte és sürgette kenéseit és ajándékait, hogy megadják neki, és a hét leányzót, a kiket illet neki adni a király palotájából, és megkülönböztette jóra őt meg leányzóit az asszonyok házában. ¹⁰ Nem mondta meg Eszter sem népét, sem származását, mert Mordekháj reá parancsolta, hogy ne mondja meg. ¹¹ És minden napon járogatott Mordekháj az asszonyok házának udvara előtt, hogy megtudja Eszter jólétét s hogy mi történik vele. ¹² S midőn érkezett egy-egy leánynak a sora, hogy bemenjen Achaszvérós királyhoz annak múltán, hogy megvolt neki az asszonyokat illető törvény szerint tizenkét hónapja — mert így telnek be kenéseik napjai: hat hónapig myrrha-olajjal s hat hónapig illatszerekkel és az asszonyok kenéseivel — ¹³ ezután bement a leány a királyhoz; mind az, a mit mond, megadatik neki, hogy vele menjen az asszonyok házából a király palotájába. ¹⁴ Este bemegy és reggel visszatér az asszonyok házába, egy másikba, kezére Sáasgáznak, a király udvari tisztjének, az ágyasok őrének; nem megy többé be a királyhoz, hanem ha őt a király kívánja, név szerint hivatik. ¹⁵ És midőn érkezett a sora Eszternek, Abíhájl, Mordekháj nagybátyja leányának, a kit magához vett leányául, hogy bemenjen a királyhoz, nem kért semmit, csak azt, a mit mondott Hégáj, a király udvari tisztje, az asszonyok őre; s Eszter

tetszést nyert mindazok szemeiben, a kik őt látták. ¹⁶ És vitetett Eszter Achaszvérós királyhoz, királyi palotájába a tizedik hónapban, az Tébét hava, királyságának hetedik évében. ¹⁷ És megszerette a király Esztert, jobban valamennyi asszonynál, és tetszést s kegyet nyert nála jobban valamennyi hajadonnál; s királyi koronát tett a fejére és királynévá tette őt Vasti helyett. ¹⁸ És rendezett a király nagy lakomát mind a nagyjai és szolgái számára, Eszter lakomáját, és könnyítést szerzett a tartományoknak s ajándékot adott, a király kezéhez képest. ¹⁹ S midőn másodszor egybegyűjtettek a hajadonok, Mordekháj ült a király kapújában. ²⁰ Eszter nem mondta meg sem származását, sem népét, a mint reáparancsolta Mordekháj, és Mordekháj parancsát teljesítette Eszter épúgy, mint a midőn nevelésben volt nála.

²¹ Ama napokban, Mordekháj pedig ült a király kapújában, megharagudott Bigtán és Téres, a király két udvari tisztje, a küszöbörök közül, s kezet akartak kinyújtani Achaszvérós király ellen. ²² S tudtára esett a dolog Mordekhájnak és megmondta Eszter királynénak; s elmondta Eszter a királynak Mordekháj nevében. ²³ Keresték a dolgot és találták; és fölakasztották mindkettejüket a bitófára és beírták a történet könyvébe a király előtt.

¹ E dolgok után nagygyá tette Achaszvérós király Hámán, Hammedáta fiát, az agágit s kitüntette őt, és székét föléje helyezte mind a nagyoknak, kik nála voltak. ² Mind a király szolgái pedig, a kik a király kapújában voltak, letérdeltek s leborultak Hámán előtt, mert így parancsolta felőle a király; de Mordekháj nem térdelt le és nem borúlt le. ³ És mondták a király szolgái, kik a király kapújában voltak, Mordekhájnak: Miért szeged

meg a király parancsát? ⁴ És volt, midőn szóltak hozzá napról-napra és nem hallgatott reájuk, tudtára adták Hámánnak, hogy lássák, megállanak-e Mordekháj szavai, mert megmondta nekik, hogy ő zsidó. ⁵ S látta Hámán, hogy Mordekháj nem térdel le s nem borúl le előtte, akkor megtelt Hámán indulattal. ⁶ De kicsinyelte a maga szemében, hogy kezet nyújtson ki egyedül Mordekháj ellen, mert tudtára adták neki Mordekháj népét; Hámán tehát kiirtani kívánta mind a zsidókat, akik Achaszvérós egész királyságában voltak, Mordekháj népét. ⁷ Az első hónapban, az Niszán hava, Achaszvérós király tizenkettedik évében, pürt azaz sorsot vetettek Hámán előtt napról napra, hónapról hónapra a tizenkettedik hónapig, az Adár hava. ⁸ És mondta Hámán Achaszvérós királynak: Van egy nép, elszórva s elszéledve a népek között, királyságod valamennyi tartományaiban, törvényeik pedig különböznek minden népeitől s a király törvényeit nem teljesítik s a királynak mitsem ér, hogy meghagyja őket. ⁹ Ha a királynak jónak tetszik, irassék ki, hogy elveszítsek őket; és tízezer kikkár ezüstöt mérek le a tisztviselők kezeihez, hogy bevigyék a király kincstáraiba. ¹⁰ Ekkor a király levette gyűrűjét kezéről és odaadta Hámánnak, Hammedáta fiának, az agáginak, a zsidók szorongatójának. ¹¹ És mondta a király Hámánnak: Az ezüst neked van adva, és a nép is, hogy tégy vele, amint jónak tetszik szemeidben. ¹² És elhívták a király íróit az első hónapban, annak tizenharmadik napján, s megiratott egészen a szerint, a mint parancsolta Hámán a király szatrapáinak és a helytartóknak, a kik az egyes tartományok fölött voltak és az egyes népek nagyjainak, mindegyik tartományba írása szerint s mindegyik népnek nyelve szerint; Achaszvérós király nevében íratott és

megpecsételtetett a király gyűrűjével. ¹³ S küldettek levelek futárok által a király valamennyi tartományába, hogy megsemmisítsék, megöljék és elveszítsék mind a zsidókat ifjától öregéig, gyermekeket és nőket egy napon, a tizenkettedik hónapnak, azaz Adár hava tizenharmadikán és hogy zsákmányukat elprédálják. ¹⁴ Az írat másolata rendeletül adassék ki minden egyes tartományban, nyilvánosan mind a népeknek, hogy készek legyenek arra a napra. ¹⁵ A futárok sietve indultak el a király parancsára, és a rendelet kiadatott Súsán fővárosban; a király pedig és Hámán leültek inni, míg Súsán városa föl volt háborodva.

¹ Mordekháj pedig megtudta mindazt, a mi történt, és **4.** megszagatta Mordekháj a ruháit, és zsákot öltött meg hamút; kiment a város közepére, és kiáltott nagy és keserves kiáltással. ² És eljutott egészen a király kapúja elé, mert nem lehet bemenni a király kapúján zsáköltözetben. ³ S mindegyik tartományban, minden helyen, hová a király parancsa és rendelete elérkezett, nagy gyászuk volt a zsidóknak, meg bőjt és sírás és gyásztartás; zsákot és hamút terítettek sokaknak. ⁴ És bementek Eszter leányzói és udvari tisztjei és tudtára adták neki, s a királyné nagyon megrendült; s küldött ruhákat, hogy felöltöztessék Mordekhájt s levegyék róla zsákját, de nem fogadta el. ⁵ Ekkor hívta Eszter Hatákhot, a király udvari tisztjei közül, akiket számára kirendelt, és parancsot adott neki Mordekháj felől, hogy megtudja, mi ez s miért van ez? ⁶ És kiment Hatákh Mordekhájhoz a város piaczára, mely a király kapúja előtt van. ⁷ És tudtára adta neki Mordekháj mindazt, a mi őt érte és azon ezüstnek részletezését, melyről Hámán mondta, hogy

leméri a király kincstárába a zsidókért, hogy őket elveszítsék; ⁸s a rendelet íratának másolatát, mely Súsánban adatott ki, hogy őket megsemmisítsék, oda adta neki, hogy megmutassa Eszternek és tudtára adja neki és hogy azt parancsolja neki, menjen be a királyhoz, hogy könyörögjön neki és kérést intézzen hozzá népéért. ⁹Bement Hatákh és tudtára adta Eszternek Mordekháj szavait. ¹⁰S mondta Eszter Hatákhnak és parancsot adott neki Mordekhájhoz: ¹¹A királynak szolgái mind és a király tartományainak népe tudják, hogy minden férfi és asszony, a ki bemegy a királyhoz a belső udvarba a nélkül, hogy hívták volna, azon egy rendelet van róla, hogy megölik, kivéve azt, a kinek a király az arany pálczát odanyújtja, az életben marad; engem pedig nem hívtak, hogy bemenjek a királyhoz, immár harmincz napja. ¹²És tudtára adták Mordekhájnak Eszter szavait. ¹³Ekkor mondta Mordekháj, hogy válaszolják Eszternek: ne képeld lelkedben, hogy a király házában megmenekülsz mind a zsidók közül; ¹⁴mert ha hallgatva hallgatsz ebben az időben, szabadulás és menekvés fog támadni a zsidóknak más helyről, te pedig és atyád háza el fogtok veszni. És ki tudja, nem ilyenén időre jutottál-e királyságra? ¹⁵S mondta Eszter, hogy válaszolják Mordekhájnak: ¹⁶menj, gyülekeztess mind a zsidókat, a kik találtatnak Súsánban, és böjtöljetek értem, ne egyetek és ne igyatok három napig, éjjel-nappal: én is, meg leányzóim azonképen böjtölni fogok, és azután bemegyek a királyhoz a rendelet ellenére, s ha már elvesztem, hát elvesztem. ¹⁷S elment Mordekháj és cselekedett mind a szerint, a mint Eszter néki megparancsolta.

¹ És volt a harmadik napon, királyiasan öltözött Esz- 5.
ter és megállt a királyi palota belső udvarában, a királyi
palotával szemben; a király pedig királyi trónján ült a
királyi palotában, szemben a palota bejáratával. ² És mi-
dön meglátta Eszter királynét, a mint áll az udvarban,
kegyet nyert szemeiben s odanyújtotta a király Eszter-
nek az arany pálczát, mely kezében volt; s közeledett
Eszter s megérintette a pálcza fejét. ³ És mondta neki a
király: Mi bajod, Eszter királyné? S mi a kérésed? Le-
gyen az a királyság fele, megadatik neked! ⁴ Mondta
Eszter: Ha jónak tetszik a király előtt, jőjjön a király
és Hámán ma lakomára, a melyet neki készítettem.
⁵ S mondta a király: Hamar hozzátok Hámánt, hogy
megtegyétek Eszter szavát! És elment a király és Hámán
a lakomára, melyet Eszter készített. ⁶ Ekkor mondta a
király Eszternek borivás közben: Mi a te kívánságod?
Megadatik neked! És mi a kérésed? Legyen az a király-
ság fele, megtéteik! ⁷ S felelt Eszter s mondta: Kiván-
ságom és kérésem: ⁸ ha kegyet találtam a király szemei-
ben és ha a király előtt jónak tetszik megadni kíván-
ságomat és megtenni kérésemet, jőjjön el a király és
Hámán a lakomára, melyet majd készítek nekik, és hol-
nap cselekszem a király szava szerint.

⁹ Elment Hámán az nap örvendve és vidám szívvel;
de midön meglátta Hámán Mordekhajt a király kapújá-
ban s az nem kelt föl s nem mozdult meg előtte, eltelt
Hámán Mordekháj ellen indulattal. ¹⁰ Hámán erőt vett
magán és bement házába; és elküldött és elhozatta
barátait s feleségét, Zérest. ¹¹ És elbeszélte nekik Hámán
gazdagsága dicsőségét és gyermekei sokaságát és mind-
azt, a hogy nagygyá tette őt a király és azt hogy föl-
emelte őt a nagyok és a király szolgálói fölé. ¹² És mondta

Hámán: Nem is hívott Eszter királyné a király mellett a lakomához, melyet készített, mást mint engem, és holnapra is én vagyok általa meghíva a király mellett.¹³ De mindez mit sem ér nekem mindaddig, a míg ülni látom Mordekhájt a zsidót a király kapujában. ¹⁴S mondtá neki felesége Zéres meg mind a barátjai: Készítsenek bítófát, ötven könyöknyi magasat; reggel pedig mondd a királynak, hogy akasszák föl reá Mordekhájt, s menj be a királylyal a lakomára örvendő. És jónak tetszett a dolog Hámán előtt s elkészíttette a bítófát.

6. ¹Azon éjjel eltűnt a király álma s mondtá, hogy hozzák el az emlékek könyvét, a történetet; és felolvasták a király előtt. ²És találtatott megírva, hogy jelentette Mordekháj Bigtánáról és Téresről, a király két udvari tisztjéről, a küszöbörök közül, hogy kezét akartak kinyújtani Achaszvérós király ellen. ³S mondtá a király: Mi megtisztelés és kitüntetés adatott Mordekhájnak ezért? Mondták a király ifjú szolgálói, az ő szolgálattelvői: Nem adatott neki semmi. ⁴Erre mondtá a király: Ki van az udvarban? Hámán pedig jött a királyi palota külső udvarába, hogy megmondja a királynak, hogy akasszák föl Mordekhájt a bítófára, melyet számára készített. ⁵És szóltak a királynak ifjú szolgálói ő hozzá: Íme, itt van Hámán, az udvarban áll. Mondta a király: Jöjjön be! ⁶És bement Hámán, és mondtá neki a király: Mi történjék azzal a férfúval, a kinek a király kívánja megtisztelését? És mondtá Hámán a szívében: Kinek kívánna a király megtisztelést tenni inkább, mint nekem? ⁷Szólt tehát Hámán a királyhoz: Oly férfú, a kinek a király kívánja megtisztelését — ⁸hozzák el a királyi öltözéket, a melybe öltözött a király, és a lovat, a melyre ült a

király, midőn a királyi korona tétetett fejére : ⁹ és adják az öltözéket és a lovat egy valakinek kezébe a király nagyjai, a főnemesek közül, s öltöztessék fel a férfiút, a kinek a király kívánja megtisztelését és ültessék a lóra a város piaczn és kiáltsák ki előtte : Így történik azzal a férfiúval, kinek a király kívánja megtisztelését. ¹⁰ Ekkor mondta a király Hámánnak : Siess, vedd az öltözéket meg a lovat, a mint szólottál, és tégy így Mordekhájjal a zsidóval, a ki a király kapujában ül ; el ne ejts semmit mindabból, a mit szólottál. ¹¹ Vette tehát Hámán az öltözéket és a lovat s felöltöztette Mordekhájt és lóra ültette a város piaczn és kikiáltotta előtte : Ímígy történik azzal a férfiúval, a kinek a király kívánja megtisztelését ! ¹² Visszatért Mordekháj a király kapujába, Hámán pedig házába sietett gyászosan s beborított fővel. ¹³ És elbeszélte Hámán feleségének Zéresnek és mind a barátjainak mindazt, a mi őt érte ; s mondták neki bölcsei s felesége Zéres : Ha a zsidók magzatából való Mordekháj, a ki előtt bukni kezdettél, akkor nem fogsz vele bírni, hanem bukva bukni fogsz előtte. ¹⁴ Ők még beszéltek vele s a király udvari tisztjei megérkeztek és sürgetve vitték Hámánt a lakomára, melyet Eszter készített.

¹ És eljött a király és Hámán, hogy igyanak Eszter 7. királynénál. ² S mondta a király Eszternek a második napon is borivás közben : Mi a kívánságod, Eszter királyné ? Megadatik neked ! S mi a kérésed ? Legyen az a királyság fele, megtétetik ! ³ S felelt Eszter királyné s mondta : Ha kegyet találtam szemeidben, oh király, s ha a király előtt jónak tetszik, adassék nekem életem kívánságomra és népem kérésemre ! ⁴ Mert eladattunk én és népem,

megsemmisítésre, megölésre és elvesztésre; s hogyha szolgákul és szolgálókul adattunk volna el, hallgattam volna — mert a szorongató nem ér fel a király kárával. ⁵ Erre szólt Achaszvérós király és mondta Eszter királynénak: Kicsoda az és hol van az, a kinek oly merész a szíve, hogy ekképen cselekedjék? ⁶ Mondta Eszter: Egy ember, a ki szorongató és ellenség, ez a gonosz Hámán! Hámán pedig megijedt a király s a királyné előtt. ⁷ A király pedig fölkelte indulatában a borivástól a palota kertje felé, és Hámán ott állt, hogy kérje az életét Eszter királynétól, mert látta, hogy el van végezve felőle a veszedelem a király részéről. ⁸ A király pedig visszatért a palota kertjéből a borivás házába, és Hámán épen leborúlt a kerevetre, melyen Eszter volt, és mondta a király: Még bántalmazni is a királynét nálam a házban! A szó kijött a király szájából és Hámán arcát elborították. ⁹ Ekkor mondta Charbóna, egy az udvari tiszték közül, a király előtt: Íme a bitófa is, melyet Hámán készített Mordekháj számára, a ki jót beszélt a királyért, ott áll Hámán házában, ötven könyöknyi magas. És mondta a király: Akasszátok föl rá! ¹⁰ És felakasztották Hámánt a bitófára, melyet készített Mordekháj számára; és a király indulata lecsillapodott.

8. ¹ Azon a napon adta Achaszvérós király Eszter királynénak Hámánnak, a zsidók szorongatójának házat; Mordekháj pedig bement a király elé, mert Eszter megmondta, miye ő neki. ² És levette a király a gyűrűjét, melyet elvett Hámántól, s odaadta Mordekhájnak; és tette Eszter Mordekhájt Hámán háza fölé.

³ Továbbra is beszélt Eszter a király előtt, lábai elé vetette magát és sírt és könyörgött neki, hogy hárítsa el

az agági Hámánnak gonoszságát és gondolatát, melyet kigondolt a zsidók ellen. ⁴És odanyújtotta a király Eszternek az aranypálczát; s fölkelte és Eszter állt a király előtt. ⁵És mondta: Ha jónak tetszik a király előtt s ha kegyet találtam előtte és helyes a dolog a király előtt és jónak tetszem én az ő szemeiben, írassék meg, hogy visszavonják a leveleket: az agági Hámán Hammedáta fiának gondolatát, melyeket írt, hogy elveszítsék a zsidókat, kik a király valamennyi tartományában vannak. ⁶Mert hogyan bírnám el, hogy lássam a veszedelmet, mely népemet éri s hogyan bírnám el, hogy lássam nemzetségem vesztét? ⁷És mondta Ahasvérós király Eszter királynénak és Mordekhájnak a zsidónak: Íme, Hámán házát Eszternek adtam, őt pedig felakasztották a bitófára, mivelhogy kinyújtotta kezét a zsidók ellen. ⁸Ti pedig írjatok a zsidók felől, a mint jónak tetszik szemeitekben, a király nevében, s pecsételjétek meg a király gyűrűjével; mert oly írat, a mely írva van a király nevében s megpecsételve a király gyűrűjével, nem vonható vissza. ⁹S elhivattak a király írói abban az időben a harmadik hónapban, az Szíván hava, annak huszonharmadikán, és írtak mind a szerint, a mint parancsolta Mordekháj, a zsidókhöz és a szatrapákhoz és a helytartókhoz és a tartományok nagyjaihoz, a melyek Indiától Aethiópiáig voltak, százhuszonhét tartomány, mindegyik tartományhoz annak írása szerint és mindegyik néphez annak nyelve szerint, meg a zsidókhöz írásuk és nyelvük szerint. ¹⁰Írta Ahasvérós király nevében s megpecsételte a király gyűrűjével, és elküldte a leveleket a lovas futárok által, a kik a ménesekből való úri paripákon nyargaltak: ¹¹hogy a király megengedte a zsidóknak, a kik minden egyes városban vannak, hogy összegyűlhet-

nek és kiállhatnak életükért; hogy megsemmisítsék, megöljék és elveszítsék a nép meg tartomány minden csapatját, a kik őket szorongatják, gyermekeket és asszonyokat, és hogy zsákmányukat prédálhatják — ¹² egy napon valamennyi tartományában Achaszvérós királynak, tizenharmadikán a tizenkettedik hónapnak, az Adár hava. ¹³ Az íratnak másolata rendeletül kiadandó mind-egyik tartományban, nyilvánosan mind a népeknek, és hogy a zsidók legyenek készek erre a napra boszút venni ellenségeiken. ¹⁴ A futárok, az úri paripákon nyargalók sebtiben és sietve indultak a király parancsára, s a rendelet kiadatott Súsán fővárosban.

¹⁵ Mordekháj pedig kijött a király színe előtt biborkék és fehér királyi öltözékben s nagy arany koronával, és byssus és biborpiros palástban; és Súsán városa újjongott és örvendett. ¹⁶ A zsidóknál világosság és öröm volt, megvígáság és dicsőség. ¹⁷ S mindegyik tartományban s mind-egyik városban, minden helyen, a hova eljutott a király parancsa és rendelete, öröm és vígáság volt a zsidóknál, lakoma és ünnep; és sokan az ország népei közül zsidókká lettek, mert rájuk esett a zsidóktól való rettegés.

9. ¹ A tizenkettedik hónapban pedig, az Adár hava, annak tizenharmadik napján, a melyről elérkezett a király parancsa és rendelete, hogy megtegyék, azon a napon, a melyen reménylették a zsidók ellenségei, hogy hatalmat vesznek rajtuk, pedig fordítva lett, hogy ők, a zsidók vesznek hatalmat gyűlölőikön: ² egybegyűltek a zsidók városaikban, Achaszvérós király valamennyi tartományában, hogy kezet nyújtsanak ki a veszedelmükre törők ellen; és senki sem állott meg előttük, mert rá esett a tőlük való rettegés mind a népekre. ³ S mind a

tartományok nagyjai és a szatrapák és a helytartók és a királynak tisztviselői kitüntették a zsidókat, mert rájuk esett a Mordekhájtól való rettegetés. ⁴Mert nagy volt Mordekháj a király palotájában s híre elterjedt valamennyi tartományban, mert a férfiú, Mordekháj, egyre nagyobb lett. ⁵És verték a zsidók mind az ellenségeiket kardnak verésével, megöléssel s elveszítéssel; és bántak gyűlölőikkel kedvök szerint. ⁶Súsán fővárosban pedig megöltek a zsidók és elveszítettek ötszáz embert, ⁷meg Parsandátát és Dalfónt és Aszpátát ⁸és Pórátát és Adalját és Aridátát ⁹és Parmastát és Ariszájt és Aridájt és Vajzátát; ¹⁰tíz fiát Hámánnak, Hammedáta fiának, a zsidók szorongatójának megölték, de a prédára nem nyújtották ki kezüket. ¹¹Azon a napon a Súsán fővárosban megölteknek száma a király elé került; ¹²s mondta a király Eszter királynénak: Súsán fővárosban megöltek a zsidók s elveszítettek ötszáz embert, meg Hámán tíz fiát; a király többi tartományaiban mit tettek! Mi tehát a kívánságod, megadatik neked s mi a kérésed még, majd megtéteik! ¹³Mondta Eszter: Ha a király előtt jónak tetszik, adassék meg holnap is a Súsánban levő zsidóknak, hogy tegyenek a mai nap rendelete szerint; Hámán tíz fiát pedig akasszák föl a bitófára. ¹⁴És mondta a király, hogy így tétessék, s kiadatott a rendelet Súsánban, Hámán tíz fiát pedig felakasztották. ¹⁵És összegyűltek a Súsánban levő zsidók Adár havának tizennegyedik napján is s megöltek Súsánban háromszáz embert, de a prédára nem nyújtották ki kezüket. ¹⁶A többi zsidók pedig, a kik a király tartományaiban voltak, összegyűltek, kiálltak életükért és nyugtot nyertek ellenségeiktől s megöltek gyűlölőik közt hetvenötezret — de a prédára nem nyújtották ki kezüket. — ¹⁷Adár havának tizenharm-

dik napján, és nyugodtak annak tizennegyedikén s megtették azt lakoma s öröm napjának. ¹⁸A Súsánban levő zsidók pedig összegyűltek annak tizenharmadikán és tizennegyedikén, és nyugodtak annak tizenötödikén, s megtették azt lakoma s öröm napjának. ¹⁹Azért a vidéki zsidók, a kik a nyílt városokban laknak, Adár havának tizennegyedik napját teszik meg örömnek és lakomának és ünnepnek és annak, hogy ajándékokat küldenek egyik a másikának.

²⁰S felírta Mordekháj ezeket a dolgokat s leveleket küldött mind a zsidókhoz, a kik Achasvérós király valamennyi tartományában voltak, a közelieléhez s a távoliakhoz: ²¹hogy megállapítsák maguk számára, hogy meg fogják tartani Adár havának tizennegyedik napját s annak tizenötödik napját minden évben; ²²azon napok szerint, a melyeken nyugtot nyertek a zsidók ellenségeiktől, s azt a hónapot, a mely átváltozott számukra bánatból örömmé és gyászból ünneppé, megtéve azokat lakoma s öröm napjainak és annak, hogy küldjenek ajándékokat egyik a másikának s adományokat a szűkölködőknek. ²³És elfogadták a zsidók, a mit cselekedni elkezdtek s a mit írt hozzájuk Mordekháj. ²⁴Mert az agági Hámán, Hammedáta fia, mind a zsidóknak szorongatója, kigondolta a zsidók ellen, hogy elveszíti őket s púrt azaz sorsot vetett, hogy megzavarja és elveszítse őket. ²⁵De midőn a király elé ment, kimondta a levél útján, hogy visszaháruljon az ő gonosz gondolata, melyet kigondolt a zsidók ellen, az ő fejére, és felakasztották őt meg fiait a bitófára. ²⁶Azért nevezték eme napokat púrimnak a púr nevééről, ezért — e levél minden dolga miatt és a miatt, a mit ilyképen láttak s a mi őket érte — ²⁷meg-

állapították és elfogadták a zsidók maguk számára és magzatjuk számára és mindenek számára, kik hozzájuk csatlakoztak s ne lehessen megszegni: hogy meg fogják tartani ezt a két napot előírásuk és idejük szerint minden évben,²⁸ s hogy ezek a napok emlékezetben maradjanak és megtartassanak minden nemzedékben és nemzedékben, mindegyik családban, mindegyik tartományban s mindegyik városban, és a púrim eme napjai ne tűnjenek el a zsidók közül s emlékek ne szűnjék meg magzatukból.

²⁹S megírta Eszter királyné, Abíchájl leánya s Mordekháj a zsidó egész szilárdsággal, hogy fentartsák a púrimnak e levelét, a másodikat. ³⁰S küldött leveleket mind a zsidókhoz, Achasvérós királyságának százhuszonhét tartományába, békének és igazságnak szavaival; ³¹hogy föntartsák a púrim eme napjait a maguk idején, a mint megállapította számukra Mordekháj a zsidó és Eszter királyné s a mint megállapították maguk számára és magzatjuk számára, a bőjtök és kiáltásuk dolgait. ³²És Eszter szava megállapította a púrimnak eme dolgait, és könyvbe íratott.

¹És adót vetett ki Achasvérós király az országra és a 10. tenger szigeteire. ²S erejének s hatalmának minden tette és Mordekháj nagyságának részletezése, a hogy őt nagygyá tette a király, nemde meg vannak írva Média s Perzsia királyai történetének könyvében. ³Mert Mordekháj a zsidó második volt Achasvérós király mellett és nagy a zsidók előtt, s kedveltje testvérei sokaságának, ki javát kereste népének és békéjére beszélt egész nemzetségének.

DÁNIÉL.

1. ¹ Harmadik évében Jehójákím Jehúda királya királyságának, Jeruzsálem ellen jött Nebúkadnecczár, Bábel királya s ostromolta azt. ² S kezébe adta az Úr Jehójákímot, Jehúda királyát, meg egy részét az Isten háza edényeinek s elvitte őket Síneár országába az ő istenének házába, az edényeket pedig bevitte istenének kincses házába. ³ És mondta a király Aspenáznak, udvari tisztjei fejének, hogy hozzon Izraél fiai közül és pedig a királyi nemzetségből és a főnemesek közül ⁴ fiúkat, a kikben nincs semmi hiba s a kik szép ábrázatuak és eszesek minden bölcseségben, ismernek tudást és értenek tudományt, kikben van erő, hogy álljanak a király palotájában és hogy tanítsák őket könyvre és a kaldeusok nyelvére. ⁵ És kirendelte számukra a király a minden napra valót annak napján a király ételéből s az ő ivó borából, s hogy neveljék őket három évig; azoknak végén pedig álljanak a király előtt. ⁶ És voltak köztük Jehúda fiaiból: Dániél, Chananja, Misáél és Azarja. ⁷ S adott nekik neveket az udvari tiszték nagyja; Dániélnek ezt a nevet adta: Bélsacczár, Chananjának Sadrák, Misáélnek Mésák és Azarjának Abéd-Negó. ⁸ És föltette Dániél a szívében, hogy nem fertőzteti meg magát a király ételével és ivó borával; kérte tehát az udvari tiszték

nagyjától, hogy ne kelljen magát megfertőztetnie. ⁹ És adta az Isten Dániélt kegyre és irgalomra az udvari tisztek nagyja előtt. ¹⁰ És mondta az udvari tisztek nagyja Daniélnek: Félek én uramtól a királytól, aki kirendelte evéseket és ivástokat, hogy miért lássa arczo-
tokat kedvetlenebbnek a veletek egyivásu fiúkénál s főbenjáró bűnbe vinnétek a királynál? ¹¹ Erre szólt Dániél a kamarásnak, a kit az udvari tisztek nagyja kirendelt Dániél, Chananja, Mísáél és Azarja fölé: ¹² Kisérelj csak meg szolgálodat tíz napig, hadd adjanak nekünk a veteményekből, hogy együnk és vizet, hogy igyunk; ¹³ s majd meglátszik előtted a mi ábrázatunk és azon fiúk ábrázata, a kik a király ételét eszik és a szerint, a mit látni fogsz, cselekedjél szolgálóiddal. ¹⁴ És hallgatott rájuk e dologban s megkísérlette őket tíz napig. ¹⁵ Tíz nap végén pedig ábrázatuk jobbnak látszott és husban kövérebbek voltak, mint mindazon fiúk, kik a király ételét ették. ¹⁶ És a kamarás el szokta hordani ételüket és ivóborukat s adott nekik veteményeket. ¹⁷ E fiúknak pedig mindnégyüknek adott az Isten tudást és belátást minden könyvben és bölcseségben; Dániél pedig értett minden látomáshoz és álomhoz. ¹⁸ És azon napok végén, a mikorra mondta a király, hogy elhozzák őket, bevitte őket az udvari tisztek nagyja Nebúkadnecczár színe elé. ¹⁹ És beszélt velök a király, és nem találtatott valamennyiök közül olyan, mint Dániél, Chananja, Mísáél és Azarja; és álltak a király előtt. ²⁰ És a bölcseség és értelem minden dolgában, a mit kívánt tőlük a király, tiszszerte kiválóbbaknak találta őket mindaz irástudóknál, a jóso-
knál, kik egész királyságában voltak. ²¹ És ott volt Dániél Kóres király első évéig.

¹ Nebúkadnecczár királyságának második évében pedig 2.

álmokat álmodott Nebúkadnecczár s nyugtalankodott az ő lelke s álma oda volt őneki. ² És mondta a király, hogy hívják az irástudókat s a jósokat s a kuruzslókat s a kaldeusokat, hogy megmondják a királynak az ő álmait; s eljöttek és álltak a király előtt. ³ És mondta nekik a király: Álmodtam és nyugtalankodott lelkem, hogy az álmodtam megtudjam. ⁴ És beszéltek a kaldeusok a királyhoz arámul: Oh király, örökké élj! Mondjad az álmodtam szolgálóidnak és a megfejtést megjelentjük. ⁵ Felelt a király s mondta a kaldeusoknak: A dolog biztos az én részemről; ha nem tudatjátok velem az álmodtam és megfejtését, darabokká fogtok vágatni és házaitok szemétdombbá fognak tétetni. ⁶ De ha az álmodtam és megfejtését megjelentitek, ajándékokat s jutalmat s nagy megtisztelést fogtok tőlem kapni; azért az álmodtam és megfejtést megjelentitek nekem. ⁷ Feleltek másodszer és mondták: A király mondja el szolgálóinak az álmodtam s a megfejtést majd megjelentjük. ⁸ Felelt a király és mondta: Bizonyosan tudom, hogy időt akartok nyerni, mivelhogy láttátok, hogy a dolog biztos az én részemről. ⁹ Hogy ha az álmodtam nem tudatjátok velem, azon egy rólatok a rendelet, és hazug és hamis dolgot készülődtek elmondani előttem, mígnem változnék az idő. Azért az álmodtam megmondjátok nekem, és tudom, hogy a megfejtését megjelentitek nekem. ¹⁰ Feleltek a kaldeusok a király előtt és mondták: Nincsen ember a szárazföldön, aki a király dolgát megjelenteni tudná, mivelhogy egy nagy és hatalmas király sem kérdezett ilyen dolgot semmi irástudótól és jóstól és kaldeustól. ¹¹ A dolog pedig, melyet a király kérdez, nehéz és más nincsen, a ki megjelenteni a király előtt, csak az istenek, a kiknek lakása nincsen halandóknál. ¹² E miatt a király na-

gyon fölháborodott és megharagudott s meghagyta, hogy veszítsék el mind a Babel bölcseit. ¹³ S a rendelet kiment s a bölcsek megölésre voltak szánva; s keresték Dániélt és társait, hogy megölessenek.

¹⁴ Ekkor Dániél meggondolással és észszel válaszolt Arjóknak, a király testőrei fejének, a ki kivonult, hogy megölje Babel bölcseit. ¹⁵ Megszólalt és mondta Arjóknak, a király meghatalmazottjának: Miért oly sürgős a rendelet a király részéről? Ekkor tudatta Arjók a dolgot Dániéllal. ¹⁶ Dániél pedig bement és kérte a királytól, hogy időt adjon neki és a megfejtést majd megjelenti a királynak. ¹⁷ Ekkor elment Dániél a házába és Chananjával, Mísáéllal s Azarjával, az ő társaival tudatta a dolgot, ¹⁸ és hogy irgalmat kell kérni az ég Istenétől eme titok felől, hogy el ne veszítsék Dániélt és társait Babel többi bölcseivel. ¹⁹ Ekkor nyilvánított Dániélnek a titok éjjeli látomásban; ekkor Dániél áldotta az ég Istenét. ²⁰ Megszólalt Dániél és mondta: Legyen az Isten neve áldott öröktől fogva örökké, övé a bölcsesség s a hatalom; ²¹ s ő megváltoztatja az időket és korokat, elmozdít királyokat és támaszt királyokat, ad bölcseséget a bölcseknek s tudást az értelem tudóinak. ²² Ő föltárja a mély és rejtett dolgokat, tudja mi van a sötétben, s a világosság nála lakozik. ²³ Téged, oh őseim Istene, magasztallak és dicsőítlek, a ki bölcseséget s hatalmat adtál nekem, most pedig tudattad velem, a mit kértünk tőled, hogy a király dolgát tudattad velünk. ²⁴ Ennek okából bement Dániél Arjókhoz, a kit a király kirendelt Babel bölcseinek az elvesztésére; elment s így szólott hozzá: Babel bölcseit el ne veszítsed, vigy be engem a király elé és a megfejtést megjelentem a királynak.

²⁵ Ekkor sietséggel bevezette Arjók Dániélt a király elé s így szólott hozzá: Találtam egy férfiút a Jehúdabeli számkivetettség fiai közül, a ki tudatni fogja a királylyal a megfejtést. ²⁶ Megszólalt a király s mondta Dániélnek, a kinek neve Bélsacczár: Képes vagy-e velem tudatni az álmot, a melyet láttam, s megfejtését? ²⁷ Megszólalt Dániél a király előtt és mondta: A titkot, melyet a király kérdez, bölcsek, jósök, irástudók, csillagjóslók nem tudják megjelteni a királynak. ²⁸ De van Isten az égben, a ki feltár titkokat és tudatta Nebukadnecczár királylyal azt, a mi a napok végén lesz. Álmod s a fejed látomásai a te fekvőhelyeden ez volt:

²⁹ Te, oh király, a te gondolataid felszálltak fekvőhelyeden arról, a mi ezután leszen s a titkok feltárója tudatta veled azt, a mi léssen. ³⁰ Én pedig — nem a bölcsesség által, mely bennem volna inkább, mint minden előkben, nyilvánított nekem e titok, hanem annak okáért, hogy tudassák a királylyal a megfejtést és hogy a szived gondolatait megtudjad. ³¹ Te, oh király, láttad vala s ime egy hatalmas szobor; ez a szobor nagy volt s fénye kiváló, előtted állt és ábrázata félelmetes. ³² Az a szobor — feje jó aranyból, melle és karjai ezüsből, hasa és csipői rézből; ³³ czombjai vasból, lábai részben vasból s részben agyagból. ³⁴ Láttad vala, míg leszakadt egy kő, de nem kezek által, és a szobrot megütötte a vas- és agyaglábain és összemorzsolta azokat. ³⁵ Legott összemorzsolódott egyszerre a vas, az agyag, a réz, az ezüst és az arany s olyanná lettek, mint a polyva a nyári szérűkből, s elhordta azokat a szél, és semmi nyomuk nem találtatott; a kő pedig, mely megütötte a szobrot, nagy hegygyé lett s betöltötte az egész földet. ³⁶ Ez az álom, megfejtését pedig elmondjuk a király előtt.

³⁷ Te, oh király, királyok királya, te, a kinek az ég Istene adott királyságot, erőt és hatalmat és dicsőséget, ³⁸ s bárhol laknak az ember fiai, a mező vadja s az ég madara, a te kezedbe adta és urrá tett téged valamennyiök felett — te vagy az arany fej. ³⁹ S utánad fog támadni egy másik királyság, náladnál alantosabb és harmadiknak egy másik királyság, rézből való, mely uralkodni fog az egész földön; ⁴⁰ s egy negyedik királyság erős lesz, mint a vas; a mint hogy a vas összemorzsol és széttör mindent, és mint az összezúzó vas, mindezeket összemorzsolja és összezúzza. ⁴¹ És hogy láttad a lábakat és ujjakat részben fazekas-agyagból és részben vasból — megosztott királyság lesz az s a vas szilárdságából lesz benne, a mint hogy a vasat vegyülten láttad sár-agyaggal. ⁴² S a lábak ujja részben vasból s részben agyagból — a királyságnak egyik része erős lesz, és másik része törékeny lesz. ⁴³ És hogy láttad a vasat vegyülten sár-agyaggal, elvegyülve lesznek emberi magzattal, és nem fognak tapadni egyik a másikhoz, valamint a vas nem vegyül el az agyaggal. ⁴⁴ És ama királyok napjaiban támasztani fog az ég Istene egy királyságot, a mely örökkéig el nem pusztul s a melynek uralma más népre nem hagyatik; összemorzsolja s megsemmisíti mind e királyságokat, de ő fenn fog állani örökre, ⁴⁵ a mint hogy láttad, hogy a hegyből leszakadt egy kő, nem kezek által, s összemorzsolta a vasat, a rezet, az agyagot, az ezüstöt s az aranyat, A nagy Isten tudatta a királylyal azt, a mi ezután lesz; biztos az álom s megbízható a megfejtése. ⁴⁶ Ekkor Nebukadnecczár király arczára vetette magát és Dániél előtt leborúlt, és meghagyta, hogy áldozatot, kellemes illatokat mutassanak be neki. ⁴⁷ Felelt a király Dániélnek

és mondta: Való igaz, hogy a ti Istentek isteneknek Istene és királyoknak ura és titkok föltárója, mivel föl tudtad tárni ezt a titkot. ⁴⁸ Ekkor Dániélt naggyá tette a király és nagy és tetemes ajándékokat adott neki s urrá tette Bábel egész tartománya fölött s az előljárók fejévé mind a Bábel bölcsei fölött. ⁴⁹ És Dániél kérte a királytól, és kirendelte Bábel tartományának igazgatására Sadrákot, Mésákot s Abéd-Negót; Dániél pedig a király kapujában volt.

3. ¹ Nebúkadnecczár király készített aranyszobrot: magassága hatvan könyök, szélessége hat könyök; felállította Dúra síkságán, Bábel tartományában. ² És Nebúkadnecczár király küldött, hogy egybehívják a szatrapákat, kormányzókat, helytartókat, főbírákat, kincstárosokat, törvénytudókat, tanácsosokat s a tartományoknak mind a főtisztjeit, hogy jőjenek el azon szobor fölavatására, amelyet fölállított Nebúkadnecczár király. ³ Ekkor egybegyültek a szatrapák, kormányzók és helytartók, főbírák, kincstárosok, törvénytudók, tanácsosok s a tartományoknak mind a főtisztjei azon szobor fölavatására, melyet fölállított Nebúkadnecczár király s fölállottak a szoborral szemben, melyet fölállított Nebúkadnecczár. ⁴ A hirnök pedig kikiáltotta erővel: Nektek mondják, ti népek, nemzetségek s nyelvek! ⁵ A mely időben halljátok hangját a kürtnek, sípnek, cziterának, hárfának, lantnak, dudának s mindennemű hangszernek, akkor vessétek le magatokat és boruljatok le az arany szobor előtt, melyet fölállított Nebúkadnecczár király; ⁶ és a ki nem veti le magát és nem borul le: abban az órában vettessék égő tűznek kemenczéjébe. ⁷ Ennélfogva, abban az időben, a mint hallották mind a népek hangját a kürtnek, sípnek, czite-

rának, hárfának, lantnak s mindennemű hangszernek, levetették magukat mind a népek, nemzetek s nyelvek leborultak az arany szobor előtt, melyet fölállított Nebúkadnecczár király. ⁸Ennélfogva abban az időben közeledtek kaldeus férfiak és megrágalmazták a zsidókat; ⁹megszólaltak és mondták Nebúkadnecczár királynak: Oh király, örökké élj! ¹⁰Te, oh király, parancsot adtál, hogy minden ember, a ki hallja hangját a kürtnek, sípnek, cziterának, hárfának, lantnak, dudának s mindennemű hangszernek, vesse le magát és boruljon le az arany szobor előtt; ¹¹és ki nem veti le magát és nem borul le, vettessék égő tűznek kemenczéjébe. ¹²Vannak zsidó férfiak, a kiket kirendeltél Babel tartományának igazgatására, Sadrák, Mésák és Abéd-Negó; ezek a férfiak nem vetettek te reád, oh király, ügyet, istenedet nem szolgálják s az arany szobor előtt, melyet felállítottál, nem borulnak le. ¹³Ekkor meghagyta Nebúkadnecczár haragban és indulatban, hogy hozzák el Sadrákot, Mésákot és Abéd-Negót; ekkor a király elé hozták ezeket a férfiakat. ¹⁴Megszólalt Nebúkadnecczár és mondta nekik: Szándékosan-e, oh Sadrák, Mésák és Abéd-Negó, nem szolgáljátok istenemet és nem borultok le az arany szobor előtt, melyet fölállítottam? ¹⁵Már most ha készen vagytok arra, hogy a mely időben halljátok hangját a kürtnek, sípnek, cziterának, hárfának, lantnak, dudának s mindennemű hangszernek, levetni magatokat és leborulni a szobor előtt, melyet készítettem — de ha nem borultok le, abban az órában be fogtok vettetni égő tűznek kemenczéjébe; s ki az az isten, a ki megmenthet titeket a kezeimből? ¹⁶Feleltek Sadrák, Mésák és Abéd-Negó és mondták a királynak: Oh Nebúkadnecczár, nem szükséges nekünk

erre neked választ adnunk. ¹⁷ Ha Istenünk, a kit mi szolgálunk, képes minket megmenteni: az égő tűznek kemenczéből s a te kezedből, oh király, meg fog menteni; ¹⁸ de ha nem, tudva legyen előtted, oh király, hogy istenedet mi nem szolgáljuk és az arany szobor előtt, melyet fölállítottál, nem borulunk le. ¹⁹ Ekkor eltelt Nebúkadnecczár indulattal s arczának képe megváltozott Sadrák, Mésák és Abéd-Negó felett; megszólalt és meghagyta, hogy fűtsék a kemenczét hétszer annyira, mint a hogy való azt fűteni. ²⁰ Néhány embernek pedig, a seregében levő derék vitézeknek, meghagyta, hogy kötözzék meg Sadrákot, Mésákot és Abéd-Negót, hogy vessék az égő tűznek kemenczéjébe. ²¹ Megkötöztettek ezek a férfiak nadrágaikban és köntöseikben, köpenyeikben és egyéb öltözükből és bedobattak az égő tűznek kemenczéjébe, ²² minthogy a király parancsa sürgős volt, a kemencze pedig tulságosan fűtve volt, e férfiakat, a kik Sadrákot, Mésákot és Abéd-Negót föl vitték, azokat megölte a tűznek lángja. ²³ Ama férfiak pedig mindhárman, Sadrák, Mésák és Abéd-Negó, megkötözve bele estek az égő tűznek kemenczéjébe. ²⁴ Ekkor csodálkozott Nebúkadnecczár király s fölkelte sietségben; megszólalt és mondta tanácsosainak: Nemde három férfit vetettünk be megkötözve a tűzbe? Feleltek és mondták a királynak: Biztosan, oh király. ²⁵ Felelt és mondta: Ime, én négy férfit látok feloldva járkálni a tűz közepén és sérelem nincs rajtuk, a negyediknek ábrázata pedig istenek fiához hasonlít. ²⁶ Ekkor Nebúkadnecczár közeledett az égő tűz kemenczéjének ajtajához, megszólalt és mondta: Sadrák, Mésák és Abéd-Negó, szolgálai a legfelső Istennek, menjetek ki s jöjjetek! Ekkor kimentek Sadrák, Mésák s Abéd-Negó a tűzből. ²⁷ És egybegyűlvén

a szatrapák, kormányzók, helytartók s a király tanácsosai, látták ezeket a férfiakat, hogy a tűz nem lett úrrá a testükön és fejük haja nem perzselődött meg és ruhájuk nem változott meg, a tűznek szaga nem ért hozzájuk. ²⁸ Megszólalt Nebúkadnecczár és mondta: Áldva legyen Sadrák, Mésák és Abéd-Negó Istene, a ki elküldötte angyalát s megmentette szolgálait, a kik bíztak benne s a király parancsát megszegték és odaadták testüket, hogy semmi istent ne szolgáljanak s ne boruljanak le előtte, hanem csak a maguk Istenét. ²⁹ Tőlem pedig kiadatik egy rendelet: hogy minden nép, nemzet s nyelv, a mely káromlást mond Sadrák, Mésák és Abéd-Negó Istene ellen, az darabokra vágassék és háza szemétdombbá tétessék, mivelhogy nincsen más Isten, a ki meg tudna menteni úgy, mint ez. ³⁰ Ekkor a király rangban emelte Sadrákot, Mésákot és Abéd-Negót Babel tartományában.

³¹ Nebúkadnecczár király mind a népekhez, nemzetekhez és nyelvekhez, a melyek az egész földön laknak: Békétek nagy legyen! ³² A jeleket és csodákat, a melyeket mívelt velem a legfelsőbb Isten, jónak tetszik előttem közzé tenni. ³³ Jelei mily nagyok s csodái mily hatalmasok; királysága örök királyság és uralma nemzedék meg nemzedéknél tart!

¹ Én Nebúkadnecczár boldog voltam házamban és **4.** viruló a palotámban. ² Álmodtam, az megfélemlített engem s gondolatok fekvőhelyemen, s fejem látomásai megrémítettek engem, ³ s kiadatott tőlem a rendelet, hogy bevezessék elém mind a Babel bölcseit, hogy az álom megfejtését tudassák velem. ⁴ Ekkor bejöttek az írástudók, jósok, kaldeusok és csillagjósok s az álmod

előttük elmondtam, de a megfejtését nem tudatták velem. ⁵ Utolsónak aztán bejött eléem Dániél, kinek neve Bélsacczár — istenem neve szerint — s a kiben a szent istenek szelleme van; s az álmodottam előtte: ⁶ Bélsacczár, az irástudók feje, kiről tudom, hogy benned a szent istenek szelleme van, s hogy semmi titok nem zavar téged, álmod látomásait, a melyeket láttam s a megfejtését mondd meg! ⁷ Fejem látomásai pedig a fekvőhelyemen ezek: Láttam s ime egy fa a föld közepén és magassága nagy. ⁸ Nőtt a fa s erősödött, s magassága fölért az égig s ellátszott az egész föld végéig. ⁹ Lombozata szép s gyümölcse sok s táplálék rajta mindnek; alatta hüsel a mező vadja s ágaiban lakoznak az ég madarai s belőle táplálkozik minden halandó. ¹⁰ Láttam fejem látomásaiban fekvőhelyemen, s ime egy ör meg szent alászáll az égből; ¹¹ kiált erővel s így szól: Vágjátok ki a fát s messétek le ágait, hullassátok le lombozatát és szórjátok szét gyümölcset; költözzék el alóla vad s a madarak az ágaiból. ¹² Ámde gyökereinek tőkét hagyjátok a földben, és pedig vas- és rézbilincsen a mező füve között, s az ég harmatjával áztassák s a vaddal együtt legyen osztályrésze a föld fűvében. ¹³ Szívét az embertől elváltoztassák s állatnak szive adasék neki s hét időszak haladjon el fölötte. ¹⁴ Az örök végzéséből van e szó s a szentek parancsából a kijelentés annak okából, hogy tudják meg az élők, hogy uralkodik a Legfelső az emberi királyságon s a kinek akarja, adja azt s az emberek legalacsonyabbját állítja föléje. ¹⁵ Ezt az álmod láttam én, Nebúkadnecczár király; te pedig Bélsacczár, mondjad el megfejtését, mivelhogy mind a királyságom bölcsei nem bírják velem tudatni a megfejtést, de te bírod, mert szent istenek szelleme van

benned. ¹⁶ Ekkor Dániél, kinek neve Bélsacczár, elámúlt egy bizonyos ideig és gondolatai megrémítették. Megszólalt a király és mondta: Bélsacczár, az álom és megfejtése ne rémítsen meg téged! Felelt Bélsacczár és mondta: Uram! Az álom a te gyűlölőidnek és megfejtése ellenségeidnek! ¹⁷ A fa, melyet láttál, a mely nőtt és erősödött s magassága fölért az égig és ellátszott az egész földön, ¹⁸ s lombozata szép s gyümölcse sok és táplálék rajta mindnek, alatta lakozik a mező vadja s ágaiban laknak az ég madarai: ¹⁹ te vagy az, oh király, a ki nőttél és megerősödtél s nagyságod nőtt, fölért az égig s uralmad a föld végéig. ²⁰ Hogy pedig a király látott egy őrt és szentet, a mint alászállt az égből és mondta: vágjátok ki a fát és rontsátok meg, ámde gyökereinek tőkéjét a földben hagyjátok és pedig vas- és rézbilincs közben a mező füve között s az ég harmatától áztassák s a mező vadjával legyen osztályrésze, míg hét időszak el nem halad felette: ²¹ ez a megfejtés, oh király, s a Legfelsőnek végzése az, a mely érte uramat, a királyt. ²² Téged ugyanis kiűznek az emberek közül s a mező vadjával lesz lakásod, s füvet, mint ökrökkel fognak etetni veled s az ég harmatjából áztatnak s hét időszak fog elhaladni fölötted, míg meg nem tudod, hogy uralkodó a Legfelső az emberi királyságon, és a kinek akarja, adja azt. ²³ S hogy azt mondták, hogy hagyják meg a fa gyökereinek tőkéjét: királyságod neked megmarad, mihelyt megtudod, hogy az Ég uralkodik. ²⁴ Azért, oh király, tanácsom jónak tessenek neked, vétkeidet igazság által váltsd meg és bűneidet szegényeken való könyörülés által, hátha lesz tartama a te boldogságodnak. ²⁵ Mindez elérte Nebúkadnecczár királyt.

²⁶ Tizenkét hónap multán járt vala Babel királyi pa-

lotáján. ²⁷ Megszólalt a király és mondta: Nemde, ez az a nagy Babel, melyet én építettem királyi székvárosomnak erőm hatalmával s díszem dicsőségére! ²⁸ Még a király szájában volt a szó és hang szállt le az égből: Neked mondják, oh Nebúkadnecczár király, uralmad eltávozott tőled. ²⁹ S az emberek közül kiűznek téged, s a mező vadjával lesz lakásod, fűvel mint az ökröket fognak etetni téged; s hét időszak fog elhaladni fölötted, a míg meg nem tudod, hogy uralkodó a Legfelső az emberi királyságon s a kinek akarja adja azt. ³⁰ Abban az órában beteljesedett a szó Nebúkadnecczáron; s az emberek közül kiüzetett, s fűvet evett, mint az ökrök s az ég harmatjából áztatták a testét, míg a haja meg nem nőtt, mint a sasoké és körmei, mint a madaraké. ³¹ Napok múltán én Nebúkadnecczár az ég felé emeltem szemeimet s eszem hozzám visszatért s a Legfelsőt áldottam s az örökké élőt dicsértem s magasztaltam, a kinek uralma örök uralom és királysága nemzedéknél meg nemzedéknél tart, ³² s mind a földnek lakói mint a semmi tekintetnek, s az ő akarata szerint cselekszik az ég seregével s a föld lakóival s nincsen, a ki kezeit megakadályozná s azt mondaná neki: mit cselekedtél? ³³ Abban az időben visszatért hozzám eszem és királyságom dicsőségére díszem és fényem visszatért hozzám, és tanácsosaim s nagyjaim engem fölkerestek, királyságom fölé helyeztettem és kiváló nagyság hozzáadatott nekem. ³⁴ Most tehát én Nebúkadnecczár dicsérem, dicsőítem és magasztalom az egek királyát, kinek mind a cselekedetei igazság s útjai jog s a kik a gögösségben járnak, azokat lealacsonyíthatja.

¹ Bélsacczár király nagy lakomát készített ötezer nagy-**5.** jának s az ezer előtt bort ivott. ² Bélsacczár a bornak kedvében mondta, hogy hozzák el az arany és ezüst edényeket, a melyeket kivitt atyja Nebúkadnecczár a Jeruzsálemben levő templomból, hogy igyanak belőlük a király s nagyjai, feleségei és ágyasai. ³ Ekkor elhozták az arany edényeket, a melyeket kivittek az Isten háza templomából, mely Jeruzsálemben volt; és ittak belőlük a király s nagyjai, feleségei s ágyasai. ⁴ Ittak bort s dicsérték az arany, ezüst, réz, vas, fa és kő-isteneket. ⁵ Abban az órában előjöttek emberi kéznek ujjai és irtak a lámpással szemben a királyi palota falának meszére, a király pedig látta tövét a kéznek, a mely irt. ⁶ Ekkor a király arcza fénye elváltozott rajta és gondolatai elrémitették és csipőjének izületei megoldódtak és térdei egymáshoz ütődtek. ⁷ A király erővel kiáltott, hogy hozzák be a jósokat, kaldeusokat és csillagjóslókat. Megszólalt a király és mondta Babel bölcseinek: Minden ember, a ki elolvassa ezt az irást és megfejtését megjelenti nekem, bibort fog ölteni és arany lánczot a nyakára és mint harmadik fog uralkodni a királyságban. ⁸ Ekkor bementek mind a király bölcsei, de nem tudták elolvasni az irást, se nem megfejtését tudatni a királylyal. ⁹ Ekkor Bélsacczár király nagyon megrémült és arcza fénye elváltozott rajta, és nagyjai megzavarodtak. ¹⁰ A király s nagyjainak szavai folytán a királyné bement a lakoma házába; megszólalt a királyné és mondta: Oh király, örökké élj! Ne rémitsenek téged gondolataid s arczod fénye ne változzék el! ¹¹ Van egy férfi királyságodban, a kiben a szent istenek szelleme van s atyád napjaiban világosság és értelmesség s bölcsesség, a milyen az istenek bölcsesége, taláztatott benne; a

király pedig, atyád Nebúkadnecczár — az irástudók, jósok, kaldeusok, csillagjóslók nagyjává, állította föl a te atyád a király. ¹² Mivel hogy kiváló szellem és tudás és értelmesség, álmok megfejtése, titkok megjelentése és csomók megoldása találtatott benne, Dániélben, akinek a király Bélsacczárrá tette a nevét: most hát Dániél hivassék s a megfejtést jelentse meg. ¹³ Ekkor Dániél bevitetett a király elé; megszólalt a király és mondta Dániélnek: Te vagy az a Dániél a Jehúdabeli számkivetés fiai közül való, a kiket elhozott atyám a király Jehúdából? ¹⁴ Hallottam rólad, hogy istenek szelleme van benned és világosság, értelmesség s kiváló bölcsesség találtatott benned. ¹⁵ Most pedig behozattak elém a bölcsék, a jósok, hogy elolvassák ezt az irást és hogy megfejtését tudassák velem, de nem tudják a dolog megfejtését megjelenteni. ¹⁶ Én pedig hallottam rólad, hogy megfejtéseket tudsz adni és csomókat megoldani; most tehát ha tudod elolvasni az irást s a megfejtését velem tudatni, bibort fogsz ölteni s arany lánczot a nyakadra és mint harmadik fogsz uralkodni a királyságban. ¹⁷ Ekkor felelt Dániél és mondta a király előtt: Ajándékaid a tieid legyenek és jutalmaidat másnak adjad; de az irást elolvasom a királynak s a megfejtést tudatom veled. ¹⁸ Te, oh király — a legfelső Isten királyságot, nagyságot, méltóságot es díszet adott a te atyádnak Nebúkadnecczárnak. ¹⁹ És azon nagyság miatt, melyet adott neki, mind a népek, nemzetek s nyelvek reszkettek és féltek tőle; a kit akart, megölt s a kit akart, életben hagyott; a kit akart, fölemelt s a kit akart, lealacsonyított. ²⁰ S midőn fenhéjazott a szive s lelke a kevélységig elkeményedett, ledöntetett királyi trónjáról és a méltóságot elvették tőle. ²¹ És az emberek fiai kö-

zül kiüzetett és szivét az állatéval tették egyenlővé s vadszamarakkal volt a lakása, füvel, mint az ökröket etették őt és az ég harmatjával áztatták a testét, a mig meg nem tudta, hogy uralkodó a legfelső Isten az emberek királyságán s a kit akar, állítja föléje. ²² Te pedig fia Bélsacczár szivedet meg nem aláztad, mind a mellett, hogy mindezt tudtad; ²³ s az egek ura fölé emelkedtél és házának edényeit eléd hozták s te meg nagyjaid, nejeid és ágyasaid bort isznak belőlük, és az ezüst, arany, réz, vas, fa s kőisteneket dicsérted, a kik nem látnak s nem hallanak s nem tudnak; az Istent pedig, a kinek kezében van a lelked s a kiéi mind a te utjaid, nem tisztelted. ²⁴ Ekkor ő előle küldetett egy kéznek a töve s ez az írás jegyeztetett föl. ²⁵ Ez az írás pedig, a mely följegyeztetett: Mené-mené, tekél, úfarszin. ²⁶ Ez a dolog megfejtése: Mené, megszámlálta Isten királyságodat és befejezte; ²⁷ tekél: megmértél a mérlegen s hiányosnak találtattál; ²⁸ perész: elszakasztatott a királyságod és odaadatott Médiának és Perzsiának. ²⁹ Ekkor meghagyta Bélsacczár s felöltötték Dániélre a bibort s aranyláncot a nyakára s kihirdették róla, hogy mint harmadik lesz uralkodó a királyságban. ³⁰ Azon éjjel megöletett Bélsacczár, a kaldeus király.

¹ És a méd Darjaves átvette a királyságot mintegy hat-**6.** vankét éves korában. ² Jónak tetszett Darjaves előtt s fölállított a királyság fölé százhusz szatrapát, hogy legyenek az egész királyságban, ³ azoknak föléje meg három főkormányzót, a kik közül az egyik Dániél volt, hogy ezek a szatrapák nekik számot adjanak s a király ne legyen károsítva. ⁴ Ekkor ez a Dániél felülmulta a főkormányzókat és szatrapákat, mivelhogy kiváló szellem volt

benne s a király arra gondolt, hogy őt föléje állítja az egész királyságnak. ⁵ Ekkor a főkormányzók és szatrapák ürügyet akartak találni Dániél ellen a királyság részéről, de semmi ürügyet és hibát nem tudtak találni, mivelhogy hűséges volt és semmi hanyagság és hiba nem találtatott rajta. ⁶ Ekkor ezek a férfiak mondták: Nem fogunk eme Dániél ellen semmi ürügyet találni, hacsak nem találunk ellene az ő Istene törvényében. ⁷ Ekkor ezek a főkormányzók és szatrapák rárontottak a királyra s így szólottak hozzá: Darjaves király, örökké élj! ⁸ Tanácskoztak mind a királyság főkormányzói, a kormányzók és szatrapák, a tanácsosok és helytartók, hogy elrendelnek egy királyi rendeletet és erősítenek egy tilalmat: hogy mindenki, a ki harmincz napig kér valamit bármely istentől vagy embertől, hacsak nem tőled, oh király, orozlánok vermébe vettessék. ⁹ Most tehát, oh király, állapítsd meg a tilalmat és iktasd be az irást, hogy meg ne lehessen változtatni Média és Perzsia törvénye szerint, a mely meg nem szünik. ¹⁰ Mindennélfogva Darjaves király beiktatta az irást és tilalmat. ¹¹ Dániél pedig, mihelyt megtudta, hogy be van iktatva az irás, bement házába — s felső szobájában voltak neki Jeruzsálem felé nyitott ablakai — s háromszor napjában leborult térdeire s imádkozott s hálát adott Istene előtt egészen úgy, a mint szokta tenni ennek előtte. ¹² Ekkor e férfiak rárontottak és találták Dániélt, a mint kér és könyörög Istene előtt. ¹³ Ekkor közeledtek és szóltak a király előtt a királyi tilalom felől: Nemde, tilalmat iktattál be, hogy minden ember, a ki harmincz napig bármely Istentől vagy embertől kér, hacsak nem tőled, oh király, orozlánok vermébe vettessék? Felelt a király s mondta: Bizonyos a dolog Media és Páris törvénye szerint, mely

meg nem szünik. ¹⁴ Ekkor feleltek és szóltak a király előtt: Dániél, a Jehúdabeli számkivetés fiai közül való, nem vetett reád ügyet, oh király, sem a tilalomra, melyet beiktattál, s háromszor napjában végzi könyörgését. ¹⁵ Ekkor a királynak, a mint a dolgot hallotta, nagyon rosszul esett és Dániélre fordította gondját, hogy megmentse és napnyugtáig erőlködött arra, hogy megszabadítsa. ¹⁶ Ekkor ama férfiak rárontottak a királyra, és mondták a királynak: Tudd meg, oh király, hogy törvénye az Médiának és Perzsiának, hogy semmi tilalmat és rendeletet, a melyet a király elrendelt, nem lehet megváltoztatni. ¹⁷ Ekkor meghagyta a király és elhozták Dániélt s bevetették az oroszlánok vermébe. Megszólalt a király s mondta Dániélnek: A te Istened, a kit te állandóan szolgálsz, ő fog megmenteni téged. ¹⁸ És elhozatott egy kő és tétetett a verem szájára; s lepecsételte a király pecsétjével s nagyjainak pecsétjével, hogy semmi dolog meg ne változzék Dániéllel. ¹⁹ Ekkor palotájába ment a király és bőjtölve töltötte az éjjelt s énekesnőket nem engedett vinni maga elé, s álma elköltözött tőle. ²⁰ Ekkor hajnalban kelt föl a király, virradatkor, és sietve az oroszlánok verméhez ment. ²¹ S midőn közeledett a veremhez, fájdalmas hanggal hívta Dániélt; megszólalt a király és mondta Dániélnek: Dániél, szolgálja az élő Istennek, Istened, kit te állandóan szolgálsz, meg tudott-e téged menteni az oroszlánoktól? ²² Ekkor beszélt Dániél a királylyal: Oh király, örökké élj! ²³ Istenem elküldötte az ő angyalát és elzárta az oroszlánok száját és nem bántottak engem, mivelhogy előtte érdem találtatott mellettem; és előtted is, oh király, bünt nem követtem el. ²⁴ Ekkor a királynak nagyon jól esett és meghagyta, hogy Dániélt felhozzák a verem-

ből: s felhozatott Dániél a veremből s semmi sérelem rajta nem találtatott, mivel hitt Istenében. ²⁵ És meghagyta a király és elhozták ama férfiakat, kik Dániélt megrágalmazták és az oroszlánok vermébe vetették őket, fiaikat s feleségeiket, s a verem aljára sem értek, és máris az oroszlánok hatalmukba kerítették őket s mind a csontjaikat összezúzták. ²⁶ Ekkor irt Darjaves király mind a népeknek, nemzeteknek s nyelveknek, a kik az egész földön laknak. Békétek nagy legyen! ²⁷ Tőlem kiadatott rendelet, hogy királyságom egész birodalmában reszkessenek s féljenek Dániél Istenétől, mert ő az élő Isten s örökké fönnmaradó; s az ő királysága meg nem rontható és uralma mindvégig tart. ²⁸ Megment és megszabadít és mivel jeleket és csodákat az égen s a földön, a ki megmentette Dániélt az oroszlánok hatalmából. ²⁹ Ez a Dániél pedig szerencsés volt Darjaves királysága alatt és a perzsa Kóres királysága alatt.

7. ¹ Bélsacczárnak, Babel királyának első évében álmodott Dániél, fejének látomásait az ő fekvőhelyén. Ekkor felírta az álmodot, elmondván a dolgok összegét. ² Megszólalt Dániél és mondta: Láttam látomásomban az éjszakában, s ime, az égnek négy szele előtör a nagy tengerre. ³ És négy nagy állat száll fel a tengerből, egymástól különbözők. ⁴ Az első olyan, mint az oroszlán és sasszárnyai vannak; láttam, a míg kitépettek szárnyai s föl-emeltetett a földről, két lábra állíttatott ember módjára, s embernek szive adatott neki. ⁵ S ime egy más állat, a második, medvéhez hasonló s az egyik oldalra állíttatott s három borda volt szájában fogai között; s így szóltak neki: kelj fel, egyél sok húst. ⁶ Ezután láttam, s ime egy másik, olyan mint párducz s négy madár-

szárnya volt neki a hátán, s négy feje volt az állatnak és hatalom adatott neki. ⁷ Ezután láttam éjjeli látomásokban s ime egy negyedik állat, rettenetes és félelmes és kiválóan erős, és nagy vasfogai voltak neki, evett és zúzott, a maradékot pedig lábaival taposta; s az különböző volt mind az előtte látott állatoktól, és tíz szarva volt neki. ⁸ Szemléltem a szarvakat s ime egy másik szarv, egy kicsi, nőtt föl közöttük, és három az előbbi szarvak közül kitépetett előle, s ime szemek, mint ember szemei, voltak e szarvon és száj, mely nagyokat beszél. ⁹ Láttam, míg nem trónok állítottak föl s egy napokban öreg leült; ruhája mint a fehér hó, fejének haja mint a tiszta gyapju, trónja tűznek lángjai, kerekei égő tűz. ¹⁰ Tűztenger húzódik és kiárad előle, ezernyi ezren szolgálják őt és tizezernyi tizezren állanak előtte; törvényt ül s könyvek nyitva vannak. ¹¹ Láttam, ekkor a nagy szavak hangja miatt, melyeket beszélt a szarv — láttam, míg nem megöletett az állat és megsemmisítettett a teste és tűznek adatott át elégésre. ¹² A többi állatnak pedig elvették uralmát, időtartam az életben adatott nekik ideig-óráig. ¹³ Láttam az éjjeli látomásokban, s ime, az ég felhőivel olyan mint ember fia jön vala s a napokban öreghez jutott és eléje engedték közeledni. ¹⁴ S neki adatott uralom, méltóság és királyság, és mind a népek, nemzetek és nyelvek neki szolgáltak; uralma örök uralom, mely meg nem szünik, és királysága meg nem rontható.

¹⁵ Megrendült a lelkem nekem Dániélnek hüvelyében, és fejem látomásai megrémitettek engem. ¹⁶ Közeledtem egyikhez az ott állók közül és bizonyosat kértem tőle mind e felől; megmondotta nekem s a dolgok megfejtését tudatta velem. ¹⁷ Ezek a nagy állatok, a melyek

négyen vannak: négy király fog támadni a földön; ¹⁸ de át fogják venni a királyságot a Legfelsőnek szentjei s birtokba fogják venni a királyságot örökké és örökön örökké. ¹⁹ Ekkor kívántam, hogy bizonyosat mondjon a negyedik állatról, a mely különböző volt valamennyitől; kiválóan rettenetes, fogai vasból, körmei rézből, evett, zúzott s a maradékot lábaival taposta; ²⁰ s a fején levő tiz szarvról s a másikról, mely felnőtt s a mely előtt három kihullott; ama szarvnak pedig szemei voltak és szája, mely nagyokat beszél és látszata nagyobb volt, mint társaié; ²¹ láttam, s ama szarv háborut viselt a szentekkel s legyőzte őket, ²² míg el nem jött a napokban öreg, és törvény adatott a Legfelső szentjeinek s elérkezett az idő s a királyságot birtokba vették a szentek. ²³ Így szólott: A negyedik állat egy negyedik királyság lesz a földön, mely különbözni fog mind a királyságoktól s megemészti az egész földet és eltiporja és összezúzza azt. ²⁴ A tiz szarv pedig — abból a királyságból tiz király fog támadni, s egy másik fog támadni utánuk s ő különbözni fog az előbbiektől s három királyt fog lealacsonyítani. ²⁵ És szavakat fog szólni a Legfelső ellen s a Legfelsőnek szentjeit fogja pusztítani, és azt véli, hogy megváltoztat időket és törvényt, és kezébe adatnak időig s időkig és fél időig. ²⁶ És törvény fog ülni s uralmát elveszik végig való kiirtásra és megsemmisítésre. ²⁷ És királysága és uralma és nagysága az egész ég alatt levő királyságoknak átadatott a Legfelső szentjei népének; királysága örök királyság és mind a hatalmak neki fognak szolgálni s engedelmeskedni. ²⁸ Eddig a dolog vége. Én Dániél — nagyon megrémítettek engem gondolataim s arczom fénye elváltozott rajtam, a dolgot pedig szivemben megőriztem.

¹ Bélsacczár király királyságának harmadik évében látomás jelent meg nekem, Dániélnek, az után, mely kezdetben megjelent nekem. ² Láttam a látomásban és volt, midőn láttam, én Súsán fővárosban voltam, a mely Élám tartományban van; s láttam a látomásban, s én az Úlaj folyónál voltam. ³ Fölemeltem szemeimet s láttam, s ime egy kos a folyó előtt áll és két szarva van neki, a két szarv pedig magas s az egyik magasabb a másodiknál, s a magasabb utóbb nőtt ki. ⁴ Láttam a kost, a mint dőf nyugatra és északra s délre és mind az állatok nem állnak meg előtte és nincs ki hatalmából megmentene; és akarata szerint cselekedett és nagyot művelt. ⁵ Én pedig oda figyeltem s ime egy kecskebak jön nyugat felől az egész föld színén, s nem is érintette a földet; s a baknak tekintélyes szarva volt szemei között. ⁶ És elérkezett a két szarvú koshoz, melyet láttam állni a folyó előtt s nekiszaladt erejének dühével. ⁷ És láttam őt, a mint odaért a kos mellé és keseredetten neki ment, leverte a kost s összetörte két szarvát s nem volt erő a kosban, hogy megálljon előtte; ekkor leteperte a földre, letaposta és nem volt, ki megmentené a kost hatalmából. ⁸ A kecskebak pedig felette nagygyá lett s a mint elhatalmasodott, letörött a nagy szarv és négy tekintélyes nőtt föl helyébe az égnek négy szele felé. ⁹ S az egyikből közölük származott egy kicsi szarv, de szerfölött nagygyá lett, dél felé és kelet felé és a diszes ország felé. ¹⁰ És nagygyá lett az ég seregéig és ledöntött a földre a seregből s a csillagokból némelyeket és letaposta azokat. ¹¹ És egészen a sereg vezéréig emelkedett föl és attól elvétetett az állandó áldozat s ledöntetett szentélyének helye, ¹² és egy sereg odaadatik az állandó áldozat miatt a bűnért — és ledöntötte a földre az igazsá-

got és a mit cselekedett, abban szerencsés volt. ¹³ Hallottam egy szentet, a mint beszélt, és mondta egy szent ama bizonyosnak, a ki beszélt: Meddigre szól a látomás az állandó áldozatról és az iszonyatos bünről, mióta taposásra adott szentélyt is, sereget is? ¹⁴ És szólt hozzám: Kétezer háromszáz estig reggelig s igazához jut a szentély. ¹⁵ És volt, midőn én, Dániél, láttam a látomást, kerestem az értelmet, s ime velem szemben állott valaki, ki férfiúnak látszott. ¹⁶ És hallottam emberi hangot az Úlaj partjai közt, felkiáltott és mondta: Gábriél, értelmezd ennek a látomást. ¹⁷ S odajött mellem, a hol álltam s midőn jött, megijedtem és arczomra borultam; és szólt hozzám: Értsd meg, ember fia, mert végnek idejére szól a látomás. ¹⁸ S midőn hozzám beszélt, mély álomban arczommal a földre borultam; megérintett engem és felállított ott, a hol álltam. ¹⁹ És mondta: Ime, tudatom veled azt, a mi lesz a haragvás utolján, mert végnek határidejére szól. ²⁰ A kos, melyet láttál, a két szarvú: Média és Perzsia királyai. ²¹ A szőrös bak pedig Jáván királya; s a nagy szarv, mely szemek között van, az az első király. ²² S az, hogy letörött és négy támadt helyébe: négy királyság fog támadni a nemzetekből, de nem az ő erejéből. ²³ Királyságuk végén pedig, a mint megtelik a bünösök büne, támadni fog egy király, kemény arcú és fondorlatokhoz értő; ²⁴ és elhatalmasodik ereje, de nem önerejéből, és csodálatosan fog pusztítani és szerencsés lesz és cselekedni fog s el fog pusztítani hatalmasokat és a szentek népét. ²⁵ És esze által szerencsés lesz a kezével végzett cselfogásban és szívében fenhéjazik és gondtalanság közt sokakat elpusztít és a vezérek vezére ellen támad, de kéz nélkül fog megtörni. ²⁶ S az este és reggelnek látomása, a mely mon-

datott, az igaz. Te pedig zárd el a látomást, mert sok időre szól. ²⁷ Én Dániél pedig oda lettem, beteg voltam napokon át; s fölkeltem, elvégeztem a király munkáját. Álmélkodtam a látomás miatt, de senki észre nem vette.

¹ Első évében Darjavesnek, Achásvérós fiának, Média **9.** magzatjából, a ki királylyá tétetett a kaldeusok királysága fölé, ² uralkodása első évében, én Dániél kutatam a könyvekben az évek számát, a melyekről lett az Örökkévaló igéje Jirmejához a prófétához, hogy Jeruzsálem romjai fölött el hagy telni hetven évet. ³ És fordítottam arczomat az Úrhoz, az Istenhez, hogy keressek imádságot és könyörgést, bőjtben meg zsákban és hamuban. ⁴ És imádkoztam az Örökkévalóhoz, Istenemhez s vallomást tettem és mondtam: Oh, én Uram, a nagy és félelmetes Isten, a ki megőrzi a szövetséget és a szeretetet azok számára, kik őt szeretik s a kik parancsolatait megőrzik! ⁵ Vétkeztünk, bűnt követtünk el, gonoszul cselekedtünk és felláztunk, s eltértünk a te parancsolataidtól s törvényeidtől; ⁶ s nem hallgattunk szolgálóidra, a prófétákra, a kik a te nevedben beszéltek királyainkhoz, nagyjainkhoz és őseinkhez s az ország egész népéhez. ⁷ Tied, Uram, az igazság, s miénk az arcznak szégyene, mint az van e mai napon, Jehúda embereié és Jeruzsálem lakóié s egész Izraélé, a kik közel vannak és a kik távol vannak mindazon országokban, a hová eltaszítottad őket hűtlenségükért, a melylyel hűtelenkedtek ellened. ⁸ Örökkévaló, mienk az arcznak szégyene, királyainké, nagyjainké és őseinké, a kik vétkeztünk ellened; ⁹ az Úré, Istenünké az irgalom és a megbocsátás, mert mi felláztunk ellene, ¹⁰ s nem hallgattunk az Örökkévaló, a mi Istenünk szavára, hogy

járnánk tanai szerint, a melyeket elénk adott szolgálói a próféták által. ¹¹ És egész Izraél megszegte tanodat s letért, nem hallgatva szavadra; reánk omlott az átok és az eskü, a mely irva van Mózesnek, Isten szolgájának tanában, mert vétkeztünk ellene. ¹² És föntartotta szavát, a melyet szólt rólunk és biráinkról, kik birák voltak felettünk, elhozván reánk nagy veszedelmet, úgy hogy nem történt az egész ég alatt, a milyen történt Jeruzsálemben; ¹³ a mint irva van Mózes tanában, ez az egész veszedelem jött reánk, de nem fohászkodtunk az Örökkévalóhoz, a mi Istenünkhöz, megtérve bűneinktől s belátva a te igazságodat. ¹⁴ És örködött az Örökkévaló a veszedelem fölött és elhozta reánk, mert igazságos az Örökkévaló a mi Istenünk mind az ő tetteiben, a melyeket tett, de mi nem hallgattunk szavára. ¹⁵ És most, oh Uram, Istenünk, a ki kivezeted népedet Egyiptom országából erős kézzel s nevet szereztél magadnak, mint az van e mai napon, mi vétkeztünk, gonoszok voltunk. ¹⁶ Uram, minden igazságod szerint forduljon el, kérlek, haragod s indulatod városodtól, Jeruzsálemtől, a te szent hegyedtől, mert vétkeink által és őseink bűnei által Jeruzsálem s a te néped gyalázattá lett mind a körülöttünk levőknek. És most hallgass, oh Istenünk, szolgád imádságára s könyörgéseire s világítsd arczodat elpusztult szentélyed felé, Uram kedvéért. ¹⁸ Hajlitsd, oh Istenem, füledet s halljad, nyisd meg szemeidet és nézd pusztulásunkat s a várost, mely fölött neved neveztetik, mert nem a mi igazságunkért visszük könyörgésünket te eléd, hanem a te nagy irgalmadért. ¹⁹ Uram, halljad, Uram, bocsáss meg, Uram, figyelj és cselekedj, ne késél; a te kedvedért, Istenem, mert a neved neveztetik városod fölött és néped fölött. ²⁰ Én még egyre beszél-

tem s imádkoztam s bevallottam vétkeket s népemnek Izraélnek vétkeit s könyörgésemet vittem az Örökkévaló, az én Istenem elé az én Istenem szent hegyéért —²¹ én még egyre beszéltem az imádságban, és a férfi Gábriél, a kit a kezdetben láttam a látomásban fáradságtól kifáradtan, hozzám érkezett az estéli áldozat idején; ²² és értelmezve beszélt velem és mondta: Dániél, most jöttem el, hogy oktassalak értelemre. ²³ Könyörgésed kezdetén kijött az ige s én eljöttem tudtadra adni, mert kedvelt ember vagy; ügyelj hát az igére s értsd meg a látomást. ²⁴ Hetven hét van megszabva népedre és szent városodra, a büntett befejezésére és a vétek betöltésére és a bűnök engesztelésére és az örök igazság elhozására és a prófétai látomás megpecsételésére és a szentek szentjének fölkenésére. ²⁵ S tudjad s értsd meg: attól, hogy kiindult az az ige Jeruzsálem helyreállítására és fölépítésére egész a fejedelmi fölkenésig hét hét van; és hatvankét hét múlva újból felépíttetik térség és árok, és pedig az idők szorultságában. ²⁶ A hatvankét hét után pedig kiirtatik egy fölkenés és nincs senkije; s a várost és a szentélyt elpusztítja egy fejedelemnek népe, a ki elérkezik és kinek vége lesz áradatban és végig lesz háboru, pusztulás van elhatározva. ²⁷ És erős szövetséget köt sokakkal egy hétig, s egy fél héten át beszüntet vágó áldozatot és lisztáldozatot s undokságok szárnyán pusztító jön, egész addig, hogy a végzet és határozat ráömlik a pusztítóra.

10. ¹ Kóresnek, Perzsia királyának harmadik évében egy ige nyilvánított Dániélnek, a ki így neveztetett el: Bélsacczár, s igaz az ige és nagy az időszak; megértette az igét s nagy értéke volt a látomásban. ² Ama

napokban én Dániél gyászoltam három teljes héten át; ³ kedvelt kenyeret nem ettem s hús és bor nem jött szájamba s kenni nem kentem magamat, mignem letelt három teljes hét. ⁴ És az első hónap huszonnegyedik napján — és én voltam a nagy folyamnak, a Chiddékelnek partján — ⁵ fölemeltem szemeimet, és láttam s ime egy lenbe öltözött férfi s dereka átövezve úfázi arannyal; ⁶ teste pedig olyan, mint a tarsis s arcza mint a villám, látszata s szemei mint a tüzes fáklyák s karjai meg lábai mint a simított réznek szine; szavainak hangja pedig olyan, mint zúgó tömegnek hangja. ⁷ És én, Dániél, egyedül láttam a látomást, de az emberek, kik velem voltak, nem látták a látomást; azonban nagy ijedség esett reájuk, elrejtözve megszöktek. ⁸ S én egyedül maradtam s láttam ezt a nagy látomást s nem maradt bennem erő; s arczom fénye elváltozott rajtam torzulásig s nem tartottam meg erőt. ⁹ S hallottam szavainak hangját; és a mint meghallottam szavainak hangját, mély álomban arczomra borultam s arczommal a földre. ¹⁰ S ime egy kéz érintett meg engem s megrázott, térdeimre s kezeim tenyerére állitva engem. ¹¹ És szólt hozzám: Dániél, kedvelt férfiú, értsd meg a szavakat, a melyeket én hozzád szólok s állj fel, a hogy álltál, mert most kiküldettem hozzád. S midőn beszéltem vele e szóval, fölálltam remegve. ¹² Ne félj, Dániél, mert az első naptól kezdve, hogy értésre adtad szivedet és arra, hogy bőjtölj Istened előtt, meghallgattattak szavaid s én eljöttem szavaidra. ¹³ És Perzsia királyságának vezére velem szemben állott huszonegy napig s ime Mikháél, a legelső vezérek egyike, jött segítségemre, és én ottmaradtam Perzsia királyai mellett. ¹⁴ És jöttem, hogy megértessem veled azt, a mi érni fogja népedet

az idők végén, mert még időkre szól a látomás. ¹⁵ És midőn beszélt velem e szavak szerint, földre fordítottam arczomat s elnémultam. ¹⁶ S ime valaki, a ki ember fiához hasonlít, megérinti ajkaimat; s megnyitottam számat s beszéltem és szóltam ahhoz, a ki velem szemben állt: Uram, a látomás által fordulnak bennem fájdalmaim és nem tartottam meg erőt; ¹⁷ s hogyan lenne képes ez uramnak szolgája beszélni ez urammal? Hisz én — mostantól kezdve nem áll meg bennem erő, lélekzet sem maradt bennem. ¹⁸ S újból megérintett engem valaki, a ki embernek látszott s erősített engem, ¹⁹ s mondta: Ne félj, kedvelt férfit, béke veled, erős meg erős légy. S midőn velem beszélt, megerősödtem és mondtam: Beszéljen uram, mert megerősítettél engem. ²⁰ Mondta: Tudod-e, miért jöttem te hozzád? Most pedig visszatérek, hogy harcoljak Perzsia vezérével; s a mint azzal végzek, ime Jáván vezére jön. ²¹ Azonban megjelentem neked, a mi föl van jegyezve az igazság irásában, és nincs egy sem, ki erősködik mellettem ezek ellenében, csak Mikháél, a ti vezértek.

¹ Én pedig a méd Darjaves első évében ott álltam **11.** erősítőül és ótalmul neki. ² És most megjelentem neked az igazat. Ime még három királya támad Perzsiának, a negyedik pedig gazdag lesz, nagyobb gazdagsággal valamennyinél, s a mint gazdagsága által megerősödik, mindet fölgerjeszti Jáván királysága ellen; ³ majd támad egy vitéz király s uralkodik nagy uralommal, és cselekedni fog akarata szerint. ⁴ S a mint támad, megtöretik a királysága és szétoszlik az égnek négy szele felé; de nem az ivadéka részére, s nem az ő uralma szerint, melylyel uralkodott, mert kitépetik a királyság és pedig mások részére ezeken kívül. ⁵ És

megerősödik a Délnek királya, s egy a vezérei közül erősödik ő föléje és uralkodó lesz, nagy uralom az ő uralkodása. ⁶ És évek multán szövetkeznek, és a Dél királyának leánya elmegy az Észak királyához, hogy egyezséget tegyen; de a kar nem tartja meg erejét, s ő sem állhat meg a karjával, és odaadatik a leánya, meg a kik őt oda hozták, meg szülője és a ki erősítője amaz időkben. ⁷ És támad gyökereinek sarjából való a helyére s elmegy a hadsereg ellen s behatol az Észak királyának erősségébe s elbánik velük s győztes lesz; ⁸ s isteneiket is öntött képeikkel, drága edényeikkel, ezüstöt meg aranyat fogságba viszi Egyiptomba s ő éveken át eláll az Észak királyától. ⁹ S majd jön a Dél királyának királyságába, de vissza fog térni a saját földjére. ¹⁰ Fiai pedig harczra támadnak és összegyűjtik számos hadseregük tömegét, s az behatolva behatol és elárasztva átvonul; s ujból harczra támad egészen az ő erősségéig. ¹¹ Ekkor nekikeseredik a Dél királya s kivonul s harczol vele, az Észak királyával; ez fölállit nagy tömeget, de átadatik a tömeg, amannak kezébe. ¹² És elvitetik a tömeg, s felfuvalkodik szive s elejt tizezreket, de győzni nem fog. ¹³ Visszatér ugyanis az Észak királya s fölállit egy tömeget az elsőnél számosabbat, s időknek, éveknek multával hatolva behatol nagy hadsereggel és bőséges készlettel. ¹⁴ És amaz időkben sokan támadnak a Dél királya ellen és néped erőszakos fiai felemelkednek, hogy a látomást megállapítsák, de meg fognak botlani. ¹⁵ És jönni fog az Észak királya és töltést hány föl és bevesz erősített várost, a Délnek karjai pedig nem állnak meg, válogatottjainak népe sem, s nincs erő megállásra. ¹⁶ És cselekszik majd, a ki ellene jön, akarata szerint és nem áll meg semmi előtte; s

megállapodik a Disz országában s végpusztítás a kezében. ¹⁷ És arra fordítja arczát, hogy erővel behatoljon egész királyságába, de egyezséget tesz vele; asszonyok leányát adja neki, hogy azt megrontsa, de az meg nem áll és nem lesz az övé. ¹⁸ És fordítja arczát a szigetek felé és bevesz sokakat, de egy hadvezér megszünteti a neki szánt gyalázását, ép csak gyalázását adja neki vissza. ¹⁹ Erre visszafordítja arczát országának erősségei felé, de megbotlik, elesik s nem található. ²⁰ És támad helyébe egy, a ki a királyság ékességére szorongatót járat, de egynehány nap mulva megtöretik, sem nem haraggal, sem nem háboru által. ²¹ Es támad helyére egy megvetni való, kire nem adták rá a királyság fönségét; s jön gondtalanság közben és magához ragadja a királyságot hízékedéssel. ²² És elárasztó karok által elsodortatnak előle és megtöretnek, s a szövetség fejedelme is. ²³ A vele való szövetekezés után is csalárdságot követ el; s felvonul s hatalomra kap kevés néppel. ²⁴ Gondtalanság közben, a tartomány kövérjébe fog behatolni s olyat tesz, a mit nem tettek ősei, sem őseinek ősei; prédát és zsákmányt és vagyont szór nekik és az erősségek ellen kigondolja gondolatait, de csak ideig. ²⁵ És fölgerjeszti az ő erejét és szivét a Délnek királya ellen nagy hadsereggel, a Délnek királya pedig háborura támad nagy és felette hatalmas hadsereggel, de meg nem áll, mert kigondolnak ellene gondolatokat. ²⁶ Ugyanis az ő ételéből evők fogják őt megtörni, és hadserege elsodródik, és elesnek sokan a megöltek. ²⁷ És a királyoknak, mindkettőnek szíve a gonosztevésre, egy asztal mellett hazugságot beszélnek; de nem sikerül, mert még határidőre szól a vég. ²⁸ Visszatér országába nagy vagyonnal, szíve pedig a szent

szövetség ellen cselekszik, és visszatér az ő országába.²⁹ A határidőre újból behatol a Délbe, de nem úgy lesz, mint az első és az utolsó ízben.³⁰ Jönnek ugyanis ellene Kittimbeli hajók s elcsügged, s újból megharagszik a szent szövetség ellen és cselekedni fog; s újból ügyel a szent szövetség elhagyóira.³¹ És karok fognak támadni tőle s megszenségtelenítik a szentélyt, az erősséget, s elmozdítják az állandó áldozatot és elhelyezik a pusztító undokságot.³² És a szövetség gonosz megszegőit elcsábítja hízékedéssel, de az Istenét ismerő nép erős lesz és cselekszik.³³ És a népnek belátói oktatni fognak sokakat; de el fognak botlani kard és tűzláng által, fogság és prédálás által sok időn át.³⁴ De botlásukban segítve lesznek csekély segítséggel, és sokan csatlakoznak hozzájuk hízékedéssel.³⁵ És a belátók közül botlani fognak, hogy köztük olvasszon, válogasson s fehérítsen a végnek idejéig, mert az még határidőre szól.³⁶ És akarata szerint fog cselekedni a király és magasra és nagyra emelkedik minden isten fölé s az Istenek Istene ellen csodálatosakat fog beszélni s szerencsés lesz, míg vége nem lesz a haragnak, mert el volt határozva, megtörtént.³⁷ Őseinek istenségére sem ügyel, arra sem, mely gyönyörüsége az asszonyoknak és semmiféle istenségre nem ügyel, hanem mind fölé emelkedik.³⁸ De az erősségek istenét, az ő helyén fogja tisztelni s oly istent, a kit nem ismertek, tisztelni fog arannyal, ezüsttel, drága kővel és drágaságokkal.³⁹ És el fog bánni az erősségek váraival az idegen istennel társulva; a kiket elismer, azoknak sok tiszteletet juttat és uralkodniok engedi sokak fölött s földet osztogat díjképen.⁴⁰ És a végnek idején összeütközik vele a Délnek királya, s vihar közt támad rá az Észak királya szekérhaddal s lovasokkal és sok hajóval s be-

hatol az országokba és elárasztva átvonul. ⁴¹ És behatol a Disz országába és sokan megbotlanak; ezek pedig megmenekülnek kezéből: Edóm s Móáb és Ammón fiainak zsengeje. ⁴² S kinyújtja kezét az országok ellen, Egyiptom országának sem lesz menekülése. ⁴³ És uralkodni fog az arany és ezüst kincsek fölött s mind az Egyiptom drágaságai fölött és Libyabeliek meg Kúsbeliak kísérik őt. ⁴⁴ De hírek fogják őt rémiteni kelet felől és észak felől és ki fog vonulni nagy indulattal, hogy megsemmisítsen, elpusztítson sokakat, ⁴⁵ s felüti palotája sátrait a tengerek és a szent Disz hegye között s elér végéhez s nincsen számára segítő.

¹ És abban az időben támad Mikháél, a nagy vezér, a **12.** ki mellettük áll a te néped fiainak és léssen szorongatás ideje, milyen még nem volt, a mióta nemzet létezik, egészen addig az időig; és abban az időben meg fog menekülni a te néped, mindenki, a ki fölírva találtatik a könyvben. ² És sokan a föld porában alvók közül föl fognak ébredni: ezek örök életre s amazok gyalázatra, örök undorodásra. ³ De a belátók fényleni fognak, mint az égboltozat fénye, s azok, a kik sokakat igazságra visznek, mint a csillagok mind örökké. ⁴ Te pedig, Dániél, zárd el a szavakat s pecsételjed le a könyvet a vég idejéig: buzgólkodni fognak sokan és gyarapodik a tudás. ⁵ És láttam én, Dániél, s ime más ketten állnak, az egyik a folyó partján innen, a másik a folyó partján tulnan. ⁶ És mondta a lenbe öltözött férfiúnak, a ki a folyó vizein fölül volt: Meddig a csodák vége? ⁷ És hallottam a lenbe öltözött férfiút, ki a folyó vizein fölül volt s fölemelte jobbát s balját az ég felé s esküdött az örökké előre: egy időszak, két időszak s egy félnek

multáig ; s midőn végkép szétzúzzák a szent nép hatalmát, bevégződnek mindezek. ⁸ Én hallottam ugyan, de nem értettem meg ; és mondtam : Uram, mi ezeknek utólja ? ⁹ Mondta : Menj, Dániél, mert bezárva, lepecsételve vannak a szavak a végnek idejéig. ¹⁰ Meg fognak válogatni s fehérittetni s olvasztatni sokan és gonoszul cselekesznek ; mind a gonoszok nem fognak érteni, de a belátók fognak érteni. ¹¹ És attól az időtől kezdve, hogy elvitetik az állandó áldozat és hogy elhelyezik a pusztító undokságot ezerkétszázkilenczven nap. ¹² Boldog az, a ki vár s megéri az ezerháromszázharminczöt napot. ¹³ Te pedig menj a vég felé, s nyugodni fogsz és fel fogsz támadni sorsodra a napok végén !

EZRA.

¹ És első évében Kóresnek, Perzsia királyának, midőn 1. beteljesedett az Örökkévaló igéje Jirmeja szájából, fölébresztette az Örökkévaló Kóresnek, Perzsia királyának szellemét, és hirt küldött szét egész királyságában s irásban is, mondván: ² Igy szól Kóres, Perzsia királya: Mind a földnek királyságait nekem adta az Örökkévaló, az ég Istene; s ő meghagyta nekem, hogy építsek neki házat Jeruzsálemben, a mely Jehúdában van. ³ Bárki köztetek van az ő egész népéből, legyen vele az ő Istene s menjen föl Jeruzsálembe, a mely Jehúdában van, s építse fel házat az Örökkévalónak, Izraél Istenének, az azon Isten, a ki Jeruzsálemben van. ⁴ S mindenki, a ki megmaradt, mindazon helyekből, a hol ő tartózkodik, támogassák őt az ő helyének emberei ezüsttel s arannyal s vagyonnal s marhával, a felajánlott adomány mellett az Isten házának, mely Jeruzsálemben van. ⁵ S fölkeltek Jehúda és Benjáminnak atyai házaik fejei s a papok s a leviták, mindenki, a kinek az Isten fölébresztette szellemét, hogy fölmenjenek, hogy építsék az Örökkévaló házat, mely Jeruzsálemben van. ⁶ És mind a körülöttük levők megerősítették kezeiket, ezüstedényekkel, arannyal, vagyonnal s mar-

hával és drágaságokkal, mindazonkívül, a mit felajánlottak.

⁷ Kóres király pedig kiadta az Örökkévaló házának edényeit, a melyeket elvitt volt Nabúkadnecczár, Jeruzsálemből s betette istenének házába. ⁸ Kiadta azokat Kóres, Perzsia királya Mitredát a kincstáros kezébe és leszámlálta azokat Sésbacczárnak, Jehúda fejedelmének. ⁹ És ez a számuk: arany medencze harmincz; ezüst medencze ezer; metszőkés huszonkilencz. ¹⁰ Arany serleg harmincz; másodrendü ezüst serleg négyszáztiz; egyéb edény ezer. ¹¹ Mind az edények aranyból és ezüsből valók; ötezernégyszáz. Mindezt fölvitte Sésbacczár, midőn fölvitetett a számkivetettség Bábelből Jeruzsálembe.

2. ¹ És ezek a tartomány fiai, a kik fölmentek a számkivetettek fogságából, a kiket számkivetett Nebúkadnecczár, Bábel királya Bábelbe, és visszatértek Jeruzsálembe és Jehúdába, kiki az ő városába; ² a kik jöttek Zerúbábellel, Jészúával, Nechemjával, Szerájával, Reélájával, Mordekhájjal, Bilsánnal, Mispárral, Bigvájjal, Rechúmmal, Báanával, Izraél népe fiainak száma:

³ Pareós fiai, kétezerszázhetvenkettő. ⁴ Sefatja fiai, háromszázhetvenkettő. ⁵ Árach fiai, hétszázhetvenöt. ⁶ Páchat-Móáb fiai, Jészúa és Jóáb fiaitól kétezernyolcszáztizenkettő. ⁷ Élám fiai, ezerkétszázötvennégy. ⁸ Zattú fiai, kilenczszáznegyvenöt. ⁹ Zakkáj fiai, hétszázhatvan. ¹⁰ Báni fiai, hatszáznegyvenkettő. ¹¹ Bébáj fiai, hatszázhuszonhárom. ¹² Azgád fiai, ezerkétszázhuszonkettő. ¹³ Adónikám fiai, hatszázhatvanhat. ¹⁴ Bigváj fiai, kétezerötvenhat. ¹⁵ Ádin fiai, négyszázötvennégy. ¹⁶ Átér fiai Jechizkijától, kilenczvennyolcz. ¹⁷ Béczáj fiai, három-

százhuszonhárom. ¹⁸Jóra fiai, száztizenkettő. ¹⁹Chásúm fiai, kétszázhuszonhárom. ²⁰Gibbár fiai, kilenczvenöt. ²¹Bét-Léchem fiai, százhuszonhárom. ²²Netófa emberei, ötvenhat. ²³Anátót emberei, százhuszonnyolcz. ²⁴Azmávet fiai, negyvenkettő. ²⁵Kirját Árim, Kefirá és Beérót fiai, hétszáznegyvenhárom. ²⁶Ráma és Gébá fiai, hatszázhuszonegy. ²⁷Mikmász emberei, százhuszonkettő. ²⁸Bét-Él és Áj emberei, kétszázhuszonhárom. ²⁹Nebó fiai, ötvenkettő. ³⁰Magbís fiai, százötvenhat. ³¹A másik Élám fiai, ezerkétszázötvennégy. ³²Chárim fiai, háromszázhusz. ³³Lód, Chádíd s Ónó fiai, hétszázhuszonöt. ³⁴Jerichó fiai, háromszáznegyvenöt. ³⁵Szenáa fiai, háromezerhatszázharmincz. ³⁶A papok: Jedája fiai, Jésúa házából, kilenczszázhetvenhárom. ³⁷Immér fiai, ezerötvenkettő. ³⁸Paschúr fiai, ezerkétszáznegyvenhét. ³⁹Chárim fiai, ezertizenhét. ⁴⁰A leviták: Jésúa és Kadmiél fiai, Hódavja fiaitól, hetvennégy. ⁴¹Az énekesek: Ászáf fiai, százhuszonnyolcz. ⁴²A kapuőrök fiai: Sallúm fiai, Átér fiai, Talmón fiai, Akkúb fiai, Chatítá fiai, Sóbáj fiai, mindössze százharminczkilencz. ⁴³A szentélyszolgák: Czicha fiai, Chaszúfa fiai, Tabbáót fiai; ⁴⁴Kérósz fiai, Szíaha fiai, Pádón fiai; ⁴⁵Lebána fiai, Chagába fiai, Akkúb fiai; ⁴⁶Chágáb fiai, Szalmáj fiai, Chánán fiai; ⁴⁷Giddél fiai, Gáchar fiai, Reája fiai; ⁴⁸Reczín fiai, Nekóda fiai, Gazzám fiai; ⁴⁹Uzza fiai, Pászéách fiai, Bészáj fiai; ⁵⁰Aszna fiai, Meúnim fiai, Nefúszim fiai; ⁵¹Bakbúk fiai, Chakúfa fiai, Charchúr fiai; ⁵²Baczlút fiai, Mechídá fiai, Charsa fiai; ⁵³Barkósz fiai, Sziszera fiai, Témach fiai; ⁵⁴Necziach fiai, Chatífa fiai. ⁵⁵Salamon szolgáinak fiai: Szótaj fiai, Haszszóféret fiai, Perúda fiai; ⁵⁶Jáala fiai, Darkón fiai, Giddél fiai; ⁵⁷Sefatja fiai, Chattíl fiai, Pókéret-Haczczebájim fiai, Ámi

fiai — ⁵⁸ mind a szentélyszolgák és Salamon szolgáinak fiai, háromszázkilenczvenkettő.

⁵⁹ És ezek azok, a kik fölmentek Tél-Mélachból, Tél-Charsából, Kerútból, Addánból, Immérből és nem tudták megjelenteni atyai házukat és családjukat, vajjon Izraélból valók-e: ⁷⁰ Delája fiai, Tóbija fiai, Nekóda fiai, hatszötvenkettő. ⁶¹ S a papok fiai közül: Chobajja fiai, Hakkócz fiai, Barzillaj fiai, a ki elvett a gileádi Barzillaj leányaiból feleséget s az ő nevökről elneveztetett. ⁶² Ezek keresték származási irataikat, de nem találták s visszavették a papságtól. ⁶³ És azt mondta nekik a tirsáta, hogy ne egyenek a szentek szentjéből, mígnem támadna pap az úrim és tummim számára.

⁶⁴ Az egész gyülekezet egyetemben: negyvenkétezerháromszázhatvan. ⁶⁵ Szolgáikon és szolgálóikon kívül; ezek: hétezerháromszázharminczhét; voltak énekeseik és énekesnőik: kétszáz. ⁶⁶ Lovaik: hétszázharminczhat; öszvérek: kétszáznegyvenöt, ⁶⁷ tevéik: négyszázharminczöt; szamarak: hatezerhétszázhusz.

⁶⁸ És az atyai házak fejei közül, midőn jöttek az Örökkévaló házába, a mely Jeruzsálemben van, voltak a kik fölajánlották az Isten háza részére, hogy azt felállítsák helyére. ⁶⁹ Erejük szerint adakoztak a munka kincstárába: aranyat, hatvanegyezer darkemónt, s ezüstöt ötezer mánét, s papi köntösöket százat. ⁷⁰ S letelepedtek a papok s a leviták s a nép közül valók s az énekesek s a kapuőrök s a szentélyszolgák a városaikban, s egész Izraél a városaikban.

3. ¹ S elérkezett a hetedik hónap, Izraél fiai pedig a városokban voltak, ekkor gyülekezett a nép mint egy ember Jeruzsálemben. ² S fölkelte Jészua, Jóczádák fia s test-

vérei, a papok és Zerubbábel, Sealtiel fia s testvérei, s fölépítették Izraél Istenének oltárát, hogy hozzanak rajta égőáldozatokat, a mint írva van Mózesnek, Isten emberének tanában. ³ S föllálitották az oltárt a talpazatain, mert félelem volt rajtuk az ország népeitől; és hoztak rajta égőáldozatokat az Örökkévalónak, a reggelre s estére való égőáldozatokat. ⁴ S megtartották a sátrak ünnepét, a mint írva van s az egyes napok égőáldozatát számszerint a minden napra valónak törvényéhez képest; ⁵ s azután az állandó égő áldozatot s az ujhordakét s mind az Örökkévalónak szentelt ünnepjeiét, s mindenkiét, a ki följánlást hoz az Örökkévalónak. ⁶ A hetedik hónap első napjától fogva kezdtek hozni égő áldozatokat az Örökkévalónak, de az Örökkévaló templomának nem volt alapja megvetve. ⁷ S adtak pénzt a kővágóknak s az ácsoknak, és ételt meg italt s olajat a Czidónbelieknek s a Czórbelieknek, hogy hozzanak czédrusfákat Jáfó tengerébe Kóresnek Perzsia királyának nekik adott engedelmé szerint. ⁸ És a második évében, hogy jöttek az Isten házához Jeruzsálembe, a második hónapban, hozzákezdték Zerubbábel, Sealtiel fia, és Jészua, Jóczádák fia, s többi testvéreik a papok és a leviták s mindazok, a kik a fogságból jöttek Jeruzsálembe, s felállították a levitákat husz éves kortól kezdve s fölfelé, hogy felügyeljenek az Örökkévaló házának munkájánál. ⁹ És ott állt Jészua, fiai és testvérei, Kadmiél és fiai, Jehúda fiai egyaránt, hogy felügyeljenek azok fölött, kik Isten házában munkát végeztek, Chénádád fiai, fiaik és testvéreik a leviták. ¹⁰ És alapját vetették az építők az Örökkévaló templomának; ekkor föllálitották a papokat felöltözötten, trombitákkal s a levitákat, az Ászáf fiait, czimbalmokkal, hogy

dicsérjék az Örökkévalót Dávidnak, Izraél királyának rendje szerint. ¹¹ És megszólaltak dicsérő énekkel s azzal, hogy hálát adtak az Örökkévalónak, mert jóságos, mert örökké tart a kegyelme Izraél fölött; az egész nép pedig riadott nagy riadással, midőn dicséretet énekelt az Örökkévalónak azért, hogy alapja vettetett az Örökkévaló házának. ¹² És sokan a papok és a leviták és az atyai házak fejei, a vének közül, a kik látták volt az első házat, midőn alapja vettetett ennek a háznak szemeik előtt, sirtak fenhangon; de sokan riadással, örömmel emelték fel hangjukat. ¹³ És a nép meg nem ismerte az öröm riadásának hangját a nép sirásának hangja miatt; mert a nép nagy riadással riadott, s a hang elhallatszott messzire.

¹ És meghallották Jehúda és Benjámin ellenségei, hogy a számkivetettség fiai templomot építenek az Örökkévalónak, Izraél Istenének; ² ekkor odaléptek Zerubbábelhez és az atyai házak fejeihez és mondták nekik: Hadd építsünk veletek, mert úgy mint ti, keressük mi is a ti Istenteket, és neki áldozunk Észar-Chaddónnak, Assúr királyának napjai óta, a ki minket ide fölhozott. ³ És mondta nekik Zerubbábel meg Jészua és Izraél atyai házának többi fejei: Nincs közötök hozzánk, hogy építsetek házat Istenünknek, hanem csakis mi építünk az Örökkévalónak, Izraél Istenének, a mint megparancsolta nekünk a király, Kóres, Perzsia királya. ⁴ És az ország népe ellankasztotta Jehúda népe kezeit s elrémítette őket az építéstől. ⁵ Béreltek is ellenük tanácsosokat, hogy megghiusítsák az ő tanácsukat, Kóresnek, Perzsia királyának minden napjaiban egészen Darjáves, Perzsia királyának uralmáig.

4. ⁶ És Ahasvérós királysága alatt, királysága kezdetén vádat irtak Jehúda és Jeruzsálem lakói ellen.

⁷ És Artachaszta napjaiban irt Bislám, Mitredát, Tábeél s a többi társai Artachsaszthoz, Perzsia királyához; és a levélnek irata arámul volt írva és arámul fordítva.

⁸ Rechúm, a főtanácsos és Simsáj az író, irtak egy levelet Jeruzsálem ellen Artachsaszt királyhoz, következőképen: ⁹ Ekkor Rechúm, a főtanácsos és Simsáj, az író és többi társaik, a díniak, az afarszátaiak, tarpelaiak, afarszaiak, arkaik, bábeliek, súsániak, dehaiak, élámiak, ¹⁰ és a többi népek, a kiket számkivetett Osznappár, a nagy és dicső, és letelepítette őket Sómrón városában és a Folyamontúlnak többi vidékén, és így tovább. ¹¹ Ez a levél másolata, a melyet küldtek hozzá, Artachsaszt királyhoz: Szolgáid, a Folyamontúlnak emberei — s így tovább.

¹² Tudtára legyen a királynak, hogy a zsidók, a kik fölvonultak tőled, mihozzánk jöttek Jeruzsálembe, a lázadó és gonosz várost fölépitik, befejezik a falakat és az alapokat helyreállítják. ¹³ Már most tudtára legyen a királynak, hogy ha ez a város fölépül és a falak befejeztetnek, akkor adót, vámot és utipénzt nem fognak adni és végül a királyokat megkárosítja. ¹⁴ Már most minthogy mi a palotának sóját eszszük és a királynak kárát néznünk nem illik, ezért küldünk és tudtul adjuk a királynak: ¹⁵ hogy kutassanak őseid emlékeinek könyvében, és találni fogod az emlékek könyvében s megtudod, hogy ez a város lázadó város s a királyoknak meg tartományoknak károsítója s fölkelést mivelnek benne az őskor napjaitól fogva; ezért pusztított el e város. ¹⁶ Tudtul adjuk a királynak, hogy ha ez a város fölépül s a falak befejeztetnek, ennél fogva részed a Folyamontúlnak neked nem lesz.

¹⁷ Rendeletet küldött a király Rechúmhoz, a főtanácsoshoz és Simsájhoz, az íróhoz, s a többi társakhoz, a kik

laktak Sómrónban és a Folyamontúlnak többi vidékén: Béke és így tovább. ¹⁸ A levél, melyet hozzánk küldtetek, világosan fölolvastatott előttem. ¹⁹ Tőlem pedig parancs adatott és kutatták és találták, hogy ez a város az őskor napjaitól fogva királyok fölé emelkedett és lázadás és fölkelés miveltetett benne. ²⁰ És hatalmas királyok voltak Jeruzsálem fölött és a kik urak voltak az egész Folyamontúlon és adó, vám és utipénz adatott nekik. ²¹ Már most adjatok parancsot, hogy gátolják meg azokat a férfiakat s ez a város föl ne építtessék, mignem tőlem parancs adatik. ²² És óvatosak legyetek, nehogy hanyagságot kövessetek el az iránt, miért növekedjék a baj a királyok megkárosítására? ²³ Ekkor mihelyt Artachsaszt király levelének másolata felolvastatott Rechúm és Simsáj, az író és társaik előtt, sietve mentek Jeruzsálembe a zsidókhoz és meggátolták őket karhatalommal és erővel.

²⁴ Ekkor megszűnt a Jeruzsálemben levő Isten házá-
nak munkája, és szünetelt Darjaves Perzsia királya ural-
mának második évéig.

5. ¹ És prófétált Chaggáj próféta és Zekharja Iddó fia, a próféták a zsidók számára, kik Jehúdában és Jeruzsálemben voltak, Izraél Istenének nevében, mely fölöttük volt. ² Ekkor fölkeltek Zerubbábel, Seáltiél fia és Jészua, Jóczádák fia és kezdték felépíteni Isten házat, a mely Jeruzsálemben van s velük Istennek prófétái, támogatva őket.

³ Abban az időben jött hozzájuk Tatnáj a Folyamontúlnak helytartója és Setár-Bózenaj meg társaik és így szóltak hozzájuk: Ki adott nektek parancsot, hogy ezt a házat építsétek és ezt a falazatot befejezzétek? ⁴ Ekkor

következőképen szóltunk hozzájuk: Melyek azon férfiak nevei, a kik ezt az épületet építik? ⁵ De Istenük szeme volt a zsidók vénein, s nem gátolták meg őket, míg a jelentés Dárjáveshez nem megy; s ekkor majd válaszul levelet küldenek eziránt. ⁶ Másolata a levélnek, melyet küldött Tatnáj, a Folyamontúlnak helytartója és Setár-Bózenaj és társai az afarszekaiak, a Folyamontúliak Darjáves királyhoz. ⁷ Jelentést küldtek hozzá s ekkép volt írva benne: Darjáves királynak minden béke! ⁸ Tudtára legyen a királynak, hogy elmentünk Jehúda tartományba a nagy Isten házába és az építettik sulyos kőből és fa helyeztetik a falakba; s ez a munka buzgón végeztetik és sikerül kezükben. ⁹ Ekkor megkérdeztük azokat a véneket, következőképen szóltunk hozzájuk: Ki adott nektek parancsot, hogy ezt a házat építsétek és ezt a falazatot befejezzétek? ¹⁰ És neveiket is kérdeztük tőlük, hogy tudassuk veled, hogy fölírjuk az élükön álló férfiak nevét.

¹¹ És következőképen adtak nekünk választ, mondván: Mi szolgái vagyunk az ég és föld Istenének és építjük a házat, a mely építve volt ennek előtte sok éven át, és Izraélnek egy nagy királya építette és befejezte. ¹² Hanem minthogy őseink megharagították az égnek Istenét, átadta őket Nebúkadnecczárnak, Bábel királyának, a kaldeusnak kezébe és ezt a házat lerombolta, a népet pedig számkivetette Bábelbe. ¹³ Azonban Kóresnek, Bábel királyának első évében, Kóres király parancsot adott, hogy Istennek ezt a házat felépítsék. ¹⁴ S az Isten házának arany- és ezüstedényeit is, a melyeket Nebúkadnecczár a Jeruzsálemben levő templomból kivitt s elvitte azokat Bábel templomába, azokat kivette Kóres király Bábel templomából s átadat- tak annak, kinek Sésbacczár a neve, a kit helytartóvá

Ezra. Kóres megtalált rendelete a templom fölépítéséről. 5,15—6,8

tett; ¹⁵ s mondta neki: ezeket az edényeket vedd, menj s vigyed le őket a Jeruzsálemben levő templomba és Isten háza építtessék fel a helyén. ¹⁶ Ekkor ez a

Sesbacczár jött, megvetette a Jeruzsálemben levő Isten házának alapjait s akkortól kezdve mostanig építtetik, de be nem fejeződött. ¹⁷ Most tehát, ha a király előtt jónak tetszik, kutassák a király kincsházában, mely ott van Babelben, vajjon való-e, hogy Kóres királytól parancs adatott, hogy fölépítsék a Jeruzsálemben levő ezt az Isten házát és a király akaratát eziránt küldje hozzánk.

6. ¹ Ekkor Darjaves király parancsot adott, és kutatták a kincsházban, a hová leteszik az írásokat ott Babelben; ² és találtatott Achmetában, a Média tartományban levő fővárosban egy tekercs, s így volt benne írva: Emlékezetül.

³ Kóres királynak első évében, Kóres király parancsolatot adott, Isten háza Jeruzsálemben — a ház fölépíttessék, mint oly hely, a hol áldozatokat áldoznak és alapfalai szilárdak, magassága hatvan könyök, szélessége hatvan könyök; ⁴ sulyos kőből való réteg három és fából való réteg egy, és a költség a király házából adassék. ⁵ S Isten házának arany és ezüst edényeit is, a melyeket Nebúkadnecczár kivitt a Jeruzsálemben levő templomból s elvitte Babelbe, adják vissza s jusson a Jeruzsálemben levő templomban a helyére s tedd le az Isten házába. ⁶ Már most Tatnaj, a Folyamontúlnak helytartója, Setár-Bóznaj s társaik, a Folyamontúlban levő afárszekaiak, távol legyetek onnan. ⁷ Hagyjátok ez Isten házának munkáját; a zsidók helytartója és a zsidók véneik építsék föl ez Istenházát a helyén. ⁸ Tőlem pedig adatik rendelet arról, hogy mit tegyetek e zsidók véneivel ez Istenházának fölépítésére. És pedig

a király javadalmaiból, a Folyamontulnak adójából buzgón adassék meg a költség eme férfiaknak, hogy meg ne gátolják; ⁹ és a mik szükségesek és pedig fiatal tulkok, kosok, juhok égőáldozatokra az ég Istenének, búza, só, bor és olaj a papok szava szerint, a kik Jeruzsálemben vannak, adassék meg nekik napról-napra hanyagság nélkül; ¹⁰ hogy bemutassanak illatos áldozatokat az ég Istenének s imádkozzanak a király és gyermekei életéért. ¹¹ És tőlem rendelet adatik ki, hogy minden embernek, a ki megmásítja ezt a parancsolatot, házából szakittassék ki a gerenda s az fölállittatván veressék rá, háza pedig szemétdombbá tétessék e miatt. ¹² És az Isten, a ki nevét lakoztatta ottan, döntsön le minden királyt s népet, a ki kinyújtja kezét, hogy megváltoztassa, hogy megrontsa ez Isten házát, a mely Jeruzsálemben van. Én Darjaves adtam a rendeletet, buzgón végeztessék.

¹³ Ekkor Tatnáj, a Folyamontulnak helytartója, Setár-Bóznaj és társaik, ahhoz képest, a mit küldött volt Darjaves király, a szerint buzgón cselekedtek. ¹⁴ A zsidók vénei pedig építettek és sikerük volt, Chaggaj próféta és Zekharja Iddó fiának prófétálása folytán, és építettek és befejezték Izraél Istenének rendeletéből és Kóres, Darjaves és Artachsaszt Perzsia királyának rendeletéből. ¹⁵ És bevégeztetett e ház Adár hónap harmadik napjáig, és pedig Darjaves király uralmának hatodik évében.

¹⁶ És megtartották Izraél fiai, a papok s a leviták és a számkivetés többi fiai ez Isten házának fölavatását örömmel. ¹⁷ És bemutattak ez Isten házának fölavatására száz tulkot, kétszáz kost, négyszáz juhot és kecskebakokat, hogy engesztelést szerezzenek egész Izraél szá-

mára, tizenkettőt, Izrael törzseinek száma szerint. ¹⁸ És fölláallították a papokat osztályaik szerint és a levitákat rendjeik szerint Isten szolgálatára Jeruzsálemben, Mózes könyvének írása szerint.

¹⁹ És tartották a számkivetés fiai a pészachot, az első hónap tizennegyedikén. ²⁰ Mert megtisztálkodtak a papok s leviták, mindannyian egyként tiszták voltak, és levágták a pészachot mind a számkivetés fiai számára s testvéreik, a papok számára és maguk számára. ²¹ És ették azt Izraél fiai, a kik visszatértek a számkivetésből és mindenki, a ki hozzájuk elkülönödött az ország népei tisztátalanságától, hogy fölkeressék az Örökkévalót, Izraél Istenét. ²² És megtartották a kovásztalan kenyerek ünnepét hét napig örömmel, mert megörvendeztette őket az Örökkévaló és feléjük fordította Assúr királyának szivét, erősítvén kezeiket az Isten, Izraél Istene házának munkájában.

7. ¹E dolgok után pedig, Artachsaszt, Perzsia királya uralma alatt, Ezra, Szerája fia, Azarja fia, Chilkija fia, ² Sallúm fia, Czádók fia, Achítúb fia, ³ Amarja fia, Azarja fia, Merájót fia, ⁴ Zerachja fia, Uzzí fia, Bukki fia, ⁵ Abísúá fia, Pínechász fia, Eleázár fia, Áron főpap fia — ⁶ ő, Ezra fölvonult Bábelből, s ő írástudó volt, jártas Mózes tanában, a melyet adott az Örökkévaló Izraél Istene, s megadta neki a király, a mint rajta volt az Örökkévaló az ő Istene keze, minden kívánságát. ⁷ És felvonultak Izraél fiai közül a papok és a leviták, az énekesek s a kapuőrök és a szentélyszolgák közül Jeruzsálembe Artachsaszt király hetedik évében. ⁸ És érkezett Jeruzsálembe az ötödik hónapban, ugyancsak a király hetedik évében. ⁹ Mert az első hónap elsején volt a Bábel-

ből való fölvonulás megkezdése, és az ötödik hónap elsején érkezett Jeruzsálembe, a mint rajta volt Istenének jóságos keze. ¹⁰ Mert Ezra arra irányította szívét, hogy kutassa¹ és megtegye az Örökkévaló tanát, hogy tanítson Izraélben törvényt és jogot. ¹¹ És ez az irat másolata, melyet Artachsaszt király adott Ezrának, a papnak, az írástudónak, a ki írástudó az Örökkévaló parancsolatai és Izraél számára adott törvényei szavaiban.

¹² Artachsaszt, a királyok királya Ezrának, a papnak, a ki írástudója az ég Istene törvényének, teljesen és így tovább. ¹³ Tőlem adatik a rendelet, hogy mindenki, a ki felajánlkozik királyságomban Izraél népe és papjai és a leviták közül, hogy Jeruzsálembe menjen, veled menjen, ¹⁴ mivelhogy a király és a hét tanácsosa részéről kiküldve vagy vizsgálatot tartani Jehúda és Jeruzsálem fölött Istened törvénye szerint, a mely kezedben van, ¹⁵ s hogy vigyél ezüstöt és aranyat, a mit a király s tanácsosai fölajánlottak Izraél Istenének, a kinek Jeruzsálemben van hajléka, ¹⁶ s minden ezüstöt s aranyat, a mit találsz Babel egész tartományában, a felajánlással együtt, a mit a nép s a papok fölajánlanak Istenük házában, mely Jeruzsálemben van. ¹⁷ Ennél fogva buzgón vásárolj ez ezüstön tulkokat, kosokat és juhokat meg a liszt- és öntő áldozataikat, s mutasd be azokat az oltáron, mely Istentek házában van Jeruzsálemben. ¹⁸ A mit pedig neked s testvéreidnek jónak tetszik tenni a többi ezüsttel s aranynyal, Istentek akarata szerint tegyétek. ¹⁹ Az edényeket pedig, melyek neked adatnak Istened háza szolgálata számára, szolgáltatd át Jeruzsálem Istene előtt. ²⁰ És Istened házában többi szükségletét, a mit alkalmad lesz adni, adjad a király

kincsházából. ²¹ S én tőlem, Artachsaszt királytól, adatik a rendelet mind a Folyamontúl kincstárosainak, hogy minden, a mit tőletek kér Ezra a pap, az ég Istene törvényének irástudója, buzgón végeztessék: ²² száz kikkár ezüstig, száz kór buzáig, és száz bat borig, és száz bat olajig, só pedig előírás nélkül. ²³ Mindaz, a mi az ég Istenének rendeletéből való, végeztessék pontosan az ég Istenének háza számára, mert minek legyen harag a királynak és fiainak uralma fölött. ²⁴ Véletek pedig tudatjuk, hogy mind a papokra és levitákra, az énekesekre, kapuőrökre, szentélyszolgákra s ez Istenháza szolgálattelvőire adót, vámot és utipénzt kivetni senkinek nem szabad.

²⁵ Te pedig, Ezra, a te Istened bölcsesége szerint, a mely kezedben van, rendelj birákat s jogtudókat, hogy jogot mondjanak az egész népnek, a mely a Folyamon túl van, mindazoknak, a kik a te Istened törvényeit ismerik; a ki pedig nem ismeri, azzal ismertessétek meg. ²⁶ S mindaz, a ki nem teszi meg Istenednek törvényét s a királynak törvényét, buzgón végeztessék rajta az ítélet: akár halálra, akár kiközösítésre, akár vagyonbeli büntetésre és börtönre.

²⁷ Áldva legyen az Örökkévaló, őseink Istene, a ki ilyet adott a király szívébe, hogy megdicsőítse az Örökkévaló házat Jeruzsálemben; ²⁸ felém pedig fordított kegyet a király és tanácsosai előtt s mind a király vitéz nagyjai előtt. És én megerősödtem, a mint rajtam volt az Örökkévalónak, Istenemnek keze s összegyűjtöttem Izraélből főembereket, hogy velem fölvonuljanak.

8. ¹ És ezek atyai házaik fejei és származási rendjük; a kik velem Babelből fölvonultak Artachsaszt király uralma alatt. ² Pinechász fiai közül: Gérsóm; Itámár fiai kö-

zül: Dániél; Dávid fiai közül Chattús. ³ Sekhanja fiai közül, Pareós fiai közül: Zekharja és vele együtt származás szerint, férfiak százötvenen. ⁴ Páchat-Móáb fiai közül: Eljehoénáj, Zerachja fia s vele kétszázán, a férfiak. ⁵ Sekhanja fiai közül: Jachaziél fia s vele háromszázán, a férfiak. ⁶ És Ádin fiai közül: Ébed, Jónátán fia, s vele ötvenen, a férfiak. ⁷ És Élám fiai közül: Jesája, Atalja fia, s vele hetvenen, a férfiak. ⁸ És Sefatja fiai közül: Zebadja, Mikháél fia, s vele nyolczvanán, a férfiak. ⁹ Jóáb fiai közül: Óbadja, Jechiél fia, s vele kétszáztizennyolczán, a férfiak. ¹⁰ És Selómit fiai közül: Jószifja fia, s vele százhatvanán, a férfiak. ¹¹ És Bébáj fiai közül: Zekharja, Bébáj fia, s vele huszonnyolczán, a férfiak. ¹² És Azgád fiai közül: Jóchánán, Hákkátán fia, s vele száztizen, a férfiak. ¹³ És Adónikám fiai közül az utolsók s ezek neveik: Elipélet, Jeíél és Semája s velök hatvanán, a férfiak. ¹⁴ És Bigváj fiai közül: Útaj és Zakkúr, s veiök hetvenen, a férfiak.

¹⁵ És összegyűjtöttem őket a folyóhoz, a mely Ahavába megy s ott táboroztunk három napig s én szemügyre vettem a népet és a papokat, de Lévi fiai közül valót nem találtam ott. ¹⁶ Ekkor kiküldtem Eliézert, Ariélt, Semáját, Elnátánt, Járíbot, Elnátánt, Nátánt, Zekharját és Mesullámot, mint főembereket s Jójáríbot s Elnátánt, mint oktatókat; ¹⁷ s kirendeltem őket Iddóhoz, a főemberhez Kászifja helységben és szavakat adtam szájukba, hogy beszéljenek Iddóhoz és testvéréhez, a szentélyszolgákhoz Kászifja helységében, hogy hozzanak nekünk szolgálattelvőket Istenünk háza számára. ¹⁸ S hoztak nekünk, a mint rajtunk volt Istenünknek jóságos keze, egy értelmes embert Machlínak, Izraél fia Lévi fiának fiai kö-

zül, és Sérébját meg fiait és testvéreit, tizennyolczat; ¹⁹ és Chasabját s vele Jesáját, Merári fiai közül, testvéreit s fiaikat, húszat. ²⁰ A szentélyszolgák közül pedig, a kiket Dávid és a nagyok ajándékoztak a leviták szolgálatára: szentélyszolgák kétszázhuszan, mindannyiok névvel jelöltettek. ²¹ És hirdettem ott bőjtöt az Ahava folyó mellett, hogy sanyargassuk magunkat Istenünk előtt, kérve tőle egyenes utat magunk, gyermekeink és minden jószágunk részére. ²² Mert szégyeltem kérni a királytól hadi csapatot s lovasokat, hogy segítenének minket ellenségtől az uton, mert szóltunk a királynak, mondván: Istenünk keze mindazokon van jóra, a kik őt keresik, s hatalma meg haragja mindazok ellen, kik őt elhagyják. ²³ Bőjtöltünk tehát s megkértük Istenünket ez iránt; s ő engedett kérésünknek. ²⁴ Ekkor elkülönítettem a papok nagyjai közül tizenkettőt; meg Sérébját, Chasabját, s velük testvéreik közül tízet. ²⁵ És lemértem nekik az ezüstöt és az aranyat meg az edényeket, az Istenünk házának való adományt, a melyet adományoztak a király és tanácsosai és nagyjai meg mindaz ottlevő izraeliták. ²⁶ És lemértem kezükre ezüstöt hatszázötven kikkárt s ezüst edényeket száz kikkárnyit, aranyat száz kikkárt; ²⁷ és arany serleget huszat, ezer adarkónnyit, és finom fényesített rézből való edényt kettőt, becseseket, mint az arany. ²⁸ És szóltam hozzájuk: Ti szentek vagytok az Örökkévalónak s az edények szentek, az ezüst meg az arany pedig felajánlás az Örökkévaló őseitek Istene részére. ²⁹ Öröködjetek és vigyázzatok, mígnem leméritek a papok s leviták nagyjai és Izraél atyai házainak nagyjai előtt Jeruzsálemben, az Örökkévaló házának kamaráiban. ³⁰ És átvették a papok és a leviták súly szerint az ezüstöt s az ara-

nyat s az edényeket, hogy elvigyék Jeruzsálembé, Istenünk házába. ³¹ És elindultunk Ahava folyótól az első hónap tizenkettedikén, hogy menjünk Jeruzsálembé; Istenünk keze pedig rajtunk volt s megmentett minket ellenségnek s az úton leselkedőnek kezéből. ³² És eljöttünk Jeruzsálembé s ott maradtunk három napig; ³³ a negyedik napon pedig leméretett az ezüst és az arany, meg az edények Istenünk házában Merémótnak, Urija fiának a papnak kezébe, s vele volt Eleázár, Pinechász fia, s velök voltak Józábád, Jészua fia, s Nóadja Binnúj fia, a leviták; ³⁴ számszerint, súly szerint minden, és feliratott az egész súly, abban az időben.

³⁵ A kik megjöttek a fogságból, a számkivetés fiai, bemutatattak égőáldozatokat Izraél Istenének: tulkot tizenkettőt egész Izraélért, kost kilenczvenhatot, juhöt hetvenhetet, kecskebakot vétekáldozatra tizenkettőt, mindet égő áldozatul az Örökkévalónak. ³⁶ És átadták a királynak rendeleteit, a király satrapáinak és a Folyamontúl helytartóinak; és megajándékozták a népet és Isten házát.

¹ És ezeknek befejezése után odaléptek hozzám a nagyok, **9.** mondván: El nem különödött a nép, az izraeliták, a papok s a leviták az országok népeitől, utálataik szerint, a kanaánitól, chittitől, perizzitől, jebúszitól, ammónitól, móábitól, az egyiptomitől és émóritól; ² mert elvettek a leányaik közül maguknak és fiaiknak és összevegyült a szent magzat az országok népeivel; a nagyok és vezérek keze pedig ebben a hűtlenségben legelül volt. ³ S midőn hallottam e dolgot, megszaggattam ruhámat s köntösömet s kitéptem fejem és szakállam hajából s ültem eliszonyodva. ⁴ És hozzám gyülekezett mindenki, aki remegett Izraél Istenének szavaira a számkivetés hűtlensége miatt; én pedig ültem eliszonyodva az esti lisztáldozatig. ⁵ S az esti lisztáldo-

zatkor fölkeltem böjtölésemből megszaggatott ruhámmal s köntösömmel és lehajoltam térdeimre és kiterjesztettem kezeimet az Örökkévalóhoz, Istenemhez. ⁶ És szóltam: Istenem! megszégyenültem s elpirultam, semhogy felemelhetném, oh Istenem, arczomat te hozzád, mert bűneink megsokasodtak fejünk fölé és bűnösségünk egészen az égig nőtt. ⁷ Óseink napjai óta nagy bűnösségben vagyunk mind e mai napig; és bűneink által adattunk mi, királyaink, papjaink az országok királyainak kezébe, a kardnak, a fogságnak, a prédálásnak és az arcz szégyenének, a mint van a mai napon. ⁸ És most alig egy pillanatig könyörület volt az Örökkévaló a mi Istenünk részéről, hogy meghagyott nekünk menedéket s adott nekünk szöveget az ő szent helyén, hogy megvilágosítsa Istenünk a mi szemeinket és hogy adjon nekünk csekély föléledést a mi szolgaságunkban. ⁹ Mert szolgák vagyunk és szolgaságunkban el nem hagyott minket a mi Istenünk s felénk fordította a kegyet Perzsia királyai előtt, adván nekünk föléledést, hogy felemeljük Istenünknek házát s föltámaszszuk a romjait, s adván nekünk védőfalat Jehúdában és Jeruzsálemben. ¹⁰ És most mit mondjunk, Istenünk, ennekutána, mert elhagytuk a te parancsolataidat, ¹¹ a melyeket megparancsoltál a te szolgálid, a próféták által, mondván: az ország, a melybe értek, hogy elfoglaljátok, fertőzet országa az országok népeinek fertőzete által, utálatosságaik által, a melyekkel eltöltötték szinültig, az ő tisztátalanságukban. ¹² Most tehát leányaitokat ne adjátok fiaiknak s leányaikat ne vegyétek el fiaitoknak s ne keressétek békéjüket és javukat sohasem, azért hogy megerősödjetek s egyétek az ország javát s örökségül hagyjátok fiaitoknak örökre. ¹³ És mindaz után,

a mi reánk jött gonosz cselekedeteinkért s nagy bűnösségünkért, habár te, oh Istenünk, kimélettel voltál, bűneinken alul, s adtál nekünk ilyen menedéket: ¹⁴ vajjon újra megszegjük-e a parancsolataidat s összeházasodjunk-e emez utálatok népeivel? Nemde haragudni fogsz reánk végpusztításig, míg nem lesz maradék és menedék? ¹⁵ Oh Örökkévaló, Izraél Istene, igazságos vagy, mert mi megmaradtunk menedékül, mint ez van e mai napon; ime itt vagyunk előtted bűnösségünkben, mert meg nem lehet állani te előtted e miatt.

¹ És midőn Ezra imádkozott s vallomást tett, sírva s **10.** arczra borulva az Isten háza előtt, gyülekezett hozzá Izraélből igen nagy gyülekezet: férfiak, nők s gyermekek, mert sírt a nép sokat sírva. ² Ekkor megszólalt Sekhanja, Jechiél fia, Élám fiai közül s mondta Ezrának: Mi hűtlenkedtünk Istenünk ellen, s idegen nőket vettünk magunknak az ország népeiből, de most van remény Izraél számára ez iránt. ³ S most kössünk szövetséget a mi Istenünkkel, hogy el fogjuk távolítani mind az asszonyokat s a tőlük születeket, határozata szerint az Urnak s azoknak, a kik remegnek Istenünk parancsolatára; s a tan szerint tétessék. ⁴ Kelj fel, mert téged illet a dolog, mi pedig veled vagyunk, légy erős és tégy. ⁵ Erre fölkelt Ezra és megeskette a papoknak, a levitáknak s egész Izraélnek nagyjait, hogy e szerint fognak cselekedni; és megesküdtek. ⁶ És fölkelt Ezra az Istennek háza elől s elment Jehóchánánnak, Eljásib fiának kamarájába; elment oda, kenyeret nem evett s vizet nem ivott, mert gyászol vala a számkivetés hűtelensége miatt. ⁷ És hírt vittek szét Jehúdában és Jeruzsálemben mind a számkivetés fiaihoz, hogy gyülekezzenek Jeruzsálembe; ⁸ és mindenki, a ki el nem

jön három nap alatt a nagyok és vének határozata szerint, átokká tétessék egész jószága, ő pedig elkülöníttessék a számkivetés gyülekezetéből.

⁹ És gyülekeztek mind a Jehúda s Benjámin emberei Jeruzsálembe három nap alatt, még pedig a kilencedik hónapban, a hónap huszadikán; és leült az egész nép az Isten háza előtti téren, reszketve a dolog miatt s az esőzésektől. ¹⁰ És fölkelte Ezra a pap és szólt hozzájuk: Ti hűtlenkedtetek és vettetek magatoknak idegen nőket, hozzátéve Izraél bűnösségéhez. ¹¹ És most tegyetek vallomást az Örökkévalónak, őseitek Istenének s tegyétek meg az ő akaratját s különödjetek el az ország népeitől s az idegen nőktől. ¹² És felelt az egész gyülekezet s mondták fenhangon: Úgy van, szavad szerint kell nekünk cselekednünk; ¹³ azonban a nép számos s az idő esőzésnek ideje s nincs erő künn állani, a munka pedig nem egy napra s nem kettőre való, mert sokat vétkeztünk e dologban. ¹⁴ Álljanak csak elő a mi nagyjaink az egész gyülekezet részére, s mindenki, a ki városainkban van, a ki idegen nőt vett magának, jőjjön el a meghatározott idő szerint s velük mindegyik városnak vénei s birái, míg el nem hárítottuk magunkról Istenünk föllobbant haragját e dolog iránt. ¹⁵ Csak Jónátán, Aszáél fia, s Jachzeja, Tikva fia, állottak ellene ennek, és Mesullám és Sabbitáj, a levita támogatták őket. ¹⁶ És cselekedtek ekképen a számkivetés fiai, és kiszemeltettek Ezra a pap meg férfiak, az atyai házak fejei atyai házaik szerint s mindannyian nevükkel; és leültek a tizedik hónap első napján, hogy megvizsgálják a dolgot. ¹⁷ És végeztek mind a férfiakkal, a kik idegen nőket vettek maguknak az első hónap első napjáig.

¹⁸ És találtattak a papok fiai közül, a kik idegen nő-

ket vettek maguknak: Jészúának, Jóczádák fiának s testvéreinek fiai közül: Máaszéja, Eliézer, Járíb és Gedalja. ¹⁹ És adták kezüket, hogy eltávolítják nejeiket s bűnázdozatot hoznak, egy kost bűnükért. ²⁰ És Immér fiai közül: Chanáni s Zebadja. ²¹ És Chárim fiai közül: Máaszeja, Élija, Semája, Jechiél és Uzzija. ²² És Paschúr fiai közül: Eljóénáj, Máaszeja, Jismaél, Netanél, Józábád és Eleásza. ²³ És a leviták közül: Józábád, Simei, Kélája, azaz Kelíta, Petachja, Jehúda és Eliézer. ²⁴ És az énekesek közül: Eljásib. És a kapuőrök közül: Sallúm, Télem és Uri. ²⁵ És az izraéliták közül: Pareós fiai közül: Ramja, Jizzija, Malkija, Mijjámin, Eleázár, Malkija és Benája. ²⁶ És Élám fiai közül: Mattanja, Zekharja, Jechiél, Abdi, Jerémót és Élija. ²⁷ És Zattú fiai közül: Eljóénáj, Eljásib, Mattanja, Jerémót, Zábád és Azíza. ²⁸ És Bébáj fiai közül: Jehóchánán, Chananja, Zabbáj, Atláj. ²⁹ És Báni fiai közül: Messullám, Mallúk, Adája, Jásúb, Seál és Rámót. ³⁰ És Páchat-Móáb fiai közül: Adná, Kelál, Benája, Máaszéja, Mattanja, Beczálél s Binnúj és Menasse. ³¹ És Chárim fiai közül: Eliézer, Jissija, Malkija, Semája, Simeón; ³² Benjámin, Mallúk, Semarja. ³³ Chásúm fiai közül: Mattenáj, Mattátta, Zábád, Elifélet, Jerémáj, Menasse, Simei. ³⁴ Báni fiai közül: Máadáj, Amrám és Úél; ³⁵ Benája, Bédja, Kelúhú; ³⁶ Vanja, Merémót, Eljásib; ³⁷ Mattanja, Mattenáj és Jáaszáj; ³⁸ Báni, Binnuj, Simei; ³⁹ és Selemja, Nátán s Adája; ⁴⁰ Maknadbáj, Sásaj, Sáráj; ⁴¹ Azarél, Selemjáhú, Semarja; ⁴² Sallúm, Amarja, József. ⁴³ Nebó fiai közül: Jeiél, Mattitja, Zábád, Zebína, Jaddáj, Jóél, Benája. ⁴⁴ Mindezek elvettek idegen nőket s voltak közülük, kiknek e nőktől gyermekeik voltak.